

CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC I ARQUITECTÒNIC DE TORDERA

Ajuntament de Tordera

PRESENTACIÓ

Us presentem aquest primer dossier, d'edició limitada, que recull els edificis que formen part del nostre ric patrimoni històric i cultural, amb la pretensió que serveixi com a eina de treball revisable per a una futura edició d'una publicació més elaborada de cara a tot el públic en general, com es mereix un treball d'aquesta mena.

El nostre agraïment i admiració a totes les persones que, al llarg de molts mesos, van estar col·laborant en la recollida de la informació i en l'elaboració d'aquest material i esperem que tot aquest treball sigui d'utilitat per a totes les persones de Tordera i per als estudiosos del nostre patrimoni.

Joan Carles Garcia Cañizares

Alcalde de Tordera

PERSONES QUE HAN PARTICIPAT EN L'ELABORACIÓ D'AQUEST CATÀLEG

Santi Barrera Sureda

Joan Borrell Rusalleda

Helena Carles Garau

Isabel Coldeforns Soler

Eva de los Dolores Agell

Raquel Garcia Garcia

Jordi Juncà Pascal

Maria Lladó Brugués

Mònica Noguerol Lombarte

Àngel Pous Barceló

M. Carme Ribera Vicens

Marta Robles Massó

Albert Sabater Rusalleda

Maria del Mar Segurado Caimel

Xavier Serra Albó

Àngel Vallicrosa Bota

Mònica Viñolas Roura

Índex

<i>Element</i>	1	ESGLÉSIA DE SANT ESTEVE	1
<i>Element</i>	2	CAMPANAR DE TORDERA	5
<i>Element</i>	3	MONESTIR DE LES GERMANES CARMELITES	7
<i>Element</i>	4	ERMITA SANT RAMON	9
<i>Element</i>	5	ERMITA DE SANT JAUME	11
<i>Element</i>	6	CEMENTIRI DE TORDERA	13
<i>Element</i>	7	CAPELLA DE FIBRACOLOR	15
<i>Element</i>	8	ERMITA DE SANT DANIEL	17
<i>Element</i>	9	MONESTIR DE VALLDEMARIA	19
<i>Element</i>	10	ERMITA DE SANT PERE	21
<i>Element</i>	11	ERMITA DE SANT VICENÇ	23
<i>Element</i>	12	ERMITA DE SANT PONÇ	25
<i>Element</i>	13	ERMITA SANT SIXT I SANT TOU	27
<i>Element</i>	14	ERMITA DE SANT ANDREU	29
<i>Element</i>	15	ESGLÉSIA VALLMANYA	31
<i>Element</i>	16	ESGLÉSIA D'HORTSAVINYÀ	33
<i>Element</i>	17	MONESTIR DE ROCA-ROSSA	35
<i>Element</i>	18	ESGLÉSIA SANT PERE DE RIU	37
<i>Element</i>	19	ERMITA DE L'EROLA	39
<i>Element</i>	20	CAN MASSÓ DEL SOT	44

Índex

<i>Element</i>	21	CAN MORELL	46
<i>Element</i>	22	CAN PIGNATELLI	48
<i>Element</i>	23	CASA DEL DR. CARRERAS	50
<i>Element</i>	24	FAÇANA CAN PONS	52
<i>Element</i>	25	MASIA CAN BOLET	54
<i>Element</i>	26	VOLTES DE CAL TERRASSÀ	56
<i>Element</i>	27	MASIA MAS SANT JAUME	58
<i>Element</i>	28	CAN TORRELLES	60
<i>Element</i>	29	MAS ROS	62
<i>Element</i>	30	CAN PUJADES	64
<i>Element</i>	31	CAN CASELLES	66
<i>Element</i>	32	MAS PIBERNAT	68
<i>Element</i>	33	MOLI DE PIBERNAT	70
<i>Element</i>	34	CAN PASCUAL DE VALLPLANA	72
<i>Element</i>	35	CAN MARC	74
<i>Element</i>	36	ESTACIÓ DEL TREN	76
<i>Element</i>	37	CAN PERE MIQUEL	79
<i>Element</i>	38	MAS CABRER	81
<i>Element</i>	39	CAN TIÓ	83
<i>Element</i>	40	MAS PORTÉS	85

Índex

<i>Element</i>	41	CAN GAY	87
<i>Element</i>	42	CAN PRUNA	89
<i>Element</i>	43	MAS ANNETA	91
<i>Element</i>	44	CAN TERRADES	93
<i>Element</i>	45	CAL PISTOLER	97
<i>Element</i>	46	CAN MARIETA (Can Bocassa)	99
<i>Element</i>	47	CAN GELMÀ DE LA TORRE	101
<i>Element</i>	48	MAS JULIÀ	103
<i>Element</i>	49	CAN RITORT	105
<i>Element</i>	50	LA JÚLIA	107
<i>Element</i>	51	CAN BUSCÀ	109
<i>Element</i>	52	CAN MIRALBELL	111
<i>Element</i>	53	CAN GOLBA	113
<i>Element</i>	54	CAN GARRIGA	115
<i>Element</i>	55	CAN PRATS	119
<i>Element</i>	56	CAN FERRER	121
<i>Element</i>	57	CAN PUIG DEL MAS	123
<i>Element</i>	58	MAS GRANELL	125
<i>Element</i>	59	MAS ROURE	127
<i>Element</i>	60	CAN PERAREDA	129

Índex

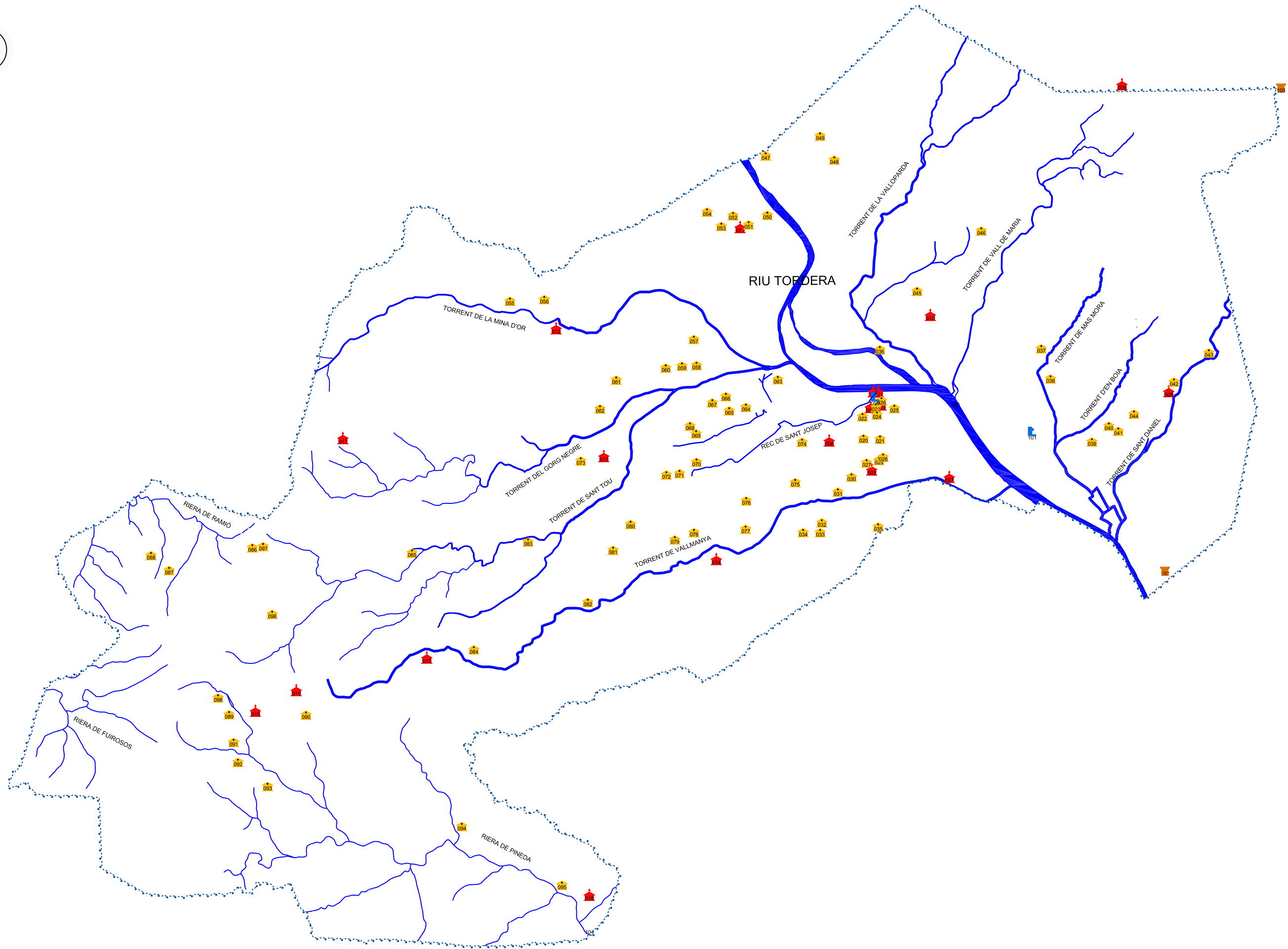
<i>Element</i>	61	CAN TIÓ	131
<i>Element</i>	62	LA RIERETA DE MAS MATAS	133
<i>Element</i>	63	CAN PUIGERMANAL	135
<i>Element</i>	64	CAN TORRENT	137
<i>Element</i>	65	CAN JAUMIC	139
<i>Element</i>	66	CAN RIBOY	141
<i>Element</i>	67	CAN GARÇA	143
<i>Element</i>	68	EL XAMPANY	145
<i>Element</i>	69	CAN RENOBANU	147
<i>Element</i>	70	CAN DIETA	149
<i>Element</i>	71	CAN NISCLA	151
<i>Element</i>	72	CAL SEBASTIÀ DEL TURÓ	153
<i>Element</i>	73	CAN TALLEDA	155
<i>Element</i>	74	MAS BASART	159
<i>Element</i>	75	CAN SERRA DELS MASSANS	161
<i>Element</i>	76	CAN PALOMERES	163
<i>Element</i>	77	MAS BOFILL	165
<i>Element</i>	78	CAN THOS	167
<i>Element</i>	79	CAN RICASTELL	169
<i>Element</i>	80	CAN SENTENACH	171

Índex

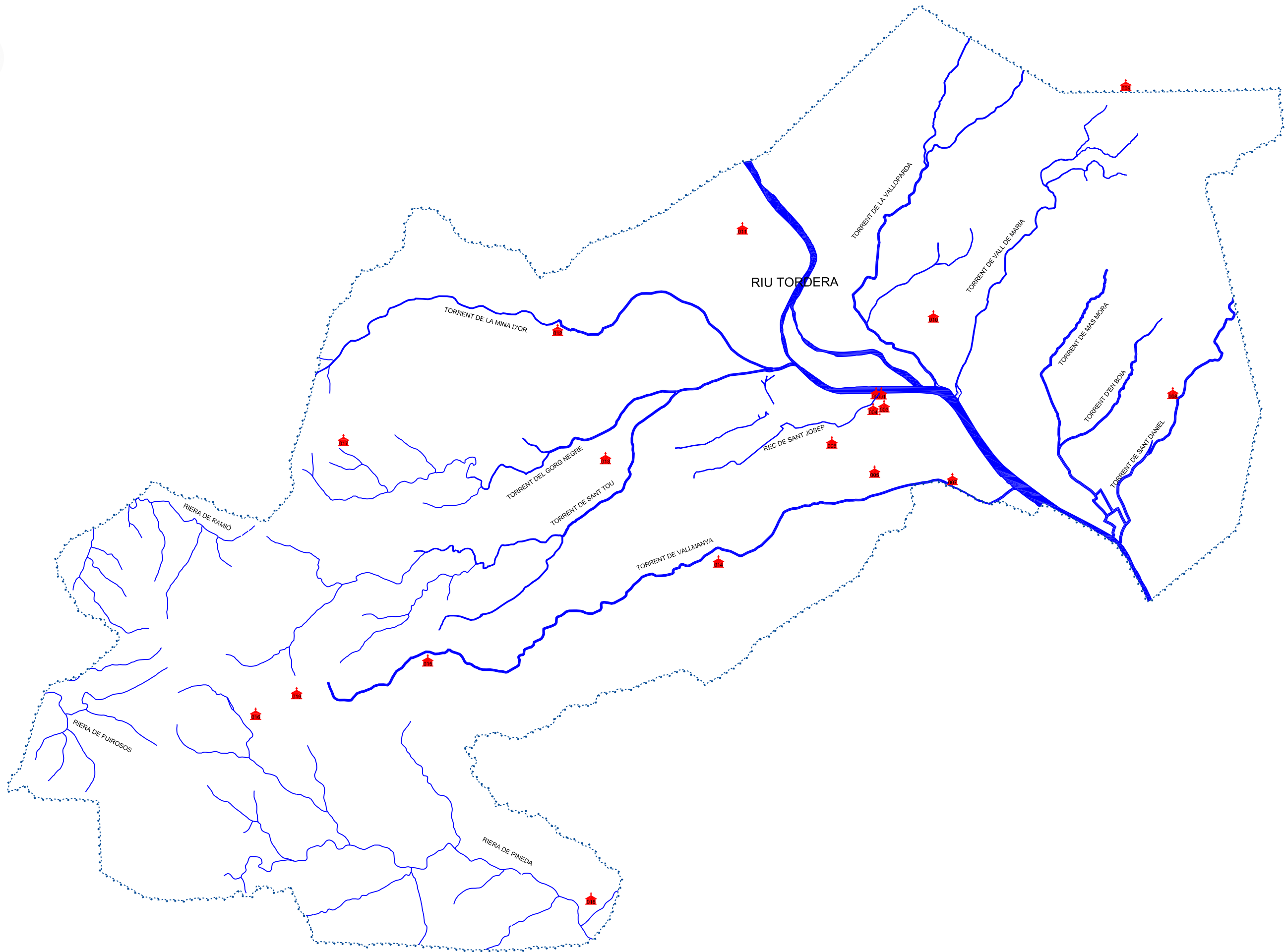
<i>Element</i>	81	CAN SONET	173
<i>Element</i>	82	CAN JOFRÉ (Ca L'Aulet)	175
<i>Element</i>	83	MASIA LES FARRERES	177
<i>Element</i>	84	CAN BURGADA	179
<i>Element</i>	85	HOSTAL DEL GALL	183
<i>Element</i>	86	CAN CASETA	185
<i>Element</i>	87	CAN CASELLES	187
<i>Element</i>	88	CAN MONTSANT	189
<i>Element</i>	89	CAN PORTELL	191
<i>Element</i>	90	CAN CLARIC	193
<i>Element</i>	91	CAN CUCA / CUQUETA	195
<i>Element</i>	92	CAN BUC BÈSTIA	197
<i>Element</i>	93	CAN BREVIARI	198
<i>Element</i>	94	CASA JULIAN	199
<i>Element</i>	95	CAN VERT	201
<i>Element</i>	96	LA BUSIGA	203
<i>Element</i>	97	CAN CAMPS	205
<i>Element</i>	98	CAN PICA	207
<i>Element</i>	99	FONT PLAÇA DE LA VILA	211
<i>Element</i>	100	PONT NOU	213

Índex

<i>Element</i>	101	PISTA I MINA JALPÍ	215
<i>Element</i>	102	TORRE DEFENSA DE CAN TONI JOAN	217
<i>Element</i>	103	POBLAT IBÈRIC DE MONT BARBAT	219
<i>Element</i>	104	AQÜEDUCTE DE CAN CUA	221

Elements religiosos

Element

Denominació

ESGLÉSIA DE SANT ESTEVE

Localització

Plaça de l' Església

1

Època i estil

Neoclàssic-Barroc

Propietat

Bisbat de Girona

Descripció de l'element

Es tracta d' una construcció neoclàssica formada per un cos de 3 naus en forma de creu llatina. Completa el conjunt la capella fonda a la banda del campanar. El punt de trobada dels 2 braços a la planta de creu llatina es converteix en una cúpula de planta circular. Es distingeix la nau principal, situada al centre, per tenir una amplada major que les secundaries o laterals, les quals es comuniquen mitjançant arcs torals de mig punt. Aquests estan sostinguts en pilars cruciformes (la base del pilar en forma de creu). Els elements resistents són els murs perimetrals, compartimentats per pilastres que ens marquen els arcs torals de la volta de canó.

La façana està executada amb grans blocs de pedra de diferents dimensions : carreus (es poden distingir fàcilment unes tirades de bloc més blanques i noves que la resta, signe de les reformes realitzades degut al mal estat en què es trobaven).

El portal és d' un senzill però elegant barroc. Té una columna a cada costat i està coronat per una cornisa tallada que formaria un arc de circumferència si es pogués continuar. Sobre la cornisa hi reposa una capelleta on hi ha una escultura dedicada al titular de l' església. El sistema d'enllaç entre les columnes i l'escalinata es realitza mitjançant una base on hi reposen les columnes. Damunt la porta hi podem trobar un medalló on s'hi representa un tord i l'any 1803.

Els balcons són de traç civil, però no representen cap tipus de funció específica ja que no hi ha la necessitat d'il·luminació ni ventilació.

Els murs laterals estan executats amb "mamposteria" ordinària i les cantonades estan resoltes per blocs de pedra escairats.

La coberta és d' estil tradicional inclinada, acabada amb teula ceràmica àrab de color vermell.

Els blocs utilitzats per l' escalinata no són els mateixos que els de la façana principal, encara que s'assemblen molt en quant a la textura i el color, ja que es tracta d'una pedra més resistent al desgast. L' escalinata ha sofert diferents transformacions durant els darrers anys de la seva història. Existeix documentació gràfica que demostra que s' hi podia accedir pel tres costats. Després d'una modificació es varen eliminar els accessos laterals que foren substituïts per uns bancs de pedra. Actualment ja no hi són tot i que es poden observar les seves restes.

L' element més representatiu i simbòlic de església és el campanar. De planta quadrada, s' hi poden distingir tres parts, que corresponen a tres fases de la construcció:

I) En la primera s'hi troba una portalada pre-romànica composta de pedres més antigues que la resta (part baixa). També trobem indicis d'una construcció pre-romànica en les restes de la cara oest, on hi ha part de l'arcada de volta de canó que queda al centre del campanar.

II) La part mitja del campanar, realitzada a partir de la primera transformació feta a la segona meitat del segle XI, és d'estil romànic. Al primer pis hi ha una finestra de mig punt (amb forma de semicircumferència) a cada cara i al segon pis unes finestres geminades. Es pot comprovar que les pedres emprades són més noves que les de la part baixa i estan col·locades en tirades horitzontals.

III) La part alta del campanar és un afegit del s. XVI per tal de situar-hi les campanes. Tot i que la pedra utilitzada sigui granítica i de diferent color, no desentona amb el conjunt. Les obertures són de considerables dimensions, per tal de deixar pas al so de les campanes.

Els arcs són ogivals i l'acabament amb forma de piràmide ens marca l'estil gòtic de la teulada. Aquesta està resolta amb pedres a les cantonades i ceràmica la resta. Damunt la cornisa es troba una gàrgola de pedra amb forma d'un bacó arraulit (esquema 1)

Dades històriques

El primer document on es fa referència a l' Església de St. Esteve data del 977. Però segons S. Vendrell l' església pre-romànica podria ser més antiga, del 586-601, època en què els visigots es van convertir al Catolicisme i dedicaven les esglésies a Sant Martí, Sta. Eulàlia i St. Esteve.

Fins el 1246 depenia del monestir de St. Pere de Rodes. A partir d' aquesta data la jurisdicció passarà al monestir de Sr. Salvador de Breda.

El 1780 es comença a construir l'actual església d' estil Neoclàssic i façana barroca.

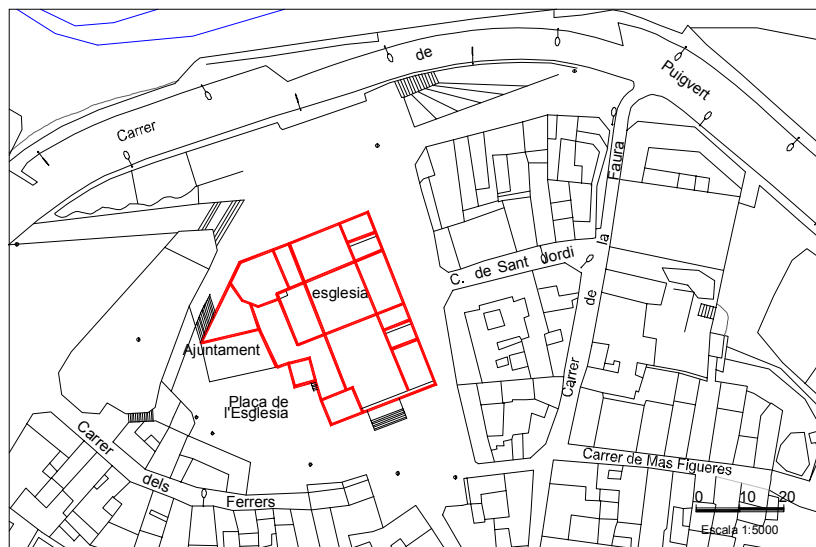
Observacions

Bibliografia

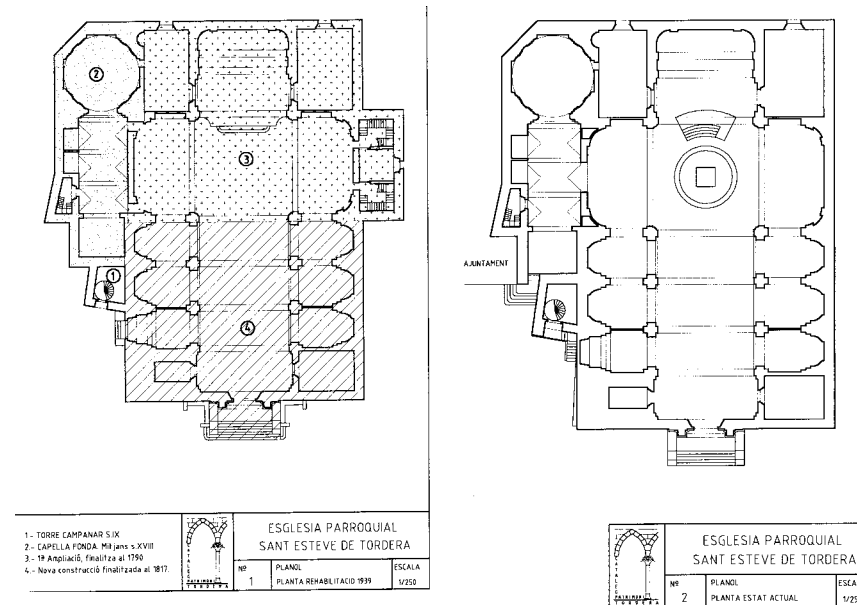
Baron de Carlos: Tordera artística i Monumental, Salvador Vendrell i Fàbregas: Tordera, arrels d'un poble.
 Carme Ribera: Església parroquial St. Esteve de Tordera.
 Parròquia de Sant Esteve

Documents

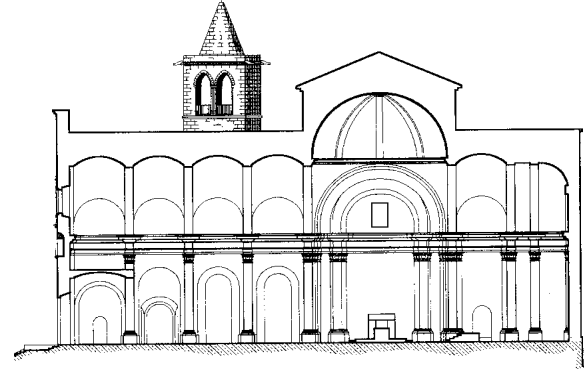
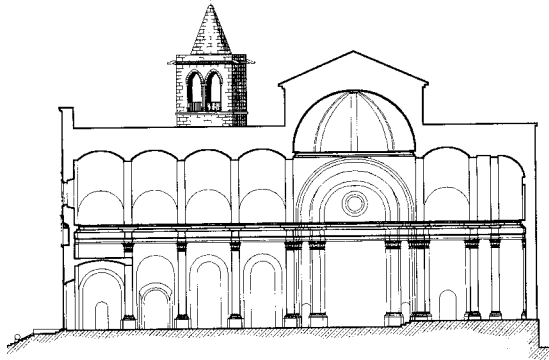
Plànol de situació

Planta distribució

Planta de distribució

Element
2

Denominació

CAMPANAR DE TORDERA

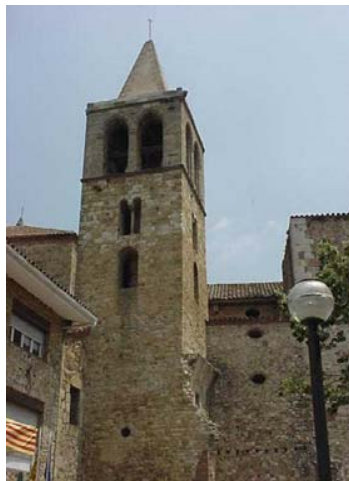
Localització

Plaça de l'Església

Època i estil

Pre-romànic, romànic, i gòtic.

Propietat

Descripció de l'element

És una edificació de planta quadrada en la qual es diferencien tres estils diferents. La planta baixa és d'estil pre-romànic amb una porta amb arc de mig punt. Es diferencia perquè els tipus de pedres són més desordenades i s'observa l'arrancada de la volta de carro de la primitiva església datada del segle X. La part mitja del campanar és d'estil romànic del segle XI. S'observa una disposició més ordenada de les pedres amb una obertura de mig punt i una altra finestra geminada. La pedra està col·locada en tirades horitzontals. La part alta és un afegit del segle XVI per ubicar-hi tres campanes. És d'estil gòtic marcat, amb els arcs "ogivals" i forma piramidal de la coberta. En aquesta part s'hi troba una gàrgola que té forma d'animal (és semblant a un porc). Aquesta part té les pedres més grans, de diferent color, però no desentonen amb el conjunt. En referència a les campanes: La grossa té el nom d'Isidre, pesa 1000 kg amb unes mides de 86 d'alt per 110 de diàmetre. Va ser batejada el dia 8 de juliol de 1657 i fa el so Fa Natural. La mitjana pesa 800 Kg (84 cm d'alt per 110 de diàmetre), rep el nom de Nostra Senyora de Gràcia i va ser batejada l'any 1831. El seu so és el Fa. Hi ha dues campanes petites. Una de 150 kg (43x58cm) batejada el 1647 i amb el so de SOL. L'altra (43x53) pesa uns 100 kg i va ser batejada l'any 1843. Va ser construïda per Josep Teixidó (La Bisbal).

Dades històriques

La seva part més antiga és anterior al segle IX. L'any 977 és esmentat per primera vegada en un document. No es coneix la data exacta de construcció de la part romànica però va ser entre els anys 1039 i 1091. L'any 1246 passa a dependre de Sant Salvador de Breda per una butlla del Papa Inocenci IV. En el 1315 per homenatge passa al bisbe de Girona. El 1694 l'església fou parcialment destruïda i en la nova construcció que data del 1780-1817 el campanar nou no va acabar-se mai i per aquest motiu encara resta en peu el més antic.

Observacions

Hi havia un rellotge molt gran situat a la part mitja del campanar, de l'any 1700. Aquest rellotge es va treure l'any 1971 donat que tapava part de les finestres. Curiosament aquest valuós campanar, estava previst enderrocar-lo quan es va construir la nova església (1780-1817)

Bibliografia

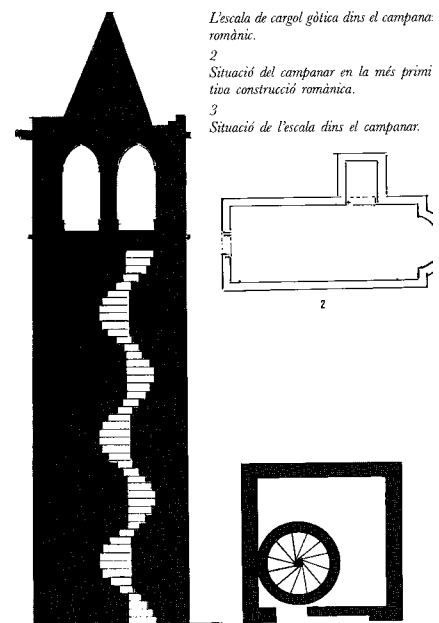
Salvador Vendrell i Fàbregas –Tordera Arrels d'un poble.
Baron de Carlos : Tordera artística i monumental. Les Campanes de Tordera, Maite Barrera.
Història gràfica de Tordera. Església de Sant Esteve de Tordera ,Carme Ribera.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
3

Denominació

MONESTIR DE LES GERMANES
CARMELITES

Localització

C/ Ciutadans

Època i estil

Segle XIX

Propietat

Laura Albertí
Família Cayró

Descripció de l'element

Originàriament posseïa un pati de voltes, del qual només en resta una part. Es conserva també una petita capella interior. Destaca la balconera exterior, que encara abraça les dues residències.

S'hi pot observar encara la distribució d'habitacions al voltant del pati interior. Les cambres són de sostre elevat. L'edifici consta de tres pisos. Tot això fa pensar que probablement va ser fet durant el segle passat.

Dades històriques

Per part de les germanes carmelites no existeix informació sobre aquest edifici. I per part dels actuals propietaris tampoc existeixen dades d'interès. Les germanes carmelites s'hi estableixen el 1879, però més tard, amb el donatiu fet per Joan Ferrer i Comaleres es traslladen a la seva ubicació actual.

Observacions

Actualment, degut a les dimensions de l'edifici, aquest va ser convertit en dues residències, de les quals una ha estat molt reformada.

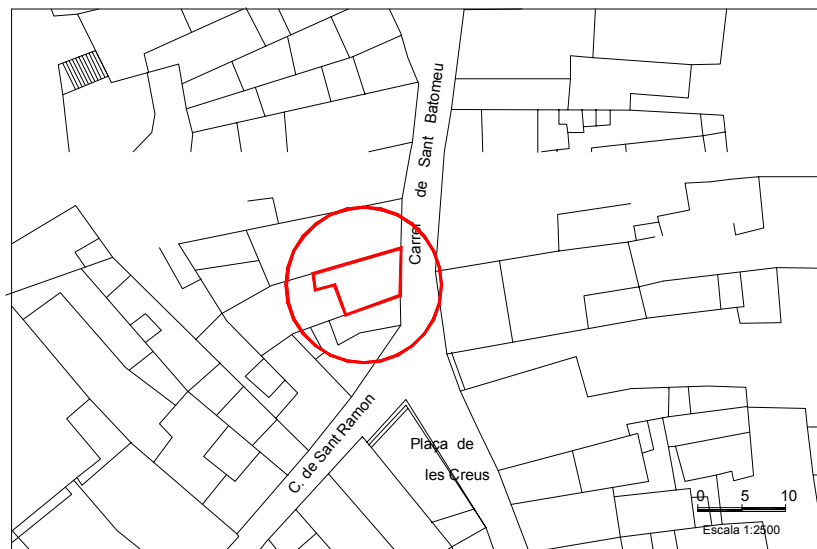
Bibliografia

Història gràfica i Registre Propietat

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
4

Denominació

ERMITA SANT RAMON

Localització

Sant Ramon, 30

Època i estil

Propietat

Sr. Pere Tona

Descripció de l'element

Es tracta d'una construcció molt reformada deixant de banda les pedres situades a la part interior de la portalada i finestres. Cal destacar la troballa d'una pedra donant la benvinguda en llatí als visitants. Segons els propietaris d'aquesta casa i la del costat existia una plaça subterrània situada entre el núm. 30 i 32, davant de Can Pons, a la qual hi tenien accés les 3 cases. La plaça va ser descoberta en unes obres de reforma i va ser tapiada novament. A l'interior hi havia banc i una taula de pedra.

Dades històriques

En la guerra del francès va ser utilitzada com a presó i després va ser clausurada. Posteriorment passà a mans privades abans de ser convertida en presó de dones.

Observacions

Les úniques restes que acrediten la seva identitat són els dintells de la façana, les restes de les parets i la seva situació en el poble.

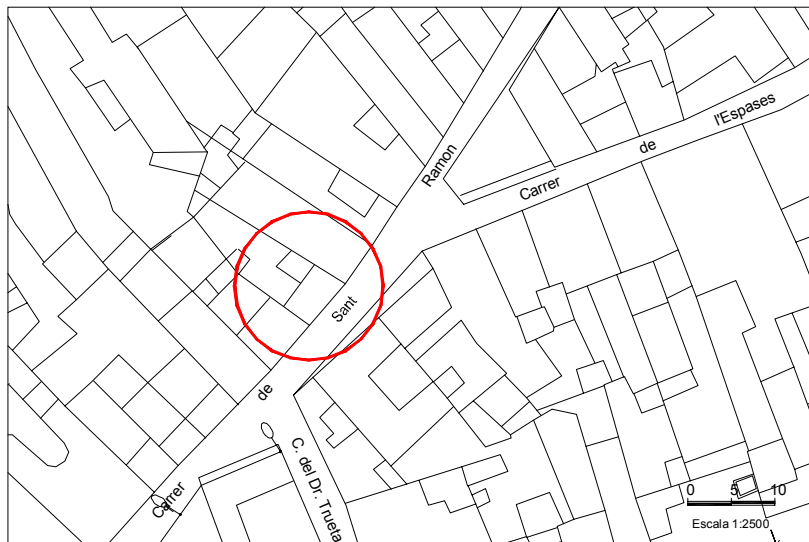
Bibliografia

Història gràfica de Tordera

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
5

Denominació

ERMITA DE SANT JAUME

Localització

Veïnat de Sant Jaume

Època i estil

Sobre el Segle XVII (aprox.)

Propietat

Can Pocalló

Descripció de l'element

Davant de la masia Mas Sant Jaume, separada per una era hi trobem l' ermita de petites dimensions i planta rectangular, amb absís semicircular. A la part superior de la façana s' hi troba la campana que té forma de creu.El portal i les finestres són d' estil gòtic tardà. Hi destaca l' envigat de fusta i la teula decorada.Encara es conserva la pila d' aigua beneïda.

L' altar, abans de la seva destrucció, estava ornamentat per uns retaules del segle XVII. Tots representaven la vida del Sant, excepte un, situat en el centre, que data de finals del segle XV o principis del XVI i que representava l'oració de Crist a l'hort.

Dades històriques

Va ser construïda per un avantpassat de la masia en compliment d'una promesa. Aquest avantpassat volia pelegrinar a Compostel·la i en emmalaltir va substituir la pelegrinació per la construcció de l'ermita en honor del mateix sant, Sant Jaume. L'any 1.936 va ser destruïda i restaurada posteriorment.

Observacions

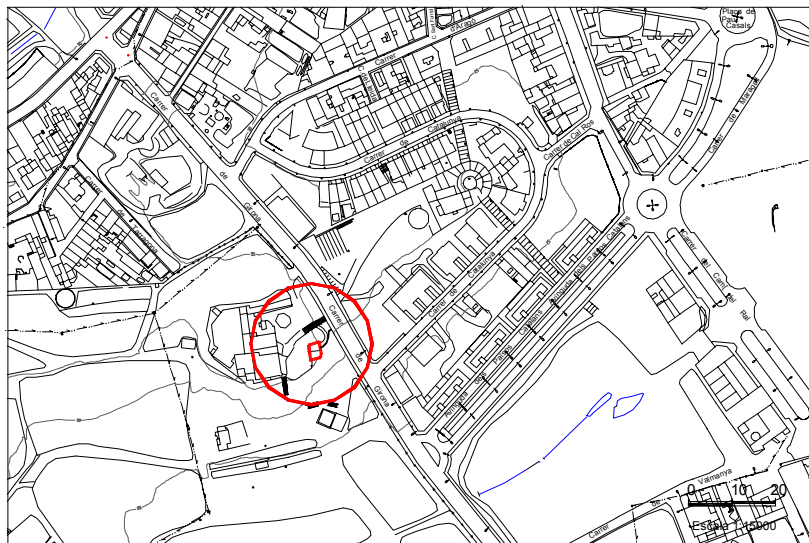
Es troba al costat mateix de la masia del Mas Sant Jaume.

Bibliografia

Història Gràfica de Tordera
Vendrell Fàbregas, Salvador: "Tordera, Arrels d'un Poble".

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
6

Denominació

CEMENTIRI DE TORDERA

Localització

Veïnat de St. Andreu

Època i estil

Segle XIX, inaugurat l'any 1.858

Propietat

Municipal

Descripció de l'element

És de superfície rectangular, essent les parets laterals les de més longitud. A la part posterior hi ha una sala que sobresurt de la façana en forma semicircular. Sembla ser que en el passat, aquesta sala era utilitzada de crematori.

El 16 d'octubre de 1.853 es decideix buscar un lloc més adient, que la plaça de l'església parroquial pel cementiri. A l'any 1.858 es va inaugurar aquest cementiri del Veïnat de Sant Andreu. A l'arxiu municipal podem trobar l'ordre de 20 de novembre de 1896 a la que es donava compte del trasllat: "...Que s'exhumin, sota la inspecció del Sr. Rector, de l'antic cementiri i es traslladi amb el degut respecte les restes humanes en ell sepultades a l'actual cementiri de la parròquia...".

Dades històriques

És el segon cementiri que va existir a Tordera. El primer, com ja és sabut, estava situat al costat de l'Església Parroquial de Sant Esteve. A causa de l'augment de la població fou necessari construir-ne un de nou, el qual fou ubicat al veïnat de Sant Andreu. Durant 40 anys (1.858-1898) es van celebrar enterraments en ambdós cementiris fins que, degut a la construcció del Pont de Ferro, es va haver de traslladar de forma definitiva el primer. Damunt els terrenys on havia estat ubicat el primer cementiri, actualment hi trobem l'edifici de l'Ajuntament.

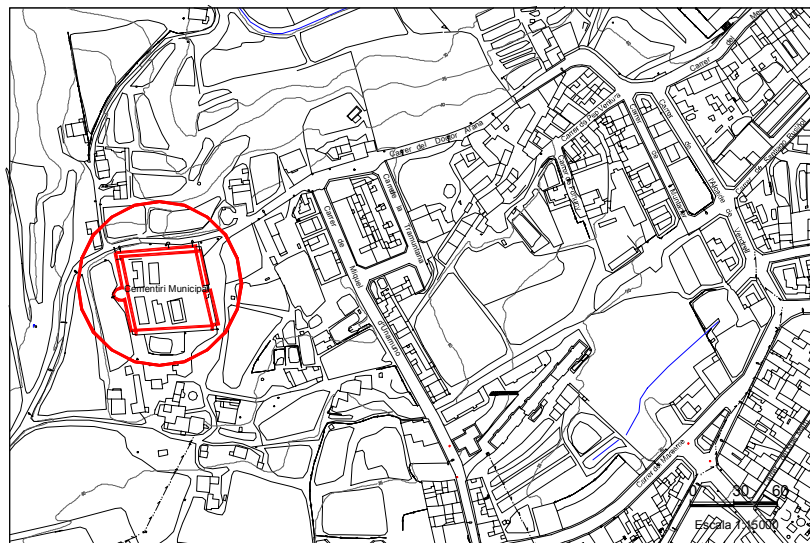
Observacions

Bibliografia

Vendrell Fàbregas, S. "Tordera, arrels d'un poble"

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
7

Denominació

CAPELLA DE FIBRACOLOR

Localització

Poblat de Fibracolor

Època i estil

Inaugurada el 20.6.1964.

Propietat

Ass. Veïns Fibracolor.

Descripció de l'element

Es tracta d'una construcció sòbria i senzilla. Té un porxo amb arcades pel qual s'accedeix a l' interior. La capella està constituïda per una sola nau. Està decorada amb pintures a les parets de motius referents al mar. Hi ha una porta que dóna accés a una escala per pujar al campanar.

Dades històriques

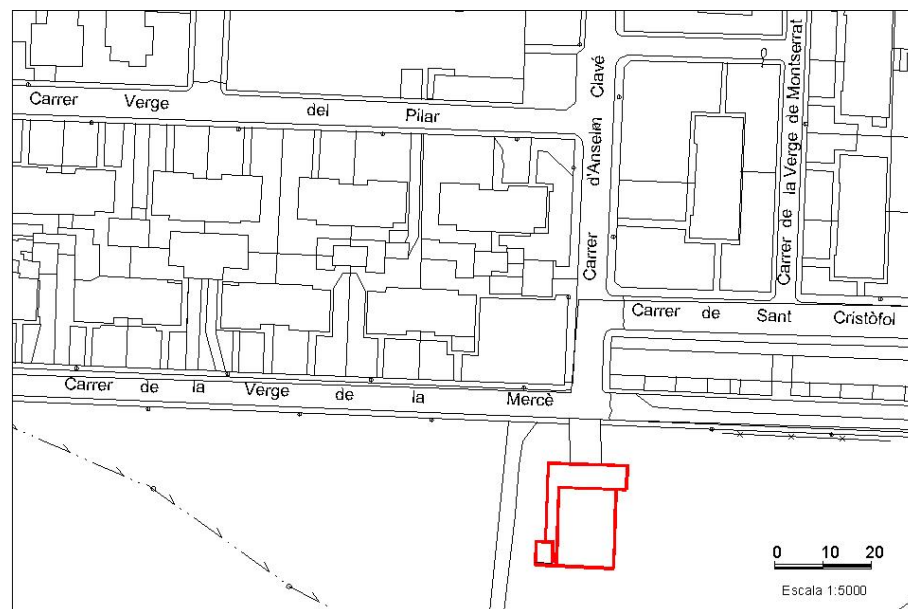
L'empresa Fibracolor va començar a funcionar el setembre de 1955. La construcció de la fàbrica es va fer paral·lelament a la de les cases que avui formen el Veïnat de Fibracolor. L'estructura d'aquest veïnat correspon a la filosofia de les antigues colònies industrials del s. XIX: la construcció d'una fàbrica, les cases per els treballadors, l'escola, l'economat, el bar, l'església i altres serveis. Tot perquè els treballadors tinguessin a l'abast els serveis que necessitaven sense haver de desplaçar-se.

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
8

Denominació

ERMITA DE SANT DANIEL

Localització

Al costat del camí de Blanes a uns 4 km. de Tordera

Època i estil

No s'han trobat dades de la construcció de l'ermita, però si l'observem detingudament s'assembla a moltes altres ermites de la zona datades entre els segles XV, XVI i XVII. Per tant, podríem afirmar que l'ermita de Sant Daniel és d'estil Barroc.

Propietat

Descripció de l'element

El petit edifici consta de planta rectangular i l'element que sobresurt més és la porxada. Aquesta porxada està formada per sis pilars de pedra. La coberta d'aquesta porxada està formada per la taulada, de teules àrabs i unes vigues de fusta. El seu estil és molt similar al d'altres capelles de la comarca. També podem observar que una espadanya sosté la campana. L'últim element a destacar és el seu cementiri que està situat al costat de l'edifici i també és de dimensions reduïdes. En aquest cementiri s'hi enterraven els difunts d'aquest veïnat, que a causa de les riudes no podien ser enterrats al cementiri de Tordera. L'estat actual de l'edifici no és el de temps enrere ja que cap als anys vuitanta va ser restaurada per poder perdurar en el temps.

Dades històriques

Encara que no existeixen dades concretes de la seva fundació, segons el Baron de Carlos, el portal dovellat de l'entrada ens indica que la seva construcció estaria als voltants del segle XVII. El seu nom sembla ser que prové per haver estat bastida en uns terrenys del convent de monges de Valldemaria. Aquest convent depenia, a la vegada, del monestir de Sant Daniel de Girona, d'aquí prové el nom de Sant Daniel.

Observacions

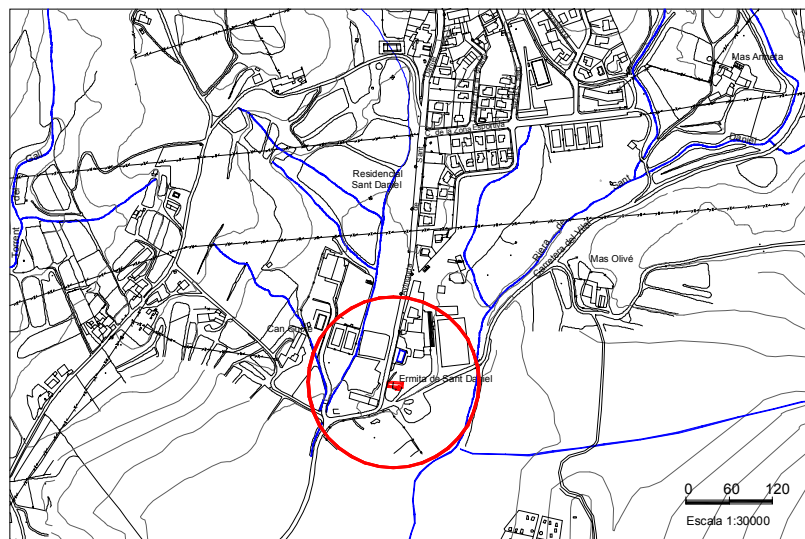
El primer diumenge d'agost es celebra un ofici amb motiu de la Festa Major del Veïnat, tot i que la resta dels actes de la festa es duen a terme a la Mina de Jalpí.

Bibliografia

Salvador Vendrell
Baron de Carlos.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
9

Denominació

MONESTIR DE VALDEMÀRIA

Localització

Valldemària

Època i estil

s. XII

Propietat

Privada

Descripció de l'element

Amb el temps, l'antic monestir ha anat perdent les seves característiques arquitectòniques. Tan sols en queda com a testimoni, una petita església romànica del segle XII adossada a una casa de pagès del segle XVII (segurament fou construïda per la família Jalpí aprofitant l'antic convent. Actualment és utilitzada com a magatzem i graner.

Dades històriques

Els primers documents que fan esment del monestir daten del 16 de maig de 1159 i es refereixen a una donació per part dels senyors de Maçanet i Rocabertí a la seva abadessa. El 1169 passarà de dependre del monestir cistercenc de Nonenge a l' Aveyron francès al de Cadins a l'Alt Empordà fins el 1550. En aquest any els seus béns foren adjudicats al monestir de Sant Daniel de Girona.

El 1603 l' abadessa concedeix l' establiment enfitèutic del monestir i les seves terres a favor de Pere Miquel Jalpí.

Cap a la segona meitat del segle XVI deixa de ser monestir per esdevenir el centre d'una explotació pagesa.

L'any 1905 els Jalpí venen la seva propietat a Vicenç Coma i Ferrer.

El 1931 s'efectuen transformacions importants, com l'edificació de la casa nova, una granja i un pantà.

El 1939, acabada la Guerra Civil, era una zona freqüentada pels maquis que aprofitaven les característiques del lloc per amagar-s'hi. Aquest fet va provocar que el masover Casals abandonés Valldemària i el 1941 fos arrendat per la Capitania Militar fins el 1957. D'aquesta manera es va instal·lar un destacament de soldats que amb la seva presència acabaren amb les visites dels maquis. Durant aquests 16 anys (1941-1957) alguns joves de Maçanet i Tordera i feren el servei militar. A partir del 1957, amb la marxa dels soldats, ha estat la família de Fèlix Pou i Ros qui ha ocupat la masoveria.

Observacions

Fou el primer monestir femení cistercenc dels Països Catalans.

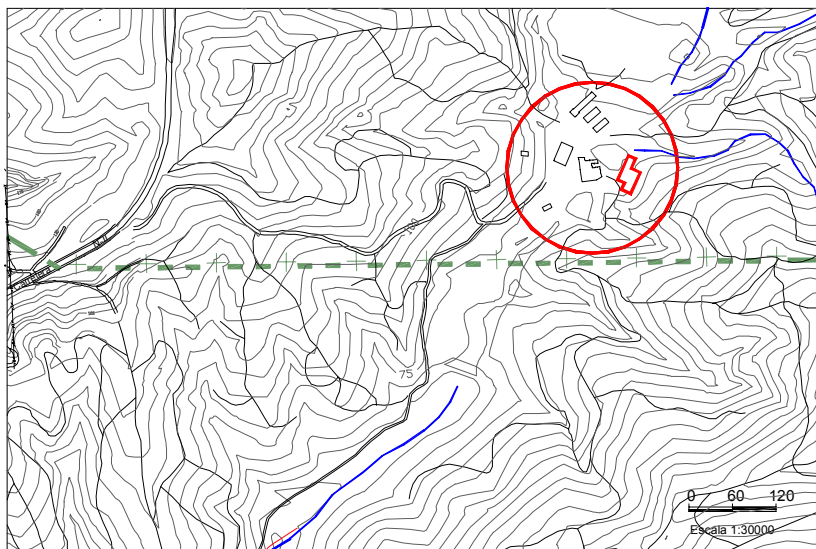
El camí que va del Monestir de Valldemària a la capella de Sant Daniel conserva encara el nom del Camí de les Monges.

Bibliografia

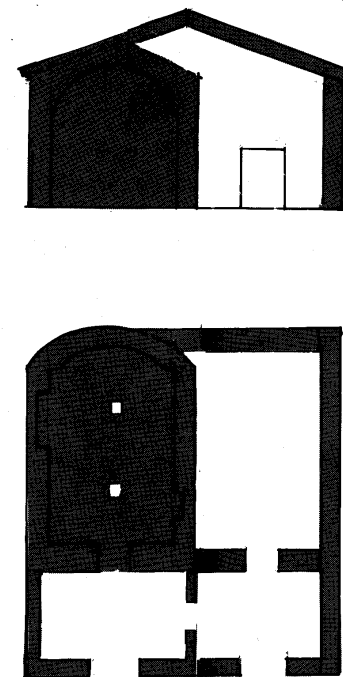
- "El nostre poble de pagès", Taller Història de Maçanet de la Selva
- "Els monestirs Catalans" BCN, Jaume Marquès Casanovas
- "Maçanet de la Selva" Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
10

Denominació

ERMITA DE SANT PERE

Localització

Veinat de Sant Pere

Època i estil

Segle XIV o XV

Propietat

Bisbat de Girona

Descripció de l'element

Aquesta ermita presenta un Absis triangular. A la seva dreta s'hi torba una petita sagristia. La campana es troba a la part més alta de l'edificació subjectada per dos pilars. Com a objecte de valor artístic i cultural hi podem trobar una petita talla de 15 cm d'alçada ubicada sobre una bacina per les almoines. Es tracta d'una talla policromada en pa d'or que representa Sant Pere assegut al tro, duent al cap les tres corones papals i, a la mà, les claus del Regne.

Dades històriques

L'any 1921 aquesta ermita fou objecte d'una restauració. Posteriorment, durant la Guerra Civil, va ser parcialment destruïda. En un determinat moment, davant aquest edifici religiós, hi van ésser plantats dos xiprers, i és que, en l'època en que no era possible travessar el riu, en aquest terreny s'hi havia celebrat alguns enterraments. L'any 1981 es va dur a terme l'actual restauració de l'ermita gràcies a l'esforç dels veïns i a la col·laboració de la Parròquia de Tordera i de l'Ajuntament. Tot plegat va culminar el dia 1 de juliol de 1984 amb la benedicció de la imatge.

Observacions

A la llinda de pedra de la porta d'entrada hi figura la inscripció: 1664, possible data de la seva construcció. Anteriorment l'ermita de Sant Pere presentava un petit atri cobert amb quatre columnes de rajola que formaven un pòrtic i, damunt de les quals, es recolzava el teulat avui desaparegut. Sembla ser que, antigament, presidint l'altar i dins un a fornícula en forma de petxina, hi havia una imatge diferent a l'actual talla de Sant Pere.

Bibliografia

Salvador Vendrell
Història Gràfica de Tordera

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
11

Denominació

ERMITA DE SANT VICENÇ

Localització

Veinat de Sant Vicenç (Veure annex)

Època i estil

Segle XI / XII

Propietat

Descripció de l'element

Es tracta d' una ermita de mides reduïdes, de murs de pedra i coberta de teula. És una nau amb absis circular separat per un arc triomfal que deuria aguantar una volta de canó. El campanar d'espadanya damunt l'absis és un element afegit amb posterioritat, igual que els contraforts que aguanten tot el conjunt.

Dades històriques

Un dels documents que confirmen la seva existència en el s. XIII és el cartoral del monestir de Roca-Rossa on hi consta la donació feta de l' alou del Camp Franc, al pla de la capella de Sant Vicenç a l' any 1201.
Va ser cremada durant la Guerra Civil.
Fins fa poc temps es trobava en estat de ruïna, però l'acció de l'associació de veïns i amics , fa que actualment s'hagi recuperat la seva antiga fisonomia i el dia 3 d'octubre de 1999 es va dur a terme la solemne benedicció de la nova edificació.

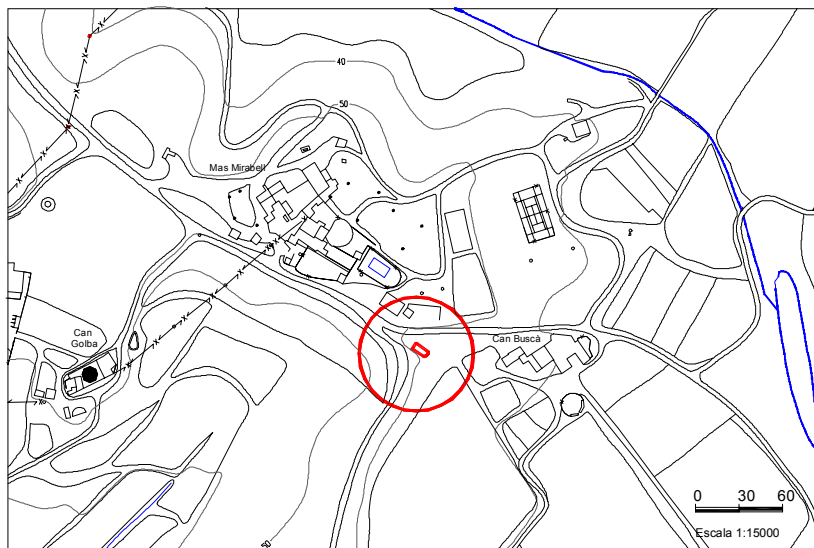
Observacions

El dia 1 de setembre celebraven la festa en honor de Sant Vicenç patró dels artesans, teulers i els que tractaven amb el vi.

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
12

Denominació

ERMITA DE SANT PONÇ

Localització

Veinat de St. Ponç

Època i estil

Primera construcció romànica s.XI.
Posterior reformes d' estil barroc.

Propietat

Bisbat de Girona

Descripció de l'element

L' ermita té absis rodó i la nau és de volta de canó. L'altar major, destruït durant la Guerra Civil, era barroc i havia estat consagrat el 1735. La seva reconstrucció fou realitzada amb molta senzillesa. L' atri té la coberta sostinguda per bigues de fusta i el formen 12 columnes de pedra d'estil dòric (clara empremta de l'art neoclàssic) i barroc. En una de les arcades hi ha gravada la data de la seva construcció, 1729.

Dades històriques

La primera construcció fou d' estil romànic i en resten l' absis rodó i la nau de volta cilíndrica. De les posteriors reformes en tenim dates exactes com per exemple: En el llindar superior de la finestra esquerra hi ha la inscripció "1615 al 5 de maig". A la pedra de la llinda del portal hi ha gravat l'any 1685. L'atri va ser construït l'any 1729 i va ser restaurat el 1833 i refet el 1982. L'altar major data del 1735. I finalment a la pila de l'aigua beneïda s'hi pot llegir 1737.

Observacions

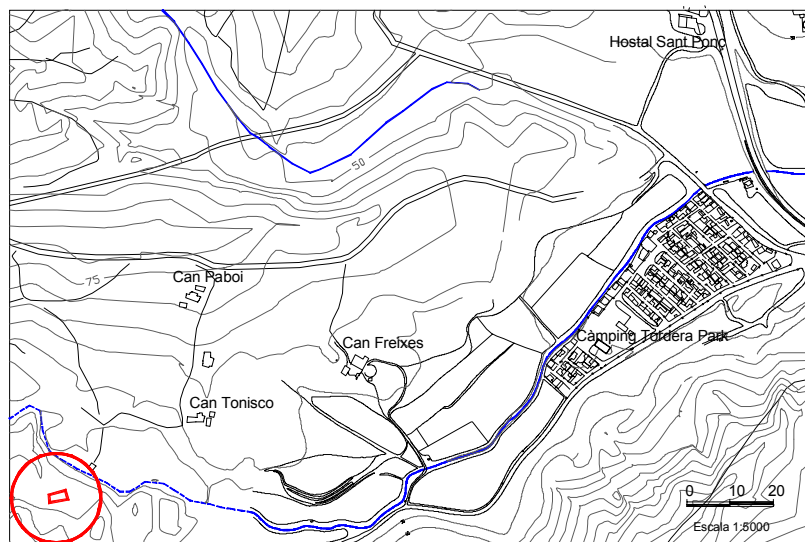
S'hi celebra l' Aplec de Sant Ponç cada 11 de maig. Aquesta celebració és de temps immemorial.

Bibliografia

Salvador Vendrell (Tordera Arrels d'un poble).
Guia del Romànic de la comarca del Maresme.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
13

Denominació

ERMITA SANT SIXT I SANT TOU

Localització

Prop de la casa pairal de can Talleda del Bosc

Època i estil

Construïda cap als segles XV o XVI. Estil romànic.

Propietat

Can Talleda

Descripció de l'element

L'edifici és d'estil romànic del segle XV o XVI amb un ràfol o cobert típic de masia construït posteriorment, el qual destaca dins el conjunt. Consta d'un senzill atri sostingut per 4 columnes de rajola. A la façana principal i, més concretament, al costat dret de la porta d'entrada hi ha una pica.

A la part superior de la porta d'entrada hi trobem la inscripció de 1675. Aquesta data no ens indica l'any de la seva construcció si no algun fet important que va esdevenir a l'entorn de l'edifici, com per exemple, alguna consagració, modificació de l'edifici o, simplement, la mort d'alguna persona important.

L'ermita també té una campana.

Aquesta ermita ha estat recentment restaurada i actualment presenta un estat impecable de bona conservació

La data més antiga que trobem referenciada de l'ermita és del 12 de gener de 1.602, quan en Pere Joan de Talleda encarregà un retaule a Damià Matas per l'ermita de Sant Tou. Damià Matas (1.550-1.615) va escenificar uns dels penúltims actes de la rica història dels pintors de la nissaga Matas al Bisbat de Girona. Era nét de Pere Matas (+/1558) i fill de Nicolau Matas (+/1.570). Encara que la seva personalitat pictòrica no pot comparar-se en rigor i transcendència històrica a la del seu avi. Conjuntament amb el seu germà Joan va dur el nom de la marca familiar cap a terres del Bisbat de Barcelona, tot superant l'estricta limitació gironina dels seus predecessors. Se sap que Damià Matas va col·laborar amb Pere de la Rocha a Perelada (1574), va pintar dos retaules per l'església de Cadaqués (1583) i per a la Mercè de Girona (1592). Una altra obra seva és el Retaule de la Resurrecció de S'Agaró). I a més a l'any 1.577 va contractar amb la confraria de Sant Joan el pintat de les portes de la nova capella de la seu de Barcelona. El retaule que va realitzar per la capella de Sant Tou estava dedicat a Sant Tou (Sant Hou **) i Sant Sixt i, suposadament, estava situat darrera l'altar. Aquest retaule representava la vida i martiri dels dos sants. Segons fonts orals, actualment aquest retaule estaria a Celrà, conjuntament amb altres obres dedicades a aquests sants.

(**). Sant Hou es troba escrit així en els documents del segle s. XVII i és el vertader nom, però degut als enllaços de la parla amb el pas del temps s'ha convertit en Tou.

Dades històriques

Edificada pels antics propietaris de Can Talleda del Bosc. Aquesta ermita va tenir un sacerdot beneficiat per la família Talleda que cuidava del seu manteniment i es dedicava al culte de la capella. El 7 d'agost celebra la festa de Sant Sixt i el 17 de juliol la de Sant Tou. Aquests dos sants són els patrons de Celrà, població on segons la tradició van ser martiritzats i enterrats. Per accedir a l'ermita cal passar per un petit camí que té el seu inici prop de Can Talleda. Va ser edificada per un avantpassat de la família Talleda dins la seva propietat. El 17 de juliol de 1.641, segons consta a l'arxiu parroquial, s'hi va celebrar una missa en honor de Sant Tou. L'any 1.718 es va construir el cor i altres retaules. Durant la Guerra Civil va ser destruïda però una vegada acabat el conflicte, es va reconstruir amb molta senzillesa.

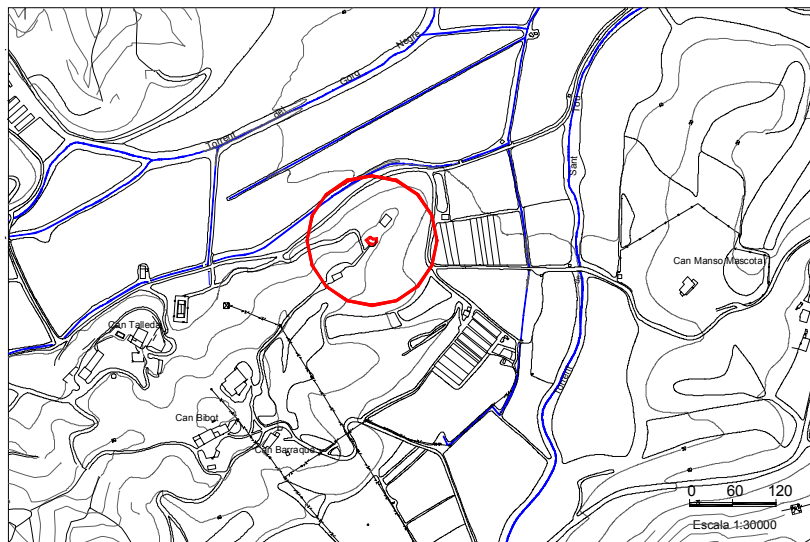
Observacions

Bibliografia

Can Talleda

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
14

Denominació

ERMITA DE SANT ANDREU

Localització

Sobre un turonet a 2 km. de la vila, prop Camí de Vallmanya (Dins Can Bofí)

Època i estil

Segle XI i XII (Estil Visigòtic)

Propietat

Can Bofí

Descripció de l'element

Es tracta d'una ermita amb la nau coberta amb volta de canó i absis circular. S'hi observa una finestra que, d'acord amb l'estil, també és visigòtica. L'interior de l'ermita de Sant Andreu és arrebossat i conserva l'estil primitiu. Cal destacar-ne la forma de lleugera ferradura del seu arc triomfal. Pel que fa a la façana val a dir que ha estat reformada. A la cripta, de l'ermita, que malauradament ha estat profanada en alguna ocasió, hi ha enterrats els membres de la família Bofill.

Dades històriques

Cada 30 de novembre s'hi celebra Festa de Sant Andreu Apòstol. Aquest é el patró dels pescadors amb arts pesqueres menors (canya) i els que pesquen en rius i estanyols.

Observacions

Bibliografia

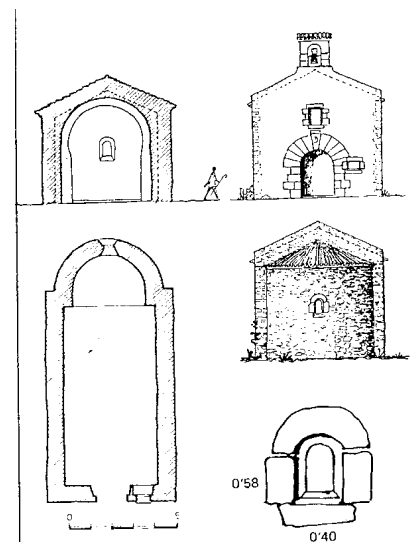
Vendrell Fàbregas S. "Tordera, Arrels d'un poble", Tordera, 1988.
Altimira Puig, JM : "Guia del romànic de la comarca del maresme. (1982). Edita. Museu Comarcal del Maresme, Mataró.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
15

Denominació

EGLÉSIA VALLMANYA

Localització

Al camí que condueix a l'abocador clausurat, situat passat Can Burgada

Època i estil

Any 1826. Neoclàssic /barroc català.

Propietat

Bisbat de Girona, Sota custòdia de la Parròquia de Tordera.

Descripció de l'element

Al cim de la porta d'entrada de l'església de Vallmanya hi trobem gravat l'any 1826. Segons la família que se'n ocupa aquest va ser l'any en que, sobre uns terrenys cedits per la família Burgada, es va procedir a la construcció de l'actual església, el cementiri, la rectoria i el campanar. La parròquia de Vallmanya havia estat molt important i d'ella en depenien Sant Pere de Riu i Santa Eulàlia d'Horstavyrà. Hem de tenir en compte que donada la importància que la parròquia tenia en temps anteriors no podem descartar que 1.826 es refereixi a una de les últimes reconstruccions i no a l'any de la seva construcció. Sigui com sigui l'església i l'estil neoclàssic i barroc que la caracteritzen són indubtablement de principis del segle XIX.

Malgrat que l'església de Vallmanya està dedicada a Sant Miquel el seu altar està presidit per Sant Feliu. Aquest fet té una explicació: la figura de Sant Miquel deixà d'existir el 1936 com es sabut, durant aquell desastre que s'inicià aquell any, l'interior de l'església va ser cremat. Dos anys després de la fi del conflicte es restaurà i es va inaugurar el dia 1 d'agost de 1.941. Va ser durant aquesta reconstrucció que Sant Feliu Màrtir va ser ubicat en lloc d'honor de l'església. Concretament la nova talla va ser una ser una donació de la família Burgada – Castelló amb motiu del casament de la seva filla.

La campana que té actualment l'església de Vallmanya data del 1943. El darrer enterrament al seu cementiri es va dur a terme el 1946, en morir Joan Castelló, besavi de Can Burgada. Actualment a l'església s'hi celebren tota mena d'actes litúrgics: misses, casaments, bateigs, comunions..., no es fa de forma regular però aquest fet permet mantenir viva la seva funcionalitat El dia més important és el dissabte més proper al primer d'agost. En aquesta data, cada any, s'hi celebra una missa amb motiu de la Festa de Vallmanya.

L'església és d'estructura molt senzilla i ha estat molt reformada al llarg dels anys. En el seu conjunt hi trobem l'església pròpiament dita, el campanar, la rectoria i el cementiri. Abans la rectoria es comunicava amb l'església a través d'una porta que accedia al cor però, actualment, aquesta comunicació ha estat tapiada.

A l'interior hi podem trobar els següents elements.

- L'altar major on hi ha ubicada la figura de Sant Feliu.
- Quatre capelles laterals, amb les seves imatges corresponents, dedicades a Sant Antoni, al Sant Crist, a Sant Josep, i a la Puríssima. Val a dir que algunes de les imatges varen ser cedides per la família de Can Castelló com a promesa per una pesta porcina.
- El cor, per la banda esquerra del qual s'accedeix al campanar.
- Uns motius decoratius que s'extenen per les parets o murs de tot l'interior.
- Uns quadres pintats a les columnes representant els passos de la Setmana Santa.

Dades històriques

Vallmanya, on es ubicada l'església, és un nucli agregat a Tordera des de 1830 i es troba referenciat per primera vegada a l'any 886 amb el nom "Valle Magna". Trobem que el El 1202 consta com "Sancti Michaelis de Vallemanya". Tal com consta al "Llibre Verd del Capítol de la catedral de Girona, el 1362 passà a pertànyer a la Seu Gironina

Observacions

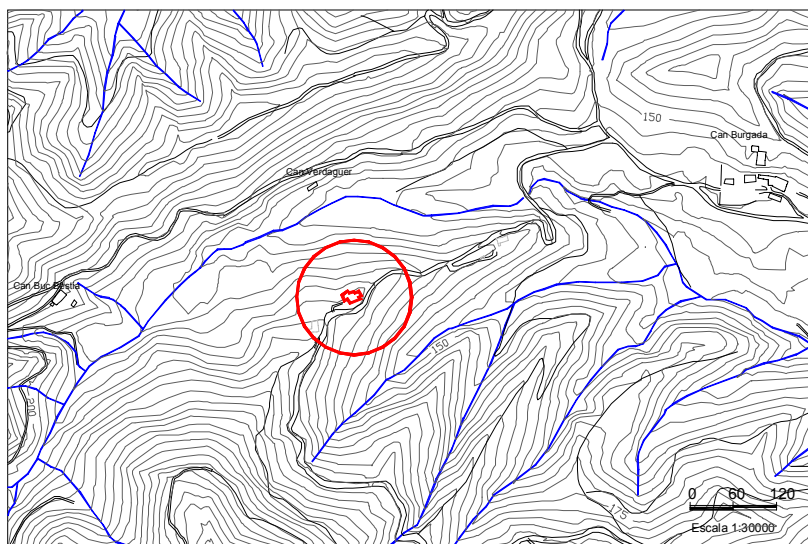
Fins el 1960 va ser parròquia independent. De fet, l'últim rector hi va ser fins el 1957. Els llibres de comptes es van tancar aquell any amb un saldo de 30 ptes. Tot i estar força ben conservada, la humitat està fent mal a l'interior de forma molt visible. Actualment s'està pendent d'una subvenció del Bisbat de Girona per arranjar el sostre i les goteres que malmeten les parets.

Bibliografia

Vendrell, Salvador. "Tordera arrels d'un poble" PP. 197-198
Testimonis orals de la família que se'n ocupa des de fa 30 anys.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
16

Denominació

ESGLÉSIA D'HORTSAVINYÀ

Localització

Turó d'Hortsavinyà a la Serra del Montnegre.

Època i estil

Segle IX-X romànic. L'edifici actual és del S. XVIII

Propietat

Bisbat de Girona

Descripció de l'element

Es tracta d'un edifici que destaca per la seva grandiositat tot i haver estat parròquia d'una petita població. El campanar és d'estil gòtic acabat en un sostre en punxa. Les finestres del campanar també tenen arcs ogivals. La façana és sobria i té un gran rosetó a la part superior. Annex a l'edifici hi ha un cementiri. L'interior està ben conservat ja que l'Associació de Veïns d'Hortsavinyà va iniciar l'any 1998 accions per a la seva total recuperació. Una de les primeres d'aquestes accions va ser instal·lar un "campaner electrònic" que permet escoltar el so de les campanes cada hora.

Dades històriques

Sembla que la seva construcció és de l'època de la reconquesta duta a terme per Carlemany. Aquest va fer construir moltes esglésies i capelles en honor dels seus avenços davant els àrabs. El fet de ser dedicada a Santa Eulàlia i Sant Llop corrobora aquesta teoria, ja que moltes de les esglésies construïdes durant la reconquesta tenien aquests sants com a eix central de la devoció. En un primer moment va dependre del Bisbat Gironí i de l'Arquebisbat de Narbona. Segons el cartoral de donacions fetes al monestir de Roca Rossa, en data del 6 de juny de 1162, hi consten diverses terres de la Parròquia de "Sanctae Eulalie de Orsavinano". L'any 1246, mitjançant la Butlla del Papa Inocenci IV la parròquia passa a dependre del Monestir de Sant Salvador de Breda. L'any 1.320 és esmentada en l'homenatge de Guillem de Camós, fill del Cavaller Guillem de Pineda, a favor de Pere, Bisbe de Girona, per raó dels delmes d'aquesta parròquia. L'any 1362 passa a dependre de la seu gironina, segons consta al "Llibre Verd" de la Catedral de Girona.

Actualment està molt reformada, però sembla que la església primitiva podria haver estat construïda al segle IX o X.

L'edifici que es conserva avui dia hauria estat reformat el s. XVIII tal com es pot veure gravat en una pedra situada a la finestra del darrera de la sagristia (1772). A la porta del cementiri hi podem observar la data de 1.863 que podria ser l'any de la seva restauració.

Observacions

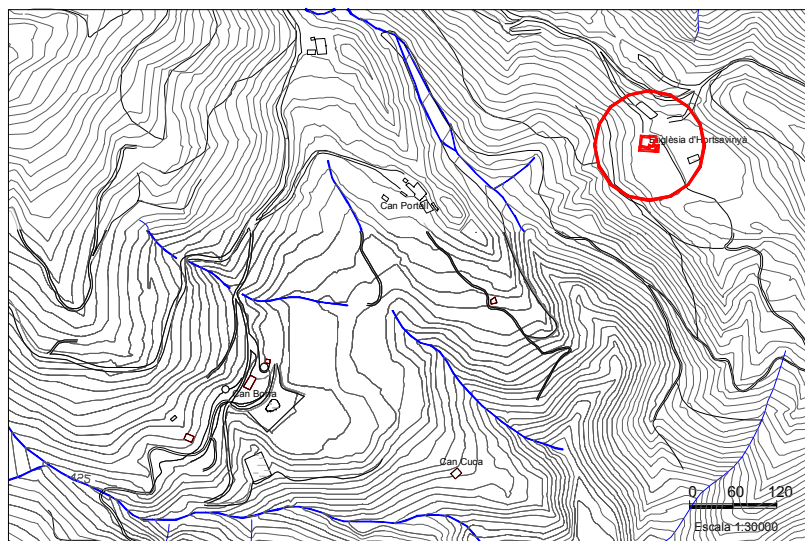
És a 12 Km. del nucli urbà de Tordera. El culte de la parròquia està a càrrec del rector de Sant Cebrià de Vallalta. El patró és Sant Llop (1 de setembre). També s'hi celebra la Festa de la Mare de Déu del Roser (primers de maig) i Santa Eulàlia (10 de desembre) que era la antiga patrona d'Hortsavinyà. La imatge va ser cremada durant la G.Civil.

Bibliografia

Vendrell Fàbregas, Salvador. Tordera, arrels d'un poble. Arxiu Municipal

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
17

Denominació

MONESTIR DE ROCA-ROSSA

Localització

Dins Hortsavinyà (Urb. Can Camps). (a 9 km del casc)

Època i estil

Construcció de pedra picada amb estil de transició de les acaballes del segle XII o inicis del XIII amb sobrietat arquitectònica similar a la cistercenca, per tant el trobem dins l'època del Romànic de transició.

Propietat

Descripció de l'element

El monestir dels monjos de Sant Agustí de Santa Maria de Roca Rossa estava format per un claustre, la sala capitular, casals de canonges, refector i magatzems. Però, el que cal destacar és l'església o cenobi i les cel·les adossades a l'església. El cenobi del monestir es troba en el punt més alt respecte del conjunt, des d'on es pot veure tota la Vall Baixa de la Tordera. Aquesta església és molt llarga en relació la seva amplària; creiem que això és perquè en temps passats, i amb molta habilitat, fou allargada per la part oposada a l'absis. D'una sola nau i un absis rodó, té coberta oïval, que ens indica que és una construcció de principis del gòtic. Es conserva la nau i l'absis del temple i algunes restes dels murs que formaven el petit monestir. Fa bastants anys que part de la bòveda es desplomà, arrossegant en llur caiguda el cor situat sobre l'entrada, deixant pràcticament cegada la porta principal. En aquesta part hi havia l'arcada (feta de carreus) que, juntament amb les capilleres d'unes finestres laterals, han estat robades, degut a l'estat d'abandó. Malauradament s'han emportat els elements arquitectònics de més interès.

Dades històriques

En el llibre de fets d'armes de Catalunya del cronista Bernat Boades ens diu que, en temps del comte Berenguer III fou trobada a la muntanya de Roca Rossa una imatge de la Verge. Tot seguit s'hi edificà un temple. El monestir fou consagrat pel Bisbe de Girona, Berenguer de Llers. El fundador fou Guerau II de Cabrera, vescomte de Girona i Urgell. El vescomte donà al monjo Bernat el seu alou de "Fredena", que confrontava per orient amb la Roca Rossa, no lluny del torrent de la salvatge. S'ha escrit que Roca Rossa, era una abadia en la qual es guardà la regla de Sant Benet fins el segle XIV en què els monjos es feren canonges regulars de Sant Agustí, i així mateix en J. Puig i Cadafalch, el senyala com a monestir benedictí; no sabem el fonament d'aquestes afirmacions, però el fet que l'acte de fundació fos subscripta per Berenguer, abat de Santa Maria de Vilabertran, i per Berenguer, abat de Sant Feliu de Girona, els dos monestirs de l'ordre de Sant Agustí, creiem que deixa fora de dubtes, que el priorat de Roca Rossa, ja des del començament fou d'agustins. Així trobem que la carta de fundació de la Canònica Agustiniàna és del 1145. A partir de l'any 1177 es troben els primers documents que deixen constància de donacions fetes a l'Església. Per exemple, el 14 d'octubre de 1279, el vescomte de Cabrera cedeix una octava part del delma que rep de la parròquia de Sant Esteve de Tordera en favor del monestir. Però a partir del segle XIV és quan comença el calvari del monestir que el portarà fins a l'estat actual. El 1383 es fa la primera visita pastora, on es deixa clar que el monestir passa per una situació molt precària. La situació del 1383 va portar que a l'any 1391 es vengués la capella de Sant Corneli i les seves terres. Cap a l'any 1400 s'accelerà la seva davallada en disminuir les donacions. Per aquesta raó es redueix a quatre el nombre de canonges. En temps del cronista Boades, al voltant de 1420, ja podem veure l'estat de deteriorament del monestir; ell mateix es queixava dels seu estat. El punt culminat fou l'any 1431 quan un terratrèmol va saccejar les muntanyes d'Hortsavinyà, deixant malmeses les parets del monestir. L'any 1514 deixen de residir-hi monjos de forma habitual i el 1540 s'abandona. El monestir va decaure totalment l'any 1592. Aquest any el Papa Sant Climent VIII va suprimir tots els monjos de l'ordre de Sant Agustí del comtat de Barcelona, Rosselló i Cerdanya i va passa els beneficis d'abadies i monestirs al capítol de Solsona. Una prova d'aquesta situació és el document de Gaspar Roig que diu: " Han dejado caer toda aquella casa, que no hay sinó paredones descubiertos, y hubiese parecido ruina la iglesia a no ser obra tan fuerte como es, pero en ella apenas se celebra misa". Finalment, el 28 de gener de 1775 el propi monestir i la seva gleba de terra va ser donat en règim d'emfitèusi a Mariana Camps i el seu fill Antoni Camps, pagesos d'Hortsavinyà. Les terres de conreu i boscos restaren al Capítol de Solsona. Fins l'any 1853 encara figurava com a patrimoni del Capítol de Solsona.

Observacions

La Direcció General del Patrimoni Artístic de la Generalitat de Catalunya ha incoat expedient per declarar monument històric - artístic el que queda del monestir. Actualment es troba en un precari estat de conservació, sense cap signe de recuperació, el bosc creix entre les runes. La seva situació en mig d'una urbanització no ha suposat una millora. Tanmateix necessita urgentment una intervenció per tal que no desaparegui.

En els antics documents en llatí fan referència al priorat amb el nom de: Rupe-Rusa (1209), Rupe-Flava (1209), Rouca-Rosa (1220) o Ruppe Ruffa (1294)

Bibliografia

Salvador Vendrell, Tordera Arrels d'un Poble

Història Gràfica de Tordera.

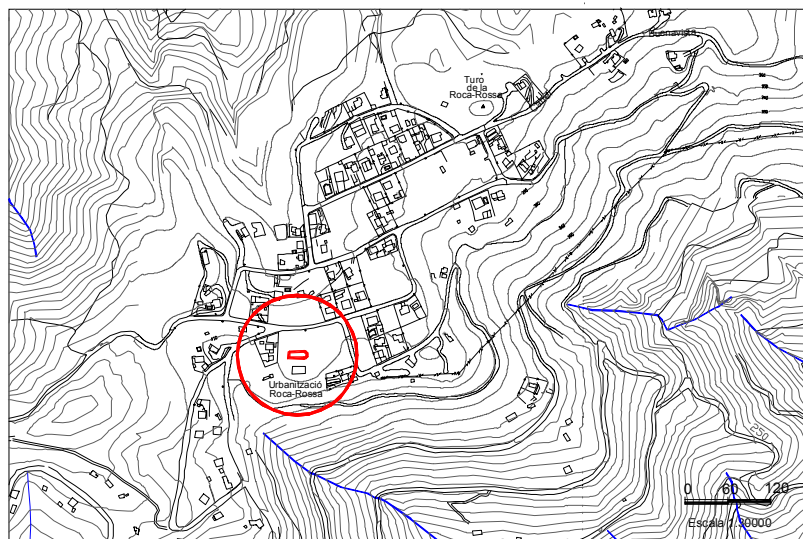
Fonts orals

Pons Guri, Cartoral de Santa Maria de Roca Rossa. Barcelona (1984)

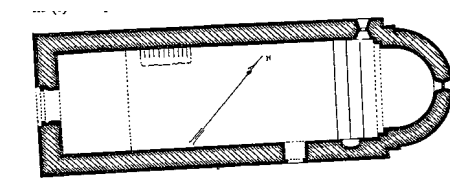
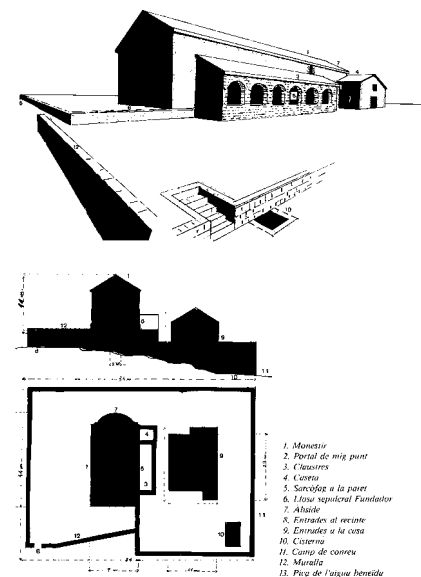
Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya, nº 498 (nov. 1936), pàg 445-449.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Planta segons Butlletí del centre excursionista de Catalunya.

Element
18

Denominació

ESGLÉSIA SANT PERE DE RIU

Localització

Veïnat de St. Pere de Riu (A uns 15 km de Tordera)

Època i estil

Segle XI - ROMÀNIC

Propietat

Tot i ser parròquia independent, està avui sota la custòdia de la Parròquia de Pineda de Mar.

Descripció de l'element

Construcció bàsica del segle XI amb volta de mig canó reforçada amb arcs torals. Hi ha tres bonics finestrals a dues llums. L' absis situat en un fort desnivell es troba envoltat per una escala de pedra del país. Sobre aquest, se' n troba un altre de menor importància. Els materials que els basteixen són carreus, morter i cobertes de teula àrab. L'absis i la paret lateral tenen unes arqueacions llombardes que demostren la seva antiguitat, així com el campanar romànic. Tots es troben en bon estat arqueològic. Les naus sofriren reformes en el segle XVI, però es conserva força bé l'antic estil romànic. La façana encarada al mar és de tendència barroca. El 3r. graó de l'escala d'accés presenta unes curioses pedres amb gravats i unes boniques figures de pedra al costat d'un vell rellotge de sol.

L'església presenta afegits exteriors com la rectoria, que actualment està preparada com a casa de colònies, el cementiri i la torre mirador. Aquesta torre és de planta quadrangular amb dues finestres i presenta sostre abovedat amb parets de pedra d' estil molt rústec. La coberta és un mirador de pedra el qual domina tota la vall fins el mar. Segons Marià Manet l' edificació podria ser visigòtica.

Dades històriques

Pels vestigis trobats es creu que va ser construïda sobre un emplaçament romà. Al segle XI s'hi aixeca un nou edifici. L'any 1246 la trobem esmentada en una butlla del Papa Innocenci IV per la qual aquesta Parròquia passa a dependre del Monestir de Sant Salvador de Breda. El 1.362 passa a dependre de la Seu de Girona. Fins el S. XVI, l'Església de Sta. Maria de Pineda va ser sufragània de la de St. Pere de Riu, fins i tot es troben escrits de l'any 1214 en què se l'anomenava com St. Pere de Pineda. Va ser refeta al segle XVI amb nous afegits però conserva força bé l'estil romànic. Va ser saquejada i incendiada durant la Guerra Civil.

Observacions

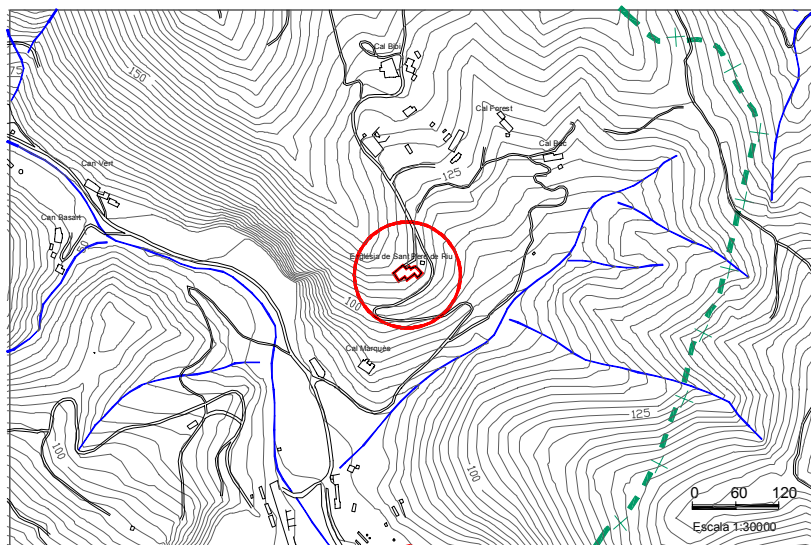
Situada en un promontori d'uns 250 mts d'alçada sobre la vall per on corre la riera de Pineda entre el turó de Guàrdia i les restes del Castell de Montpalau. Durant molts anys es va celebrar l' Aplec del Dilluns de Pasqua i actualment s'ha recuperat aquesta tradició. Prop de l'església hi ha una capelleta dedicada a la Mare de Déu del Roser. Aquesta fou destruïda durant la Guerra Civil.

Bibliografia

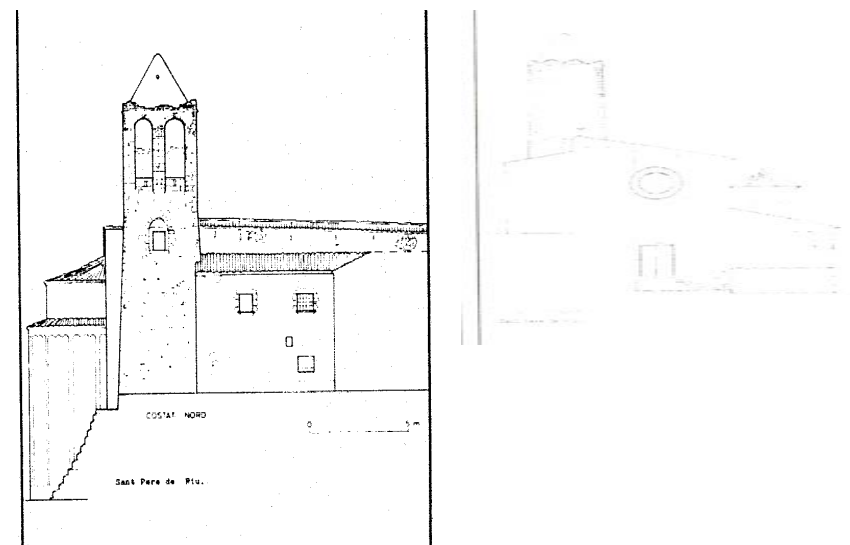
Salvador Vendrell Fàbregas " Tordera Arrels d'un poble".
Guia del Romànic de la comarca del Maresme (pàg. 131).

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
19

Denominació

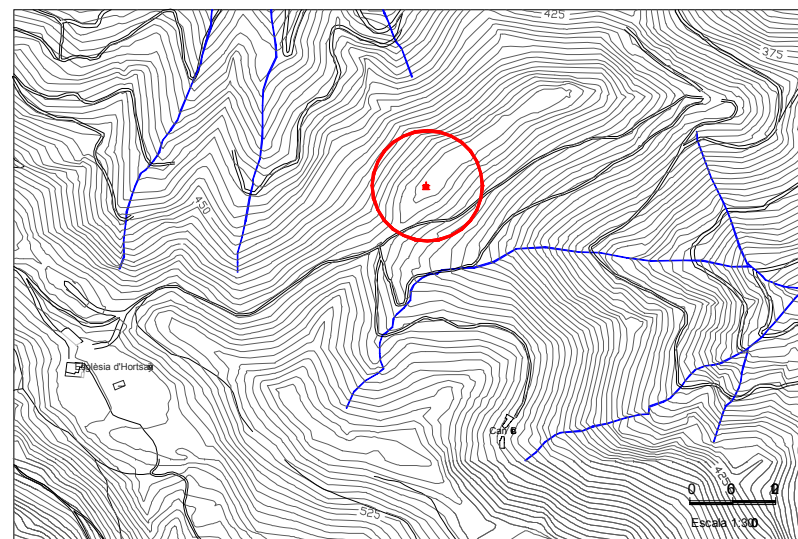
ERMITA DE L'EROLA

Localització

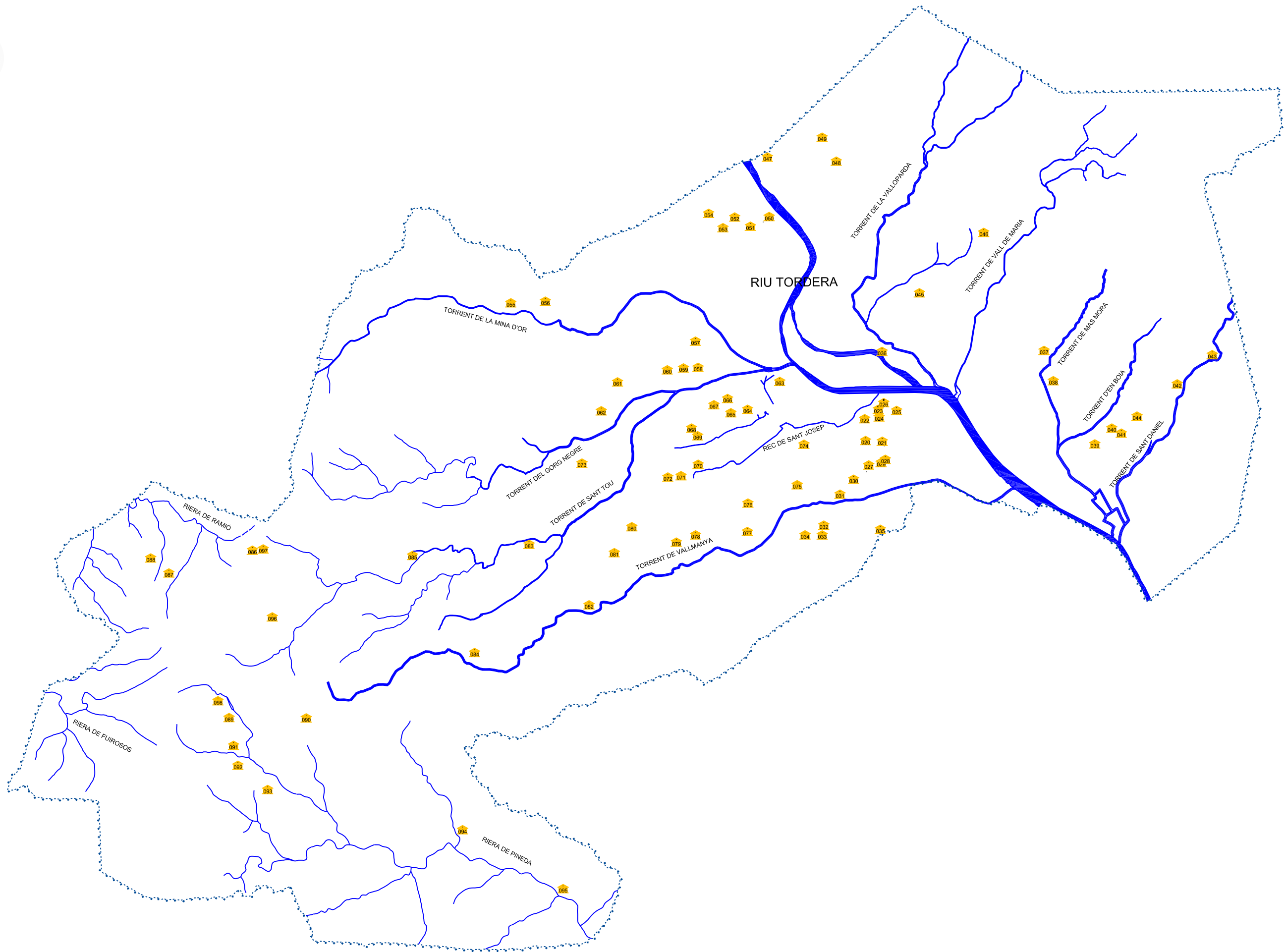
Hortsavinyà

Plànol de situació

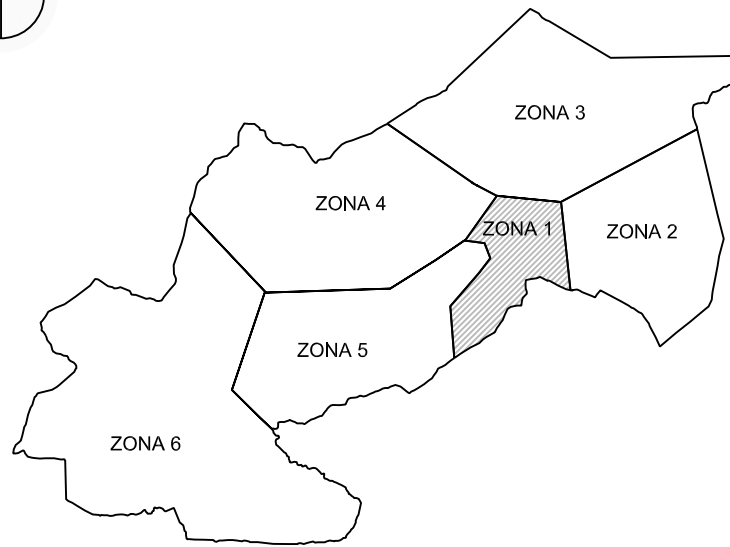

Masies

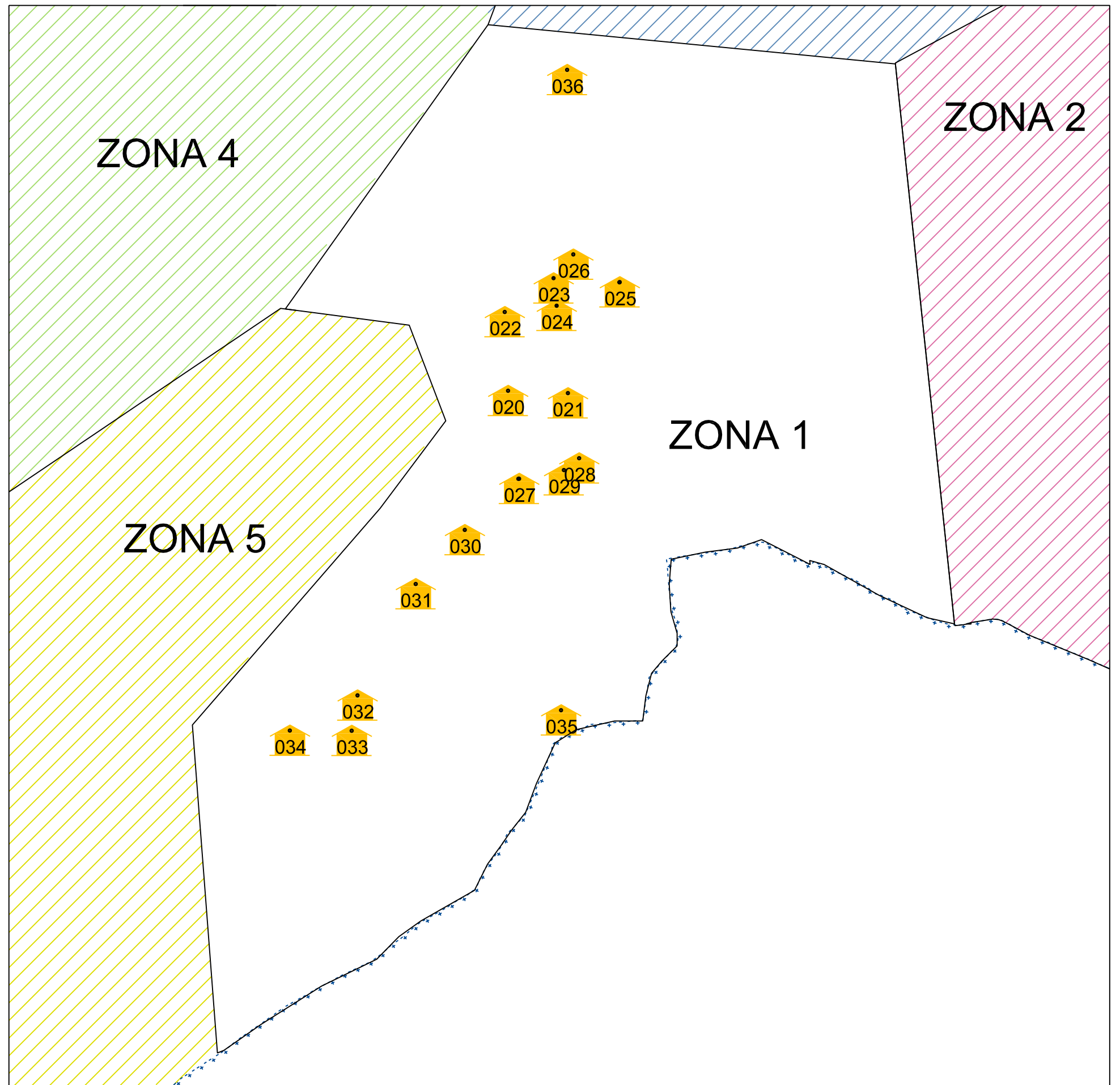
ZONA 1

- *Masies i cases del centre del poble*
- *Masies del veïnat Sant Jaume*

LLEGENDA

Element	Denominació
20	Can Massó del Sot
21	Can Morell
22	Can Pignatelli
23	Casa del Dr Carreras
24	Façana Can Pons
25	Masia Can Bolet
26	Voltes de Cal Terrassà
27	Masia Mas Sant Jaume
28	Can Torrelles
29	Mas Ros
30	Can Pujades
31	Can Caselles
32	Mas Pibernat
33	Molí d'en Pibernat
34	Can Pascual de Vallplana
35	Can Marc
36	Estació del tren

Element
20

Denominació

CAN MASSÓ DEL SOT

Localització

Cr/Santiago Russinyol, 35-37

Època i estil

Segona meitat del segle XIX (Aprox. 1.870).
Masia del Grup I

Propietat

Salvador Massó Ribas

Descripció de l'element

Can Massó del Sot, com moltes de les masies de la nostra pagesia treballadora, va ésser construïda en diverses fases. Així ens els primers temps era una construcció de planta baixa i, a mesura que la situació econòmica dels primers estadants s'anà consolidant i la família va anar creixent, la casa es va anar engrandint fins a ésser la masia amb un pis que s'ha conservat fins els nostres dies.

Les parets exteriors que constitueixen la fesonomia pròpia de la casa estan construïdes de la pedra sòlida típica de les masies, adjuntada bàsicament amb argila o fang. Aquest detall de construcció no es pot apreciar a la façana ja que actualment és arrebossada, és però, marcadament visible en les parets laterals exteriors i en la paret exterior que constitueix el darrera de la casa.

Dades històriques

Els torderencs van batejar la masia amb el nom de "Can Massó del Sot" perquè baixant cap a ella de Can Comaleres, la casa i els seus terrenys apareixen enclotats. Segons ens consta Josefa Ribas, la mare de l'actual propietari, antigament "Can Massó del Sot" era una de les darreres masies del poble, més enllà ja era considerat "Fora Vila". Ens trobem davant d'una casa de pagès que s'ha transmès sempre de pares a fills de forma hereditària. Malauradament, però, la darrera vegada no va poder ser així: l'actual propietari la va heretar del seu avi, Salvador Massó i Pons, i no directament del seu pare ja que aquest, Josep Massó i Fulladosa, recordat encara com actor de teatre del poble per haver encarnat, entre d'altres, personatges com els de Sant Josep i Naïm en Els Pastorets o el de protagonista masculí de la marina L'Avi-, no va poder heretar mai en morir prematurament als 31 anys a causa de l'agreuiment del delicat estat de salut amb que va arribar de la guerra. Com molts altres catalans va ser pres per les tropes franquistes. Durant els seus llargs mesos d'empresonament, els pares i la família, en no rebre'n cap notícia, van haver d'anar-se fent a la idea que possiblement era mort. La incertitud no va acabar fins que, un cop acabada la guerra, se li va permetre escriure'ls unes ratlles i, d'aquesta manera, fer-los saber que, tot i empresonat, continuava viu. Antigament can Massó del Sot devia ser una de les masies del poble que tenia menys terreny propi encerclant-la. Així, la part edificada de la finca era davant per davant d'una àmplia era i estava envoltada per nombrosos camps. Cal pensar que la propietat ocupava el que és actualment la illa de cases que comença on s'ubica la masia, s'allarga per la dreta vers el Passatge Morell, per l'esquerra uns quants metres més enllà de l'actual carrer Santiago Russinyol, continua pel carrer Alcalde Vendrell i finalitza uns quants metres endins del carrer Gaudí. De fet, els terrenys de Can Massó s'extenien fins més enllà del que és la vorera dels carrers Gaudí i Alcalde Vendrell. Així, on més o menys hi ha la meitat de l'amplada del carrer Gaudí els Massó i tenien un pou. Tot aquest ampli terreny descrit formava part de la propietat privada de la família i, en el seu moment, per a protegir-lo del camí públic, s'hi plantà un bosc d'alzines al voltant. Es tractava d'un grup d'alzines centenàries que, en urbanitzar-se la zona, van haver de ser tallades.

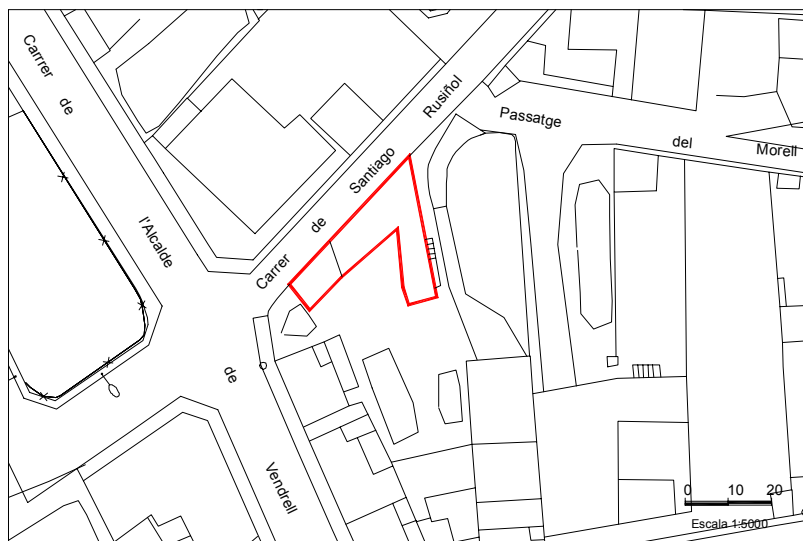
Observacions

Bibliografia

Fonts orals i documentals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
21

Denominació CAN MORELL

Localització Camí Ral

Època i estil

De l'any 1.780 (està gravat a la pedra de la porta d'entrada principal).

Propietat

Josep Ma. Viñolas i Vega

Descripció de l'element El primer cos central conserva l'estructura original de 1.780

DADES HISTÒRIQUES:

Cap a 1.749 -1.750 van fer els establiments o censos de la xxxxxxxxxx de Mas Poch (els terrenys més propers a la masia Poch i que quedaven aprox. A la zona del mercat, Camí Ral, Santiago Rossinyol i el Gaudí. Es va fer un establiment a Joan Rossell. En Narcís Miquel Colomer es subroga als cens d'en Joan Rossell amb tots els seus drets. En Mateu Ruscalleda redimeix el cens de la casa entre 1.825 i 1.831.

Dades històriques

El primer propietari va ser en Narcís Miquel i Colomer, conegut com en Narcís Miquel Morell (La Maria Serra Morell és la seva muller). Les terres on es va construir la masia pertanyien a l'xxxxxxxxx Llampilles de Cerdà i Poch que era la propietària de Mas Poch (on està ubicat actualment el C.A.P. - Cal Ros).

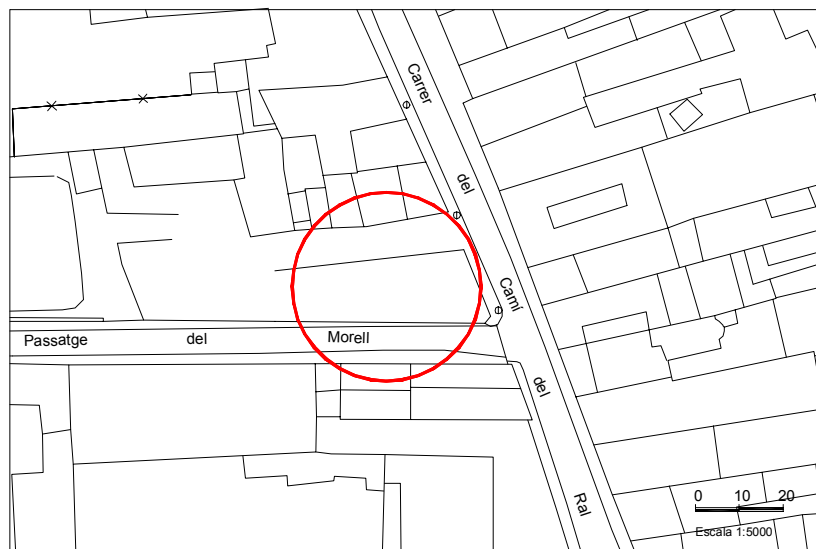
Observacions

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris (Josep Viñolas i Joan Carles Viñolas).

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
22

Denominació

CAN PIGNATELLI

Localització

Camí Ral, 44

Època i estil

Any 1.899. Estil "indiano".

Propietat

Joan Pignatelli Camps.

Descripció de l'element

L'escalinata exterior d'entrada és composta per una barana de ferro colat amb dibuixos i ornamentació. Presenta un balcó amb 2 columnes de ferro que tenen la base a la planta on es troba la porta d'entrada. El balcó superior porxat es format per tres balcons que donen al jardí. De la part superior de la casa en sobresurt un cos quadriculat, a manera de cimbori. A la part lateral esquerra de la casa, s'hi troba el rellotge de sol.

Dades històriques

El Sr. Freixes la va fer construir i després la va vendre a un indià, el solter Narcís Forts i Borrell. Durant la guerra Civil fou utilitzada com a comitè i Hospital de soldats. Narcís Forts i Borrell la vengué a Josep Costas i Lacomba. La seva néta, Anastàsia Costas, es casà amb Joan Pignatelli i Camps, l'actual, propietari.

Observacions

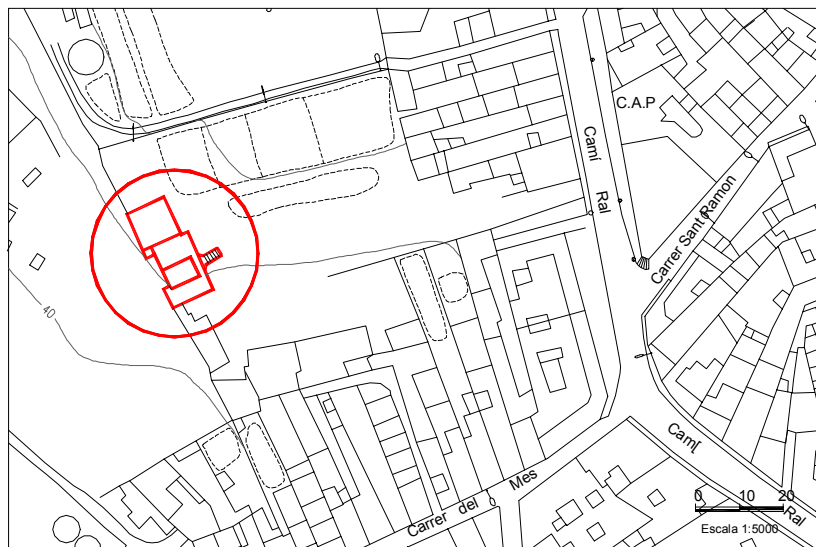
Té la particularitat de ser de les poques cases del nostre municipi amb aquest estil de finals del segle XIX. Es troba al vell mig del poble, tot i que des del Camí Ral no es detecta la seva presència, ja que queda un xic amagada. La seva aparença és de "casa senyorial". Conservant la línia de la casa, el jardí també és d'estil indiano, disposat davant de la casa en forma d'avinguda o passeig.

Bibliografia

Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
23

Denominació

CASA DEL DR. CARRERAS

Localització

Cr. Sant Ramon,22

Època i estil

Segle XIX, modernista

Propietat

Maria Rosa Lunas Masnou

Descripció de l'element

Casa d'estil modernista amb planta baixa i dos pisos. La façana principal presenta la clàssica ornamentació modernista amb decoració esgrafiada amb motius florals, medallons de ceràmica vidrada i coronaments de ceràmica balandrejada i també amb representacions de gàrgoles. La porta és de fusta amb relleus i el picaporta de llautó daurat. Al portal interior i a la planta baixa les parets estan recobertes a mitja alçada de ceràmica decorada. Els balcons, les finestres, les baranes i les reixes són de ferro forjat i de línies corbes.

Dades històriques

Es construí l'any 1892.
Els primers propietaris foren la família Carreras.
L'any 1988 passà a mans de l'actual propietària.

Observacions

Bibliografia

Fonts orals de la propietària.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
24

Denominació

FAÇANA CAN PONS

Localització

ST. Ramon, 23

Època i estil

1880-1890, estil modernista

Propietat

Sr. Pons. Gener 1.961

Descripció de l'element

A la façana hi havia balcons de ferro forjat i sota aquests balcons una porxada amb arcs de volta. Actualment només hi resten els dos balcons coberts d'estil modernista amb esgrafiats de motius florals a les parets laterals.

Dades històriques

L'antic propietari era el Sr. Agustí Navinés, el qual, en el seu moment va establir en aquesta casa la banca Navinés. Aquesta banca tenia una sucursal a Blanes. La casa va passar a ser propietat del Sr. Navinés per l'enllaç amb la pubilla d'aquesta casa anomenada "La pubilla d'en Quim de les unces". En els anys de la revolució va ser incautada per part de les joventuts llibertàries. A finals de la guerra, la casa va ser abandonada. El gener del 1.961 passà a l'actual propietari.

Observacions

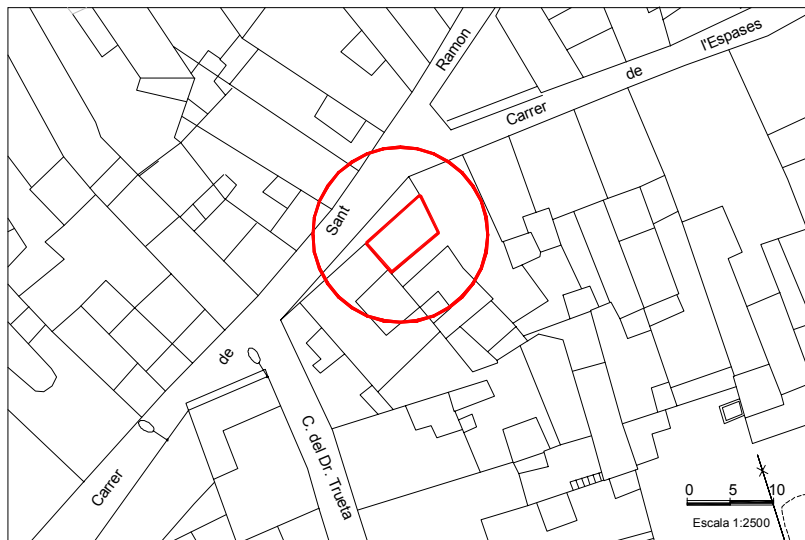
Bibliografia

García, Martín M. Los portales Modernistas ed. Catalana de Gas y Electricidad . 1979. Barcelona.
Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
25

Denominació

MASIA CAN BOLET

Localització

Carrer Roger de Flor, 11

Època i estil

Masia del s. XVIII, del grup II

Propietat

Lluís Ribas Alzina

Descripció de l'element

Masia del grup II de tres plantes, amb teulada de dues vessants i frontó a la façana principal. Hi ha 6 finestres dovellades que conserven l' àmpit amb motllures. El portal, també dovellat, presenta una gran llinda superior on hi ha gravades una creu i la data 1.766. A la part dreta de la façana encara es conserva el ferro del rellotge de sol.

L'estructura del primer pis i les golfes són de bigues de fusta. A la plana baixa es conserva la fornícula on abans hi havia una representació de la Mare de Déu del Roser, la qual va ser requisada durant la guerra.

Dades històriques

S'ha calculat que té uns 230 anys. La masia va ser començada per la part de darrera l'any 1765 i durant aquell any fou construïda la façana principal. L'any 1766 es va continuar la construcció i s'acabà la façana principal que és l'actual. La part esquerra de la planta baixa, antigament, era la cort.

Observacions

És la cinquena herència.

Abans anomenada Mas Figueres (D'aquí ve el nom del carrer).

El nom de Can Bolet prové del fet que un de la família es pentinava al sol cada dia i un que passava pel carrer li va dir textualment: "...De tant pentinar-te et deixaràs el cap com un bolet".

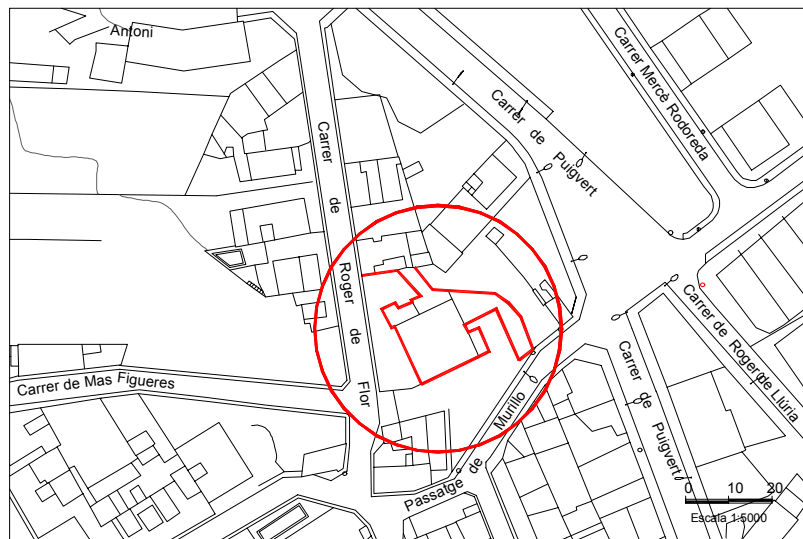
Bibliografia

Benet i Garí , Lluís. Les masies del Maresme. Barcelona. Ed. Montblanc – Martín. CEG 1983

Fonts Orals: Sr. Lluís Ribas Alzina. (propietari).

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
26

Denominació

VOLTES DE CAL TERRASSÀ

Localització

Carrer Ferrers

Època i estil

Ppis. S. XIX (1820-1830)

Propietat

Descripció de l'element

Es tracta d' un pas per vianants situat sota una casa, que comunica el carrer Ferrers amb la Plaça de l'Església. Des de la Plaça de l' Església veiem un arc rebaixat d'obra ceràmica amb acabat rebossat i pintat. Des d'aquest arc fins el proper de pedra hi ha un sostre amb bigues de fusta. Aquest segon arc està format per pedres de similar geometria que connecta amb un volta de canó el tercer arc ceràmic que és diferent dels altres per la col·locació de les peces ceràmiques a sardinell.

Dades històriques

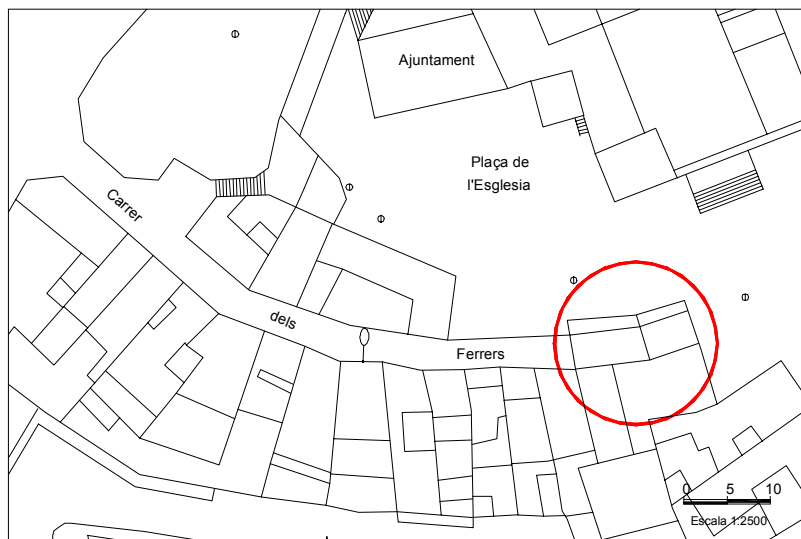
Observacions

Bibliografia

Testimonis orals : Propietaris de Cal Terrassà

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
27

Denominació

MASIA MAS SANT JAUME

Localització

C/ Girona, s/n

Època i estil

Masia del Grup II sobre els segles XVI-XVII

Propietat

Sr. Gregorio Bozigas

Descripció de l'element

Ens trobem amb una masia del grup II amb frontó a la façana principal i la teulada a dues vessants. El portal és de mig punt amb grans dovelles i les finestres presenten típica ornamentació gòtica. La finestra del mig està constituïda per una coronella gòtica de tres arquets recolzada sobre dos capitells amb ornamentació i espitllera sota l' àmpit. Les restants tenen motllures i nervadures. Tenen poca ornamentació són finestres molt senzilles.

La part del darrera és completament nova, en canvi es conserva l'interior intacte. Al davant hi ha una espaiosa era ben conservada amb una exposició permanent dels estris que s'utilitzaven en el camp fets amb ferro forjat. En l'actualitat hi ha el restaurant, on anteriorment podria haver estat la pallissa. A la part esquerra hi ha una caseta per la defensa de la casa. I finalment, en front hi tobem l'ermita de Sant Jaume en plena activitat.

Dades històriques

A la casa hi trobem la data de l'any 1.736, tot i que aquesta data seria de les primeres reformes, la casa original sembla que hauria de ser dels segles anteriors (s XVI-XVII) juntament amb l'ermita que es troba al costat.

Observacions

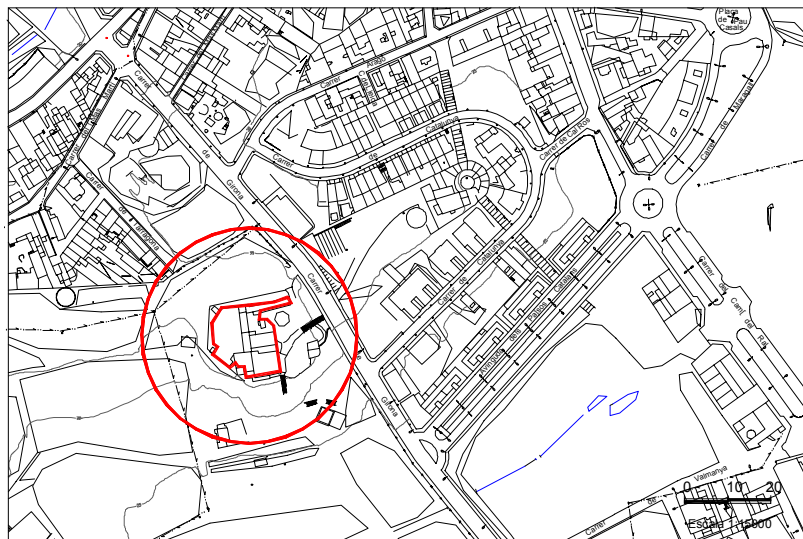
Declarada d'interès per la Generalitat.
Antic propietari Sr. Navinés.
Abans era l'antiga Masia de Can Pocalló.

Bibliografia

Fonts orals: Joaquím Gay (masover)
Benet i Garí, Lluís "Les masies del Maresme" Barcelona Ed. Mont blanc-Martin CEC 1.983
Vendrell i Fàbregas, Salvador: "Tordera Arrels d'un poble".

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
28

Denominació

CAN TORRELLES

Localització

Sant Jaume. 1

Època i estil

Masia del grup I – s. XIV

Propietat

Sr. Josep Rossell Torrelles

Descripció de l'element

Masia del Grup I ja que trobem el portal rodó principal a la façana lateral que suporta la teulada. S'observa una finestra geminada, d'estil gòtic amb ornamentació floral i sota l' àmpit hi podem observar un espitllera. Aquesta té la mateixa tipologia que la del Mas Sant Jaume, la qual cosa fa pensar, juntament amb la proximitat de les dues cases, que per aquesta zona hi havia un picapedrer que treballava amb sèrie, tot creant aquests tipus de llinda amb els capitells penjats. També es conserva l'estructura de bòveda catalana a l'interior de la masia. A la dovelles de la porta i als laterals es conserven els ferros per lligar els cavalls. Al pati es conserva un pou de possible origen romà i un abeurador que podria haver estat un sarcòfag romà, ja que es tracta d'una sola peça granítica. El rellotge de sol que ja no es conserva es trobava a la façana sud de la casa.

Dades històriques

Es conserven escriptures de la compra de la casa per part de la família Torrelles de l'Esparra al voltant de l'any 1500. Això ens demostra que la casa és més antiga tal com confirma l'existència d'una finestra d'estil gòtic. Al 1.700 hi ha notícia que la casa fou dividida en dues parts amb motiu del repartiment d'una herència.

Observacions

De la casa originària, després de la divisió amb motiu de l' herència, actualment només se'n conserva la part oest.

Bibliografia

Fonts orals del propietari

Documents

Element
29

Denominació

MAS ROS

Localització

Veïnat de Sant Jaume

Època i estil

Masia del grup III

Propietat

Municipal

Descripció de l'element

És una masia estretament lligada a l'activitat del cava a Tordera i que en el seu moment va gaudir d'un cert esplendor. Pere Ros i Caimel va estudiar per Capellà al Seminari de Girona, però l'any 1.890 torna a Tordera, abandona l'activitat religiosa i decideix dedicar-se al món del xampany. Aquest mateix any construeix la cava (veure annex). Al 1.901 forma societat amb Marià Pons, un capellà que viu al Mas Sant Jaume. Marià Pons però emmalalteix i decideix tornar-se a dedicar a la vocació religiosa per la qual cosa el 1.904 la seva part a la societat la compra en Esteve Adroher i Dorca (Futur propietari de la Masia "El Xampany" de Tordera). L'any 1.905 la societat es trenca de forma poc amistosa. Entre 1.905 i 1.918 a Mas es continua elaborant xampany però no es comercialitza. A partir de 1.918 comença el període de màxim esplendor del producte sota la marca "Llorens-Ros" i l'any 1.922 obté la medalla d'or de Catalunya i Balears. Fins i tot el senyor Raventós, propietari de les caves codorniu, ve a Tordera per conèixer directament el producte, elaborat amb mètodes més heterodoxos que els de la cava de Sant Thou. La davallada comença al 1.939 i el 1.942 la societat es dona de baixa. Actualment encara és conserva la cava i algunes de les eines utilitzades. Pere Ros mor l'any 1.954

Dades històriques

No tenim dades de l'època de la seva construcció, però és una de les més antigues del Veïnat.

Observacions

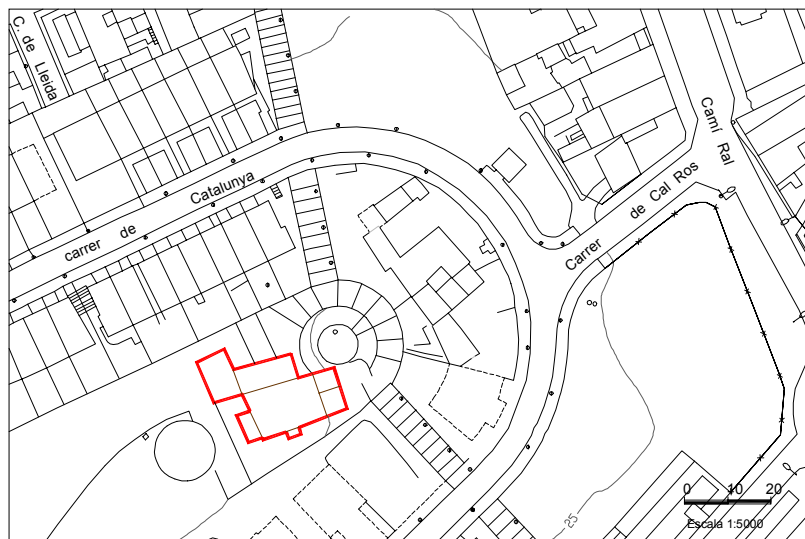
Masia actualment situada al vell mig d'una nova zona residencial de Tordera a la que li dona nom. Actualment pertany a l'Ajuntament i en un futur es vol convertir en hotel d'entitats.

Bibliografia

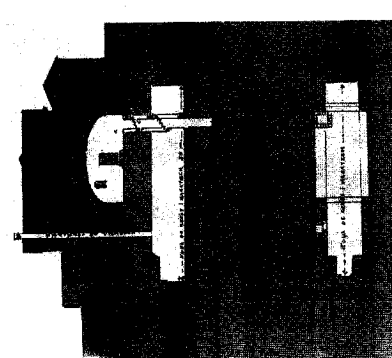
Joan Bou i Helena Serra, Bombolles de Producció local: Pedaços d'història; Ajuntament de Tordera, 1996
Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
30

Denominació
CAN PUJADES

Localització
Sant Jaume, 5

Època i estil

GRUP III

Propietat

Jaume Serra Vila

Descripció de l'element

S'hi conserven la porta dovellada en forma de ferradura i les finestres amb dovelles, una de les quals és d'estil gòtic. El cos de l'edifici situat a l'esquerra fou afegit posteriorment.

Dades històriques

Antigament tenia dos masovers i els terrenys de Fibracolor eren de l'antic propietari. Té pou i rellotge de sol. Al llibre "Tordera, Arrels d'un poble" explica que el 1.583 ja consta que existeix Mas Pujades del qual n'era propietari Jaume Pujades que li dona nom al mas. Sembla que l'inici de l'obra va ser a l'any 1583 fins a la finestra gòtica. La nova teulada i l'afegit lateral de la dreta daten dels anys 1805 o 1806. Els balcons van ser construïts l'any 1.945.

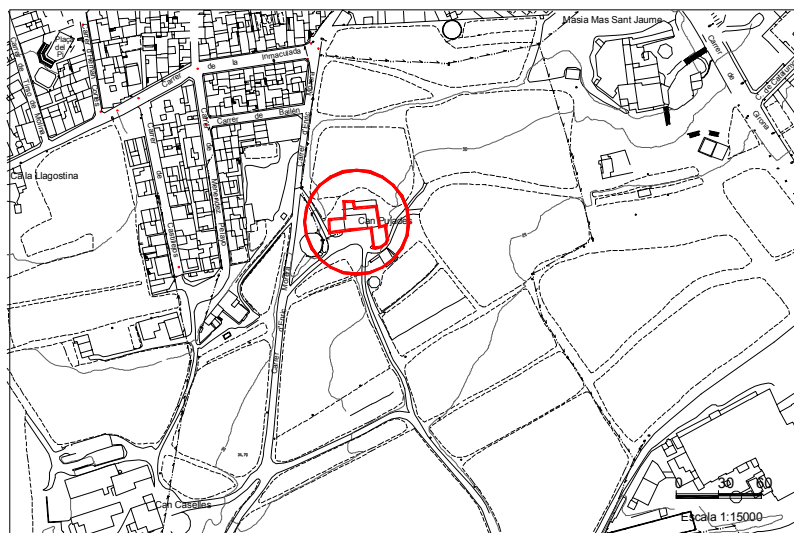
Observacions

Bibliografia

Tordera Arrels d'un poble, Salvador Vendrell
Fonts orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
31

Denominació

CAN CASELLES

Localització

Sant Jaume, 6

Època i estil

Any 1.201. Masia del grup II

Propietat

Joan Vilajeliu Serra

Descripció de l'element

Destaca la finestra d'estil gòtic del segle XV amb espiadors. Les finestres amb dovella de la planta baixa han estat modificades contemporàniament per tal de disposar més llum natural a la casa.

Dades històriques

El nom de la casa prové del cognom dels primers propietaris. Antigament el veïnat de la zona era anomenat veïnat de Caselles. Actualment, la casa i els seus terrenys pertanyen al veïnat de Sant Andreu. D'aquest fet, Salvador Vendrell dedueix que la casa donà nom al veïnat. El pou i la casa original daten aproximadament del 1283. La part del davant de la casa va ser ampliada al s. XV. La façana actual és d'aquella època. El 1919 fou comprada per la família de l'actual propietari. En el Cartoral de Santa Maria de Roca Rossa surt qualificada com a mas el 13 de setembre de 1.201, concretament se l'anomena, "Perpiniani de Casellis".

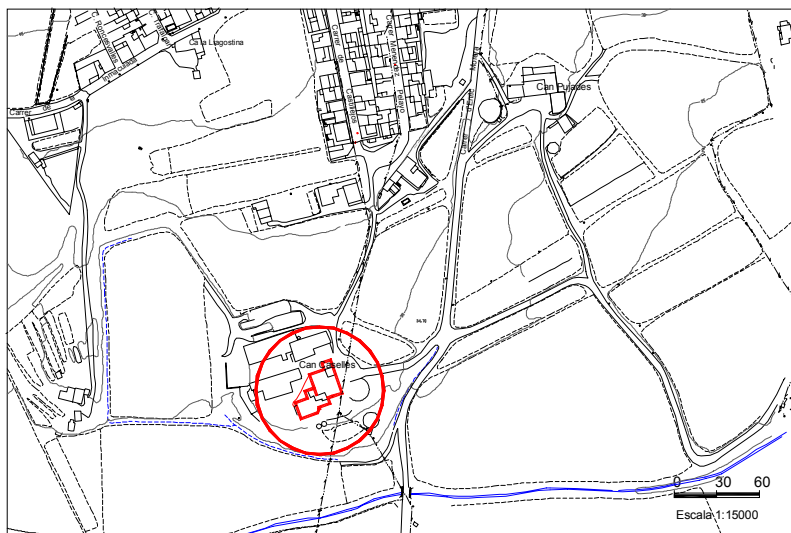
Observacions

Bibliografia

- Salvador Vendrell
- Fonts orals: Àngel Torrelles, Joan Bou, Pilar Vilajeliu.
- Cartoral de Sta. Maria de Roca Rossa, Pons i Guri.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
32

Denominació MAS PIBERNAT

Localització San Jaume

Època i estil

Masia del grup III, any 1.700

Propietat

De l'Ajuntament

Descripció de l'element

Actualment resta la façana principal i el cantó esquerra convertit en porxo. La porta principal es presenta dovellada. La finestra situada al damunt d'aquesta conté un escut heràldic, a la part superior.

Dades històriques

El primer propietari fou Pau Pibernat i Roqueta, el qual en el seu moment es va vendre el molí i les terres, conservant, però la masia. Actualment la part dreta de la casa és propietat del Sr. Plumacebes i la resta és patrimoni de l'Ajuntament. Segons Salvador Vendrell està documentada abans de l'any 1.700.

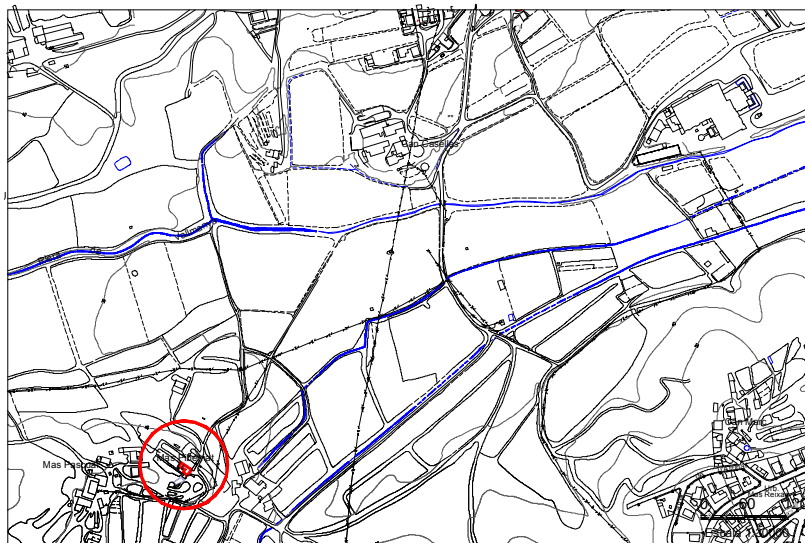
Observacions

Bibliografia

Salvador Vendrell, "Tordera Arrels d'un poble",

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
33

Denominació

MOLI DE PIBERNAT

Localització

Veïnat de Sant Jaume

Època i estil

La construcció original és del 3 de novembre de 1879. L'any 1967 es va reformar fins a tenir l'aspecte actual

Propietat

Joan Llavina i Manresa

Descripció de l'element

Es troba al costat de la masia que porta el mateix nom. En resten les parts antigues. Les vessants de la teulada han estat canviades en l'actualitat. El porxo antic l'han transformat en una terrassa per la part del teulat.

Dades històriques

A finals del segle passat el molí havia estat una escola del veïnat.

Actualment es conserven les canonades que portaven les aigües al molí i que el feien funcionar.

El primer propietari fou el Sr. Pau Pibernat i Roqueta, que a més del molí d'aigua, també posseïa el Mas Pibernat. Més endavant es va vendre les terres i el molí al Sr. Antonio Mataró, el qual per la seva part el va vendre als actuals propietaris l'any 1.946. La data més antiga que tenim del molí és la del 3-XI-1879 i la trobem escrita en una rajola. Els actual propietaris el reformen al 1967

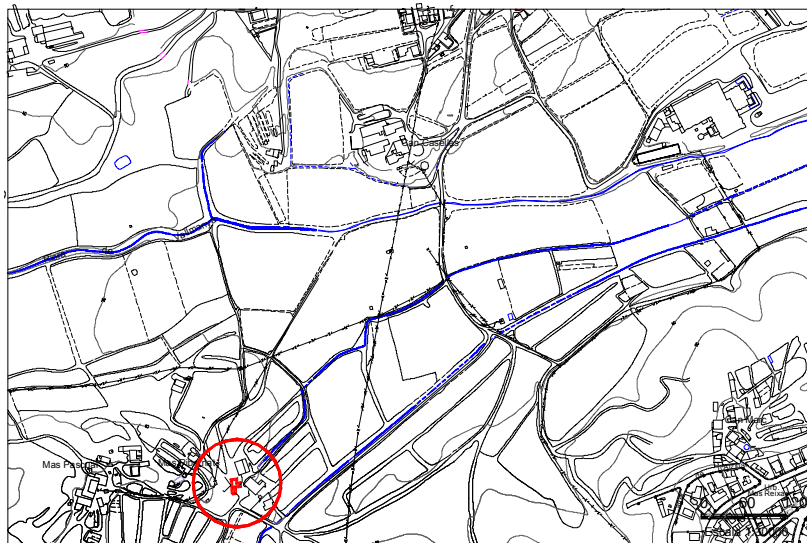
Observacions

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
34

Denominació

CAN PASCUAL DE VALLPLANA

Localització

Veinat de Sant Jaume

Època i estil

Masia del Grup II, anterior a l'any 1.600

Propietat

Joan Serra i Pascual

Descripció de l'element

Actualment la casa conserva diverses construccions o elements originals, com el celler, uns forns de pa antic i un portal quadrat dovellat. Les finestres de la façana tenen dovellat i són les autèntiques o originàries. Les finestres posteriors, en canvi, han estat reformades. Antigament, els masovers vivien a la part esquerra de la casa.

Dades històriques

Comprada a l'any 1600 pels avantpassats de la pubilla Pascual. La pubilla Pascual es casà amb en Timoteu Serra. En Joan Serra Pascual es l'actual propietari. Tal i com consta gravat a la finestra principal la casa, ha patit, com a mínim dues reformes: una al 1.707 i una altra al 1.814.

Observacions

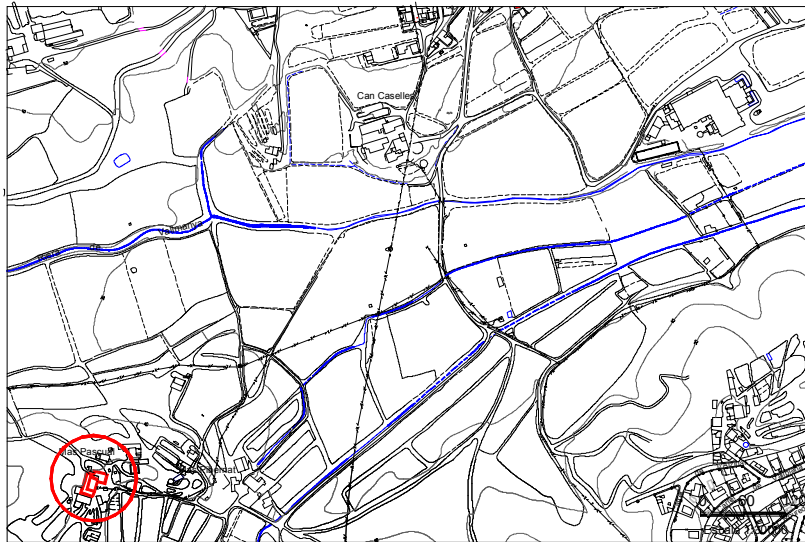
Es coneix popularment amb el nom de Can Timoteu

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
35

Denominació CAN MARC

Localització Mas Reixach,

Època i estil

Masia del Grup IV,

Propietat

Damià Muñoz

Descripció de l'element La porta principal dovellada i finestra superior conserven el dovellat original. La casa ha estat reformada , considerablement, amb afegits de construcció contemporània.

Dades històriques

Anomenada també Ca la "Maria la Castellana". Segons fonts orals : Mas Lladó ara ja no hi és, és una altra casa nova ara, i Can Marc estava situada davant per davant de Mas Lladó. Les cases formaven part de la mateixa finca, essent Mas Lladó la principal i Can Marc la masovera. A les escriptures de la casa sembla ser que hi figura la data de la seva construcció. (*****). Els actuals propietaris la compraren a l'anterior propietari a l'any 1.950

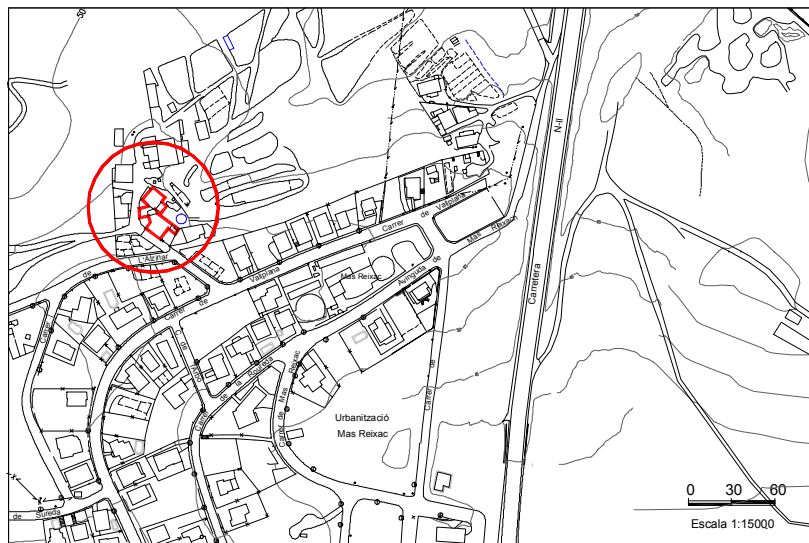
Observacions

Bibliografia

Fonts orals del propietari

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
36

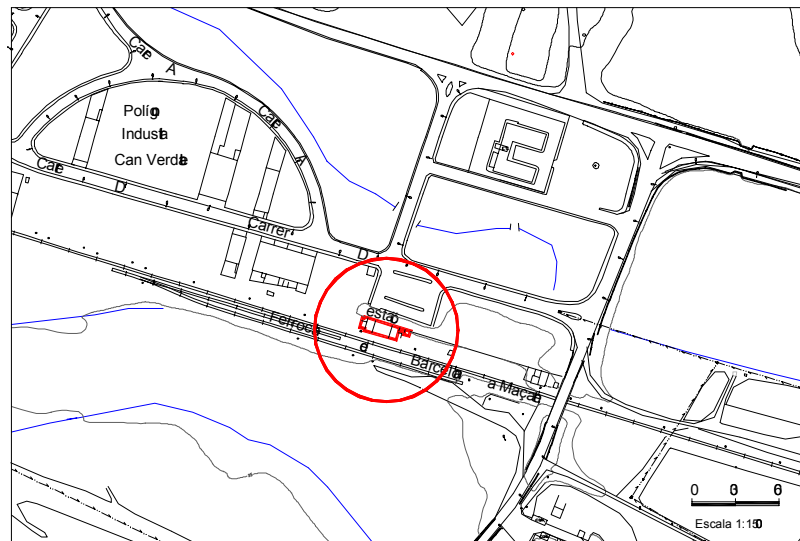
Denominació

ESTACIÓ DEL TREN

Localització

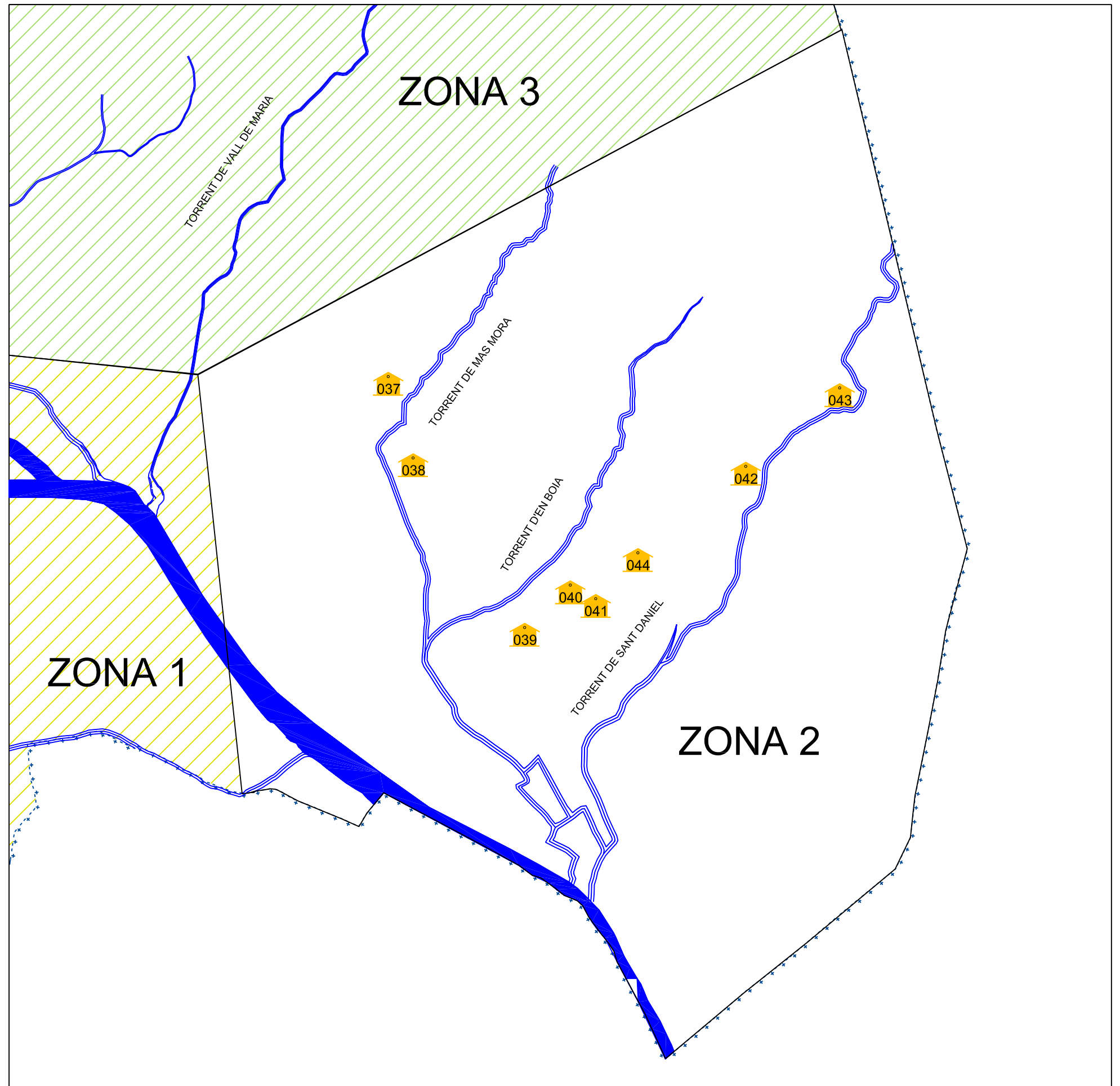
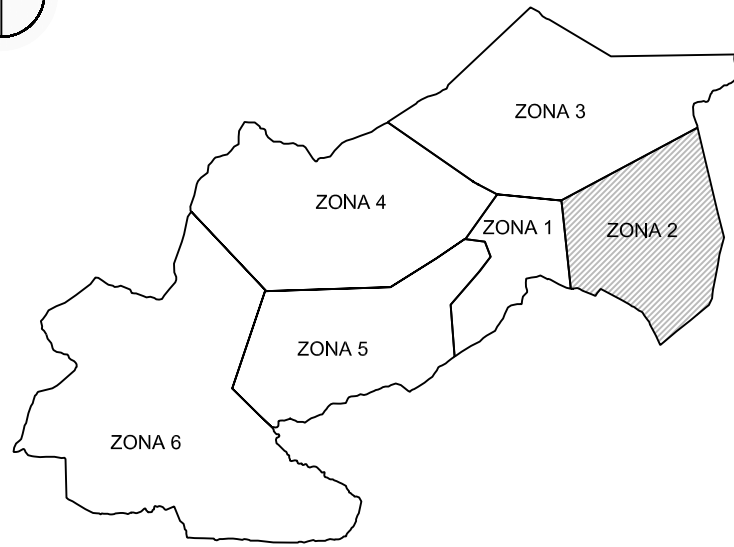

Plànol de situació

ZONA 2

- *Masies del veïnat Sant Daniel*

LLEGENDA

Element	Denominació
37	Can Pere Miquel
38	Mas Cabrer
39	Can Tió
40	Mas Portés
41	Can Gay
42	Can Pruna
43	Mas Anneta
44	Can Terrades

Element
37

Denominació

CAN PERE MIQUEL

Localització

Sant Daniel

Època i estil

Època i estil masia del 1.600 i del grup II

Propietat

Esteve Miquel

Descripció de l'element

La forma de la masia és molt peculiar, la teulada és a una sola vessant i la façana principal es troba al lateral oposat a la pendent del teulat. Si s'observa el frontó de la casa indueix a pensar que fou aquest, en temps passat, la façana principal ja que s'hi emplaça una finestra amb formes gòtiques i una possible porta tapiada (per tant la construcció original la situaríem en el grup II). Ara bé, actualment a l'interior de la casa s'hi accedeix per la façana lateral on hi ha dues balconades entre dues finestres a la part superior i dos portals entre més finestres a la part inferior. L'altre vessant de la teulada hauria estat substituït per una espècie de terrat coronat per una balustrada, en el moment de transformar el lateral en façana principal.

Dades històriques

Sembla que la casa ha anat passant de pares a fills i que la nissaga prové de la família Jalpi un descendent del qual anomenat Pere Miquel (1562-1605) s'establí no massa lluny de la casa dels pares i donà nom a aquesta nova branca de la família. Per tant la casa hauria estat construïda ara fa més de 400 anys a finals del segle XVI o principis del XVII. La casa guarda diferents vestigis de les èpoques passades com per exemple una porta de 1.870 o una Verge del Rosari del 1.712 emplaçada dins la seva fornícula. També en una finestra hi ha la data d'una reforma realitzada el 1.671.

Observacions

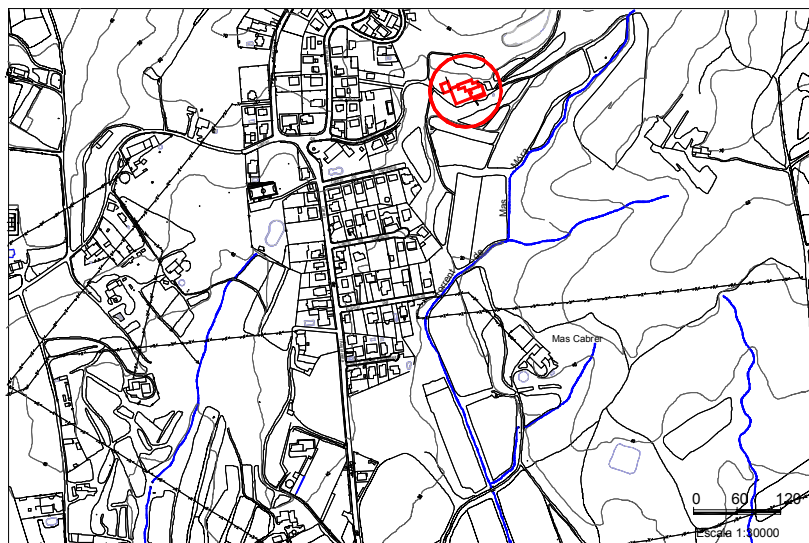
A la façana hi ha una pedra on hi ha la següent inscripció: "Era nova i part coberta. Déu volgués que sempre fos festa, us donaria tres coses gràcies, salut i pessetes" i la data és de 1.849.

Bibliografia

Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
38

Denominació

MAS CABRER

Localització

Sant Daniel, 45

Època i estil

Grup II

Propietat

Antonia Gaula Costa

Descripció de l'element

La masia té les característiques d' un grup II, es a dir, la façana principal es situa en el frontó de la teulada. L' estructura és de tres plantes amb ampliacions laterals posteriors. A la teulada hi observem ràfec de doble filera formada per una de rajols de punta de diamant i una altra de rajols plans. Les finestres dovellades són d' estil gòtic i conserven l' àmpit. Ambdues presenten arc conopial i la de la dreta també té tres arquets. Ara bé, el portal de mig punt amb dovelles és fruit d' una reforma molt actual. A l' interior hi resten encara dues sitges destinades a l' emmagatzematge de gra.

Dades històriques

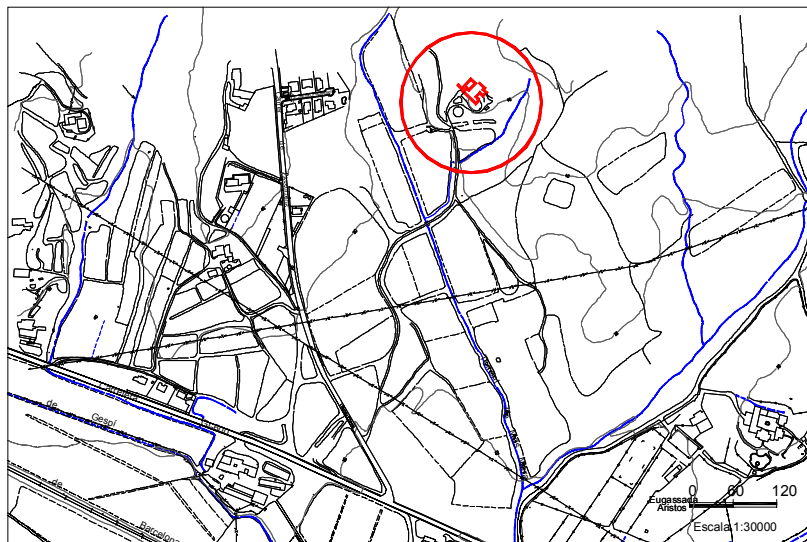
Els actuals propietaris l'adquiriren fa uns 10 anys a la Sra. Masferrer, la qual era la 5ena. Generació que la disfrutava. Sembla ser que era una més de les cases que formaven part d'una propietat important de terres i que segons la denominació estava destinada a la cria de cabres. Ara bé, la data més antiga coneguda és del S. XIII per tant la família Masferrer no fou la responsable de la seva construcció.

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
39

Denominació CAN TIO

Localització

Sant Daniel 74

Època i estil

Masia del Grup II .

Propietat

Sra. Rosa Serra Tió (Família Manresa -Tió)

Descripció de l'element

Masia del grup II de tres plantes, amb la façana principal al frontó de la teulada. Hi ha una finestra gòtica a l'esquerra, geminada d' arc conopial amb arquets que contenen ornamentacions florals. Aquesta coronella gòtica està recolzada sobre dos capitells igualment decorats. La resta de finestres són de dovelles austeres conservant l' àmpit. La finestra que hi ha sobre el portal té inscrita la data 1.631 . El portal és de ferradura i els laterals de la façana tenen pedres frontises.

Dades històriques

Des de temps immemorial sempre ha estat propietat de la família Tió.
Sobre una finestra hi ha inscrita la data 1631, any d' una possible reforma, ja que les finestres d' estil gòtic fan pensar que podria ser més antiga.

Observacions

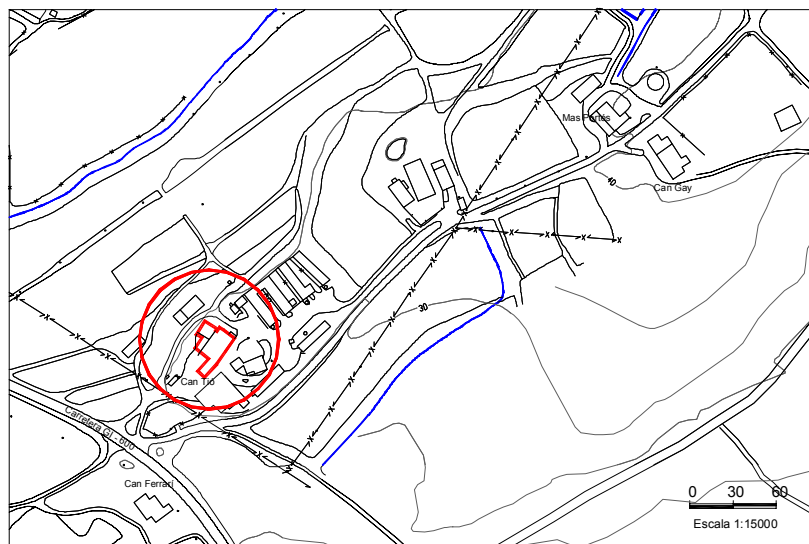
Aquesta Masia va funcionar com a oficina de correus ja que es trobava en una carretera important entre Girona i Barcelona. Hi havia un rellotge de sol, que segons la propietària fou un dels primers de la comarca. Es venia des de la carretera a mirar l'hora.

Bibliografia

Fonts orals de la família

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
40

Denominació

MAS PORTÉS

Localització

San Daniel 76

Època i estil

Tipus I amb taulada a dues vessants

Propietat

Sr. Massaneda de Sta. Coloma de Farners

Descripció de l'element

De l'antiga masia només es conserva un contrafort que el trobem a la part lateral de la casa. És una masia molt senzilla formada per dos cossos i amb la taulada a dues vessants. La façana no presenta massa obertures, només hi ha una porta sense cap mena de decoració i una finestra al pis superior situada just al damunt de la porta.

Dades històriques

A mitjan gener de 1553 va néixer Pere Porter fill de Pere Porter, pagés del veïnat de Gasolves i d'Eulàlia. Li van ser padrins Sebastià Giberta i Pere Tió (Full del fets, 1621).

Observacions

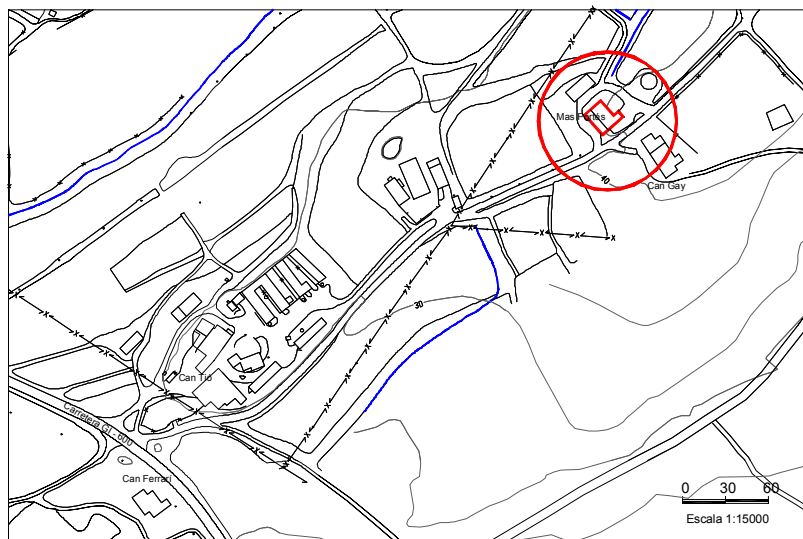
Existeix la llegenda de les calderes de'n Pere Botero, la qual està relacionada amb la història d'aquesta masia. El personatge Pere Botero va existir i va viure i morir en aquesta masia, Mas Porters. La vida d'aquest senyor va estar envoltada de tal misteri que fa pensar realment que part de la llegenda és certa.

Bibliografia

Salvador Vendrell.
Fonts orals del masover.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
41

Denominació CAN GAY

Localització Sant Daniel

Època i estil

Grup III

Propietat

Abandonada

Descripció de l'element Masia del grup III amb la façana principal al frontó de la teulada. Finestres dovellades i el portal rodó també. Hi ha un rellotge de sol amb la inscripció 1.881.

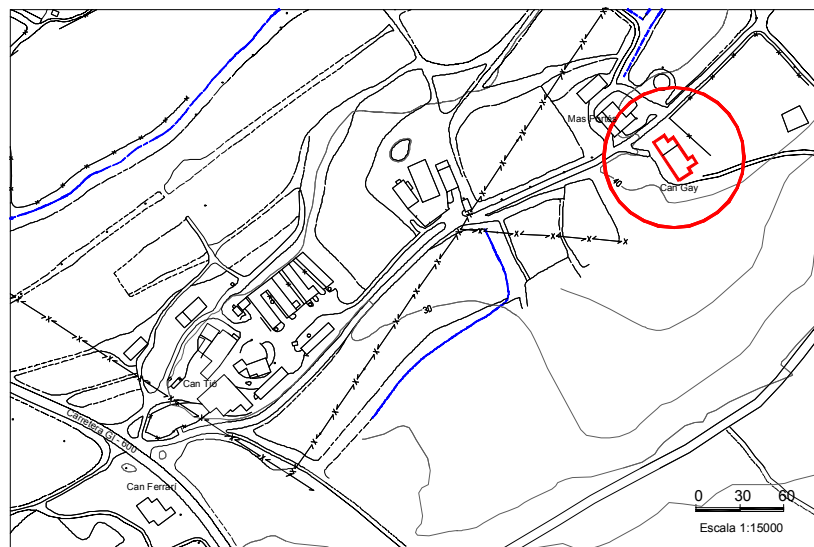
Dades històriques

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
42

Denominació

CAN PRUNA

Localització

Sant Daniel,98

Època i estil

Masia del grup II construïda l'any 1.607

Propietat

Joan Vallmanya (cinquena generació de propietaris).

Descripció de l'element

Es tracta d'una masia del grup II amb teulada a dues vessants. La masia consta de dos cossos laterals i un cos central que ha estat modificat recentment enlairant-se allò que antigament devia ser el graner. Un pati central distribueix aquests cossos. Aquesta ampliació fa que un cos lateral sigui perpendicular en forma de "L" respectant l'estil de l'edifici. Consta de planta baixa i de dos pisos.

Té un bonic portal de tipus carpanell (a primer cop d'ull sembla recta però es tracta d'un arc aixefat) i les finestres presenten dovelles. A la part superior del portal hi podem trobar la inscripció de 1838 i el nom Tomàs Corola que podria haver estat l'arquitecte responsable de les reformes.

A l'interior, és interessant destacar la volta que presenta el sostre de l'entrada ja que els rajols es disposen en forma d'un tipus d'espiga poc corrent que, segons els experts, podria denotar un cert estatus dels propietaris originals.

Dades històriques

Els primers papers daten del 1.607 tot i que pot ser que aquesta sigui la data de la compra de la casa per part de la família, la qual provenia de Maçanet. La masia ha sofert diverses reformes, de dues de les quals en queda constància a les inscripcions de la façana 1816 i 1838. La transformació de masia a restaurant es va produir cap a l'any 1964.

Observacions

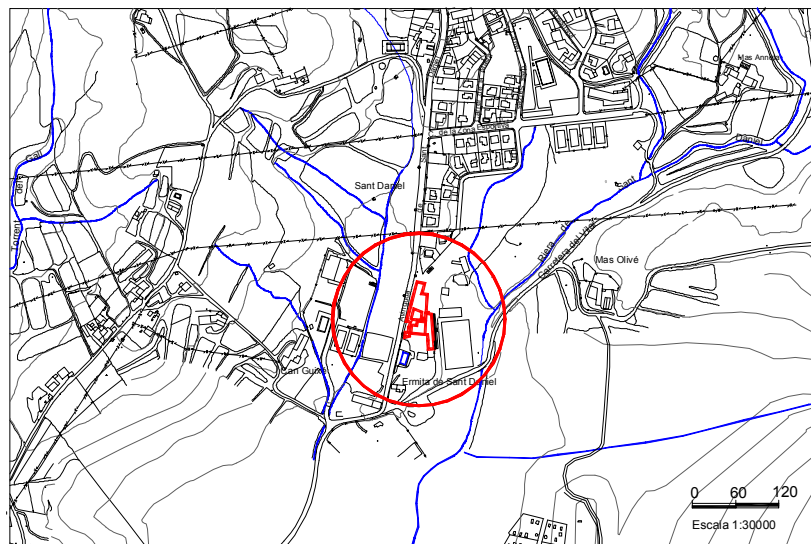
La denominació Can Pruna prové del cognom de la besàvia de l'actual propietari, Carme Pruna i Mir que essent pubilla es va casar amb un Vallmanya.

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
43

Denominació

MAS ANNETA

Localització

Sant Daniel, 102

Època i estil

Segle XIX

Propietat

Sra. Gracia Manresa
Família Colom - Manresa

Descripció de l'element

Dades històriques

Casa construïda sobre una barraca de vinya. Antigament aquest veïnat es dedicava exclusivament al món de la vinya, per això moltes cases es dedicaven a fer botes de vi. Exemple clar: Mas Portès. L'amo, Sr. Ros, ho va vendre a un mallorquí i aquest a un Sr. De Blanes i llavors al pare de l'actual propietària. A les escriptures hi consta el nom d'Anneta Ros, germana de l'amo.

Observacions

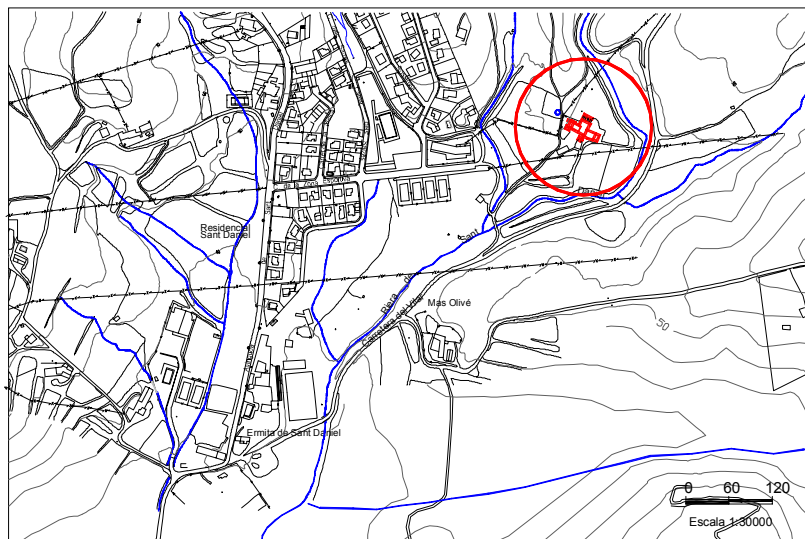
Reformes 1.945
Anècdota: L'any 29 l'amo Sr. Ros va matar als seus oncles i també volia matar l'Anneta.

Bibliografia

Fonts orals: Joaquim Colom

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
44

Denominació

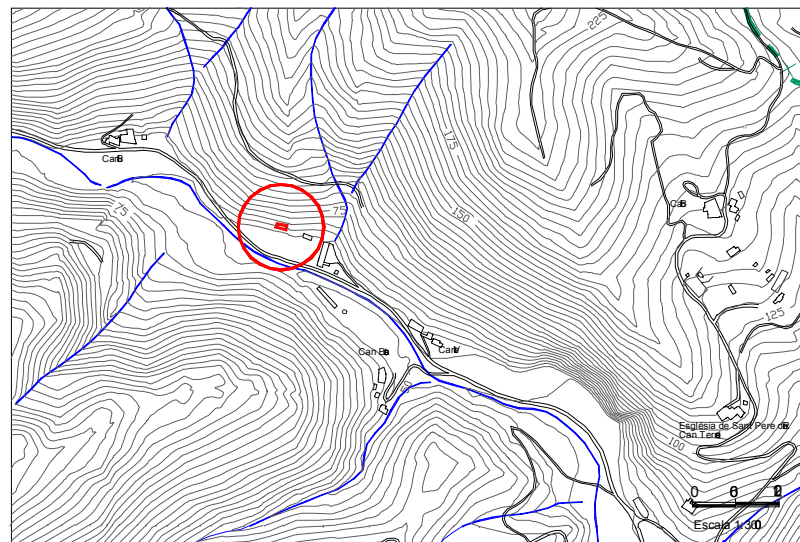
CAN TERRADES

Localització

Sant Daniel

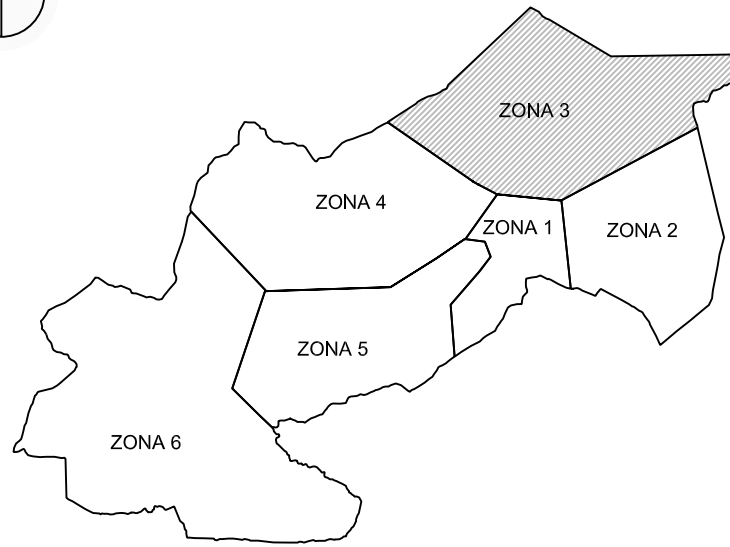

Plànol de situació

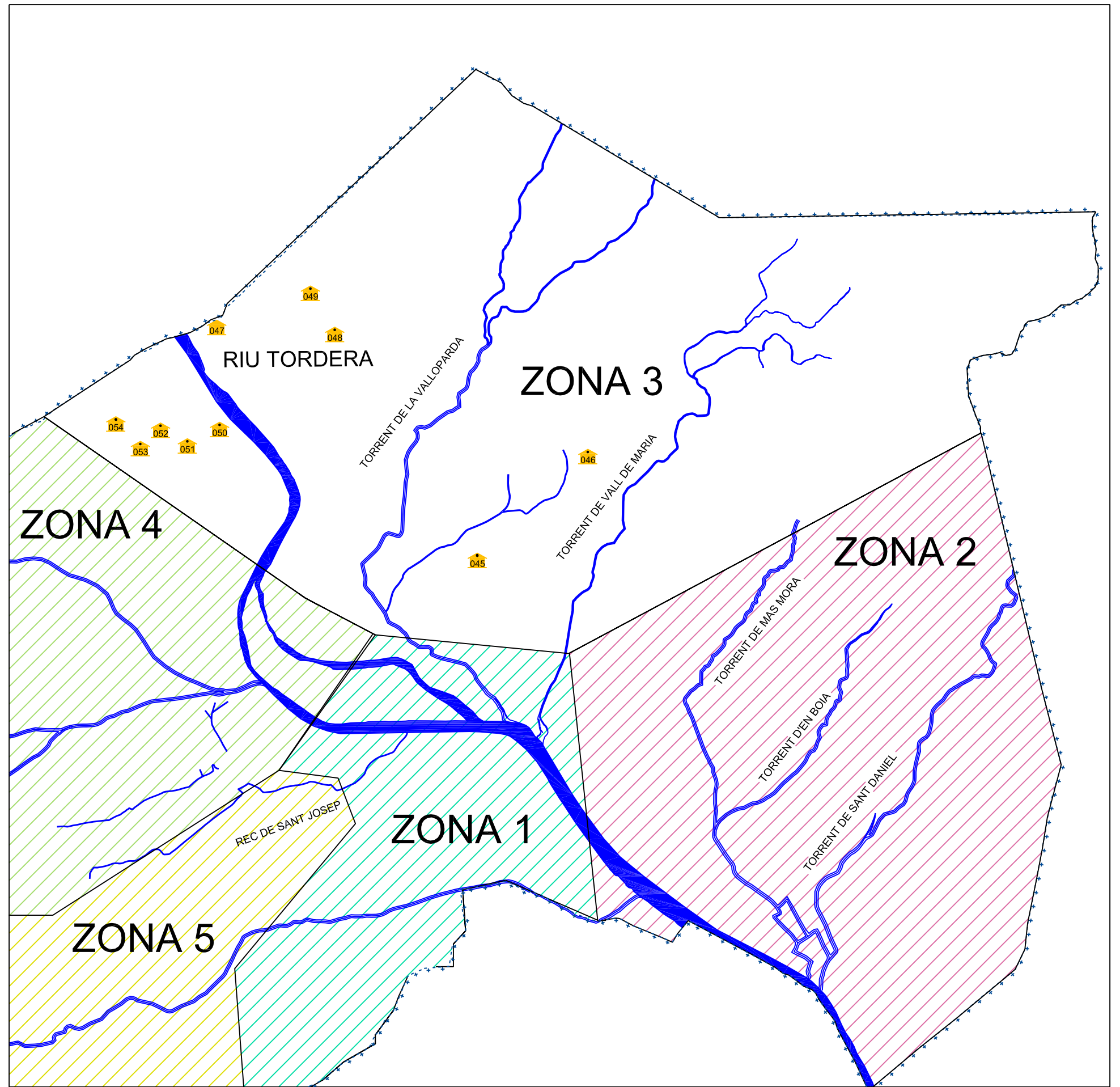
ZONA 3

- *Masies del veïnat Sant Pere*
- *Masies del veïnat Sant Vicenç*

LLEGENDA

Element	Denominació
45	Cal Pistoler
46	Can Marieta
47	Can Gelmà de la Torre
48	Mas Julià
49	Can Ritort
50	La Júlia
51	Can Buscà
52	Can Miralbell
53	Can Golba
54	Can Garriga

Element
45

Denominació

CAL PISTOLER

Localització

Veïnat Sant Pere

Època i estil

La casa nova és del 1.900 i del Grup V, la que està en runes és del 1.700 i del grup II

Propietat

Joan Santcliment

Descripció de l'element

La casa més nova és una masia del grup V. El seu nucli es divideix en tres parts. La part central té una teulada a dues vessants. Està formada per dues plantes amb unes finestres i porta principal pintada amb groc pels voltants i la façana de color blanc. La part esquerra és molt característica perquè hi ha un terrat i només una planta. En aquesta part i destaquen les grans finestres amb unes grans reixes i amb la mida d'un pis. A la part dreta hi ha una sola planta amb teulada d'una sola vessant.

La masia més antiga és del grup II. És una masia molt senzilla amb una teulada a dues vessants amb l'existència d'un cobert a l'esquerra i també d'un pou. La masia és petita amb una era d'uns 25 metres, està molt mal conservada.

Dades històriques

Aquesta casa va ser construïda al 1.900 tal com ho indiquen les teules. Era propietat d'uns francesos que tenien un restaurant a la Plaça Catalunya de BCN anomenat la "Mesoin d'Aure". Al 1.936 van haver de marxar per la Guerra Civil i la casa la van adquirir els militars, que es diu que la feien servir com a dormitori dels militars del campament de la Cotosa. Després va passar a mans d'un mexicà que, no se sap perquè, li deien el pistoler. Aquest personatge va ser el primer de portar a Tordera una "Cosechadora" i la gent de l'època se'n reia d'ell. Ara fa 30 anys que els actuals propietaris la van adquirir i l'anomenen "Les Palmeres".

Observacions

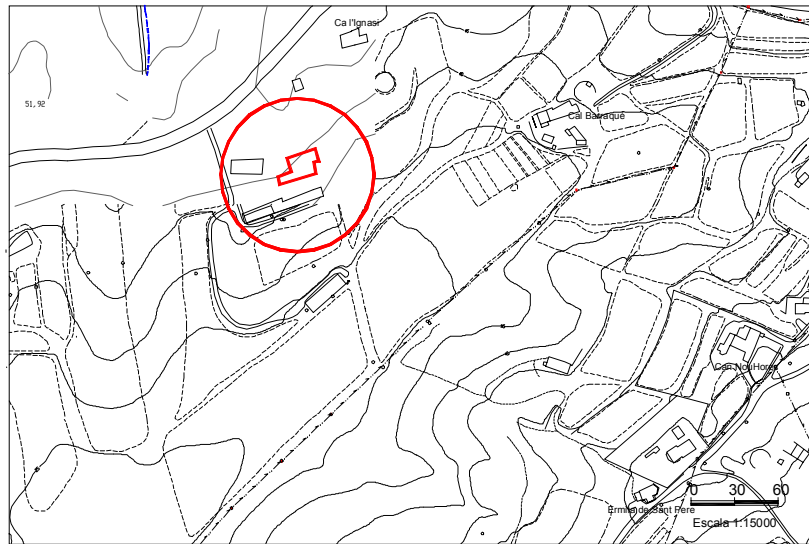
Els propietaris actuals fa 30 que la tenen i aviat remodelaran la casa en runes. Es diu que en aquesta casa es reunia Francesc Cambó i els seus companys tot i que no està provat documentalment.

Bibliografia

Fonts orals del propietari

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
46

Denominació

CAN MARIETA (Can Bocassa)

Localització

Sant Pere

Època i estil

S. XVIII el casc antic , segle XX (1.920) és una masia del grup I

Propietat

Lluís Agell

Descripció de l'element

La casa en el seu estat originari, és a dir quan era propietari en Pere Xixa només estava formada per una sola planta , de la qual en queda la cuina i l'entrada. Un cop en mans de Joan Agell es dur a terme la primera ampliació tot quedant distribuïda de la següent manera: Planta baixa: hi trobem l'entrada en el centre , amb l'escala al fons i sota l'escala el rebost, la cuina a la banda dreta que es comunica amb el celler, l'altre banda l'estable de la mula i posteriorment del cavall i per últim l'entrada també dona pas al menjador. En el primer pis hi trobem cinc habitacions , en aquest cas el graner no es troba a les golfes si no en aquest pis. Aquesta part està formada pel graner, el galliner i una habitació on s'asseca el porc. El celler comunicava amb el cup (on es fa el vi) que es troba situat sota el galliner. L'estable dels cavalls també comunicava amb l'estable de les vaques. Aquest estable alhora es comunicava amb dos porxos i a més tenia un pis superior que era la pallissa on es guardava la palla. Aquest pis superior amb la última modificació va passar a ser una vivenda condicionada com a tal, amb tres habitacions lavabo cuina i menjador. Per l'altra banda dels dos porxos hi havia diferents estables pels porcs. El conjunt està cobert pel teulat a dues vessants amb la façana acabada a l'horitzontal del ràfec d'un aiguavés.

La casa té dues portes que no segueixen els postulats de la gran majoria de masies catalanes ja que són rectangulars, no formen un arc de mig punt i no estan dovellades i les portes estan formades amb dos batents. Al pis inferior hi trobem una gran finestral que il·lumina la cuina i una finestra més petita que donava a la quadra dels cavalls però actualment dona llum al lavabo. El pis superior està format per tres finestres no quadrades sinó rectangulars protegides per una barana de fusta.

Pel que fa als elements exteriors, en primer lloc, trobem l'era. Aquesta era no està situada davant la casa si no que està al costat, això és degut a que té unes dimensions massa grans. Aquesta era tenia diverses funcions, una d'elles era per assecar fesols que després es batién i també servia com a paller o per emmagatzemar la fusta pel foc. Després també hi havia l'ombrera (una espècie de pati format per una escàcia i un encanyissat) , que ara ja no hi és; aquest espai servia a l'estiu per fer la migdiada o per dinar a l'aire lliure. El galliner exterior es troba al darrera la casa i es comunica amb el galliner interior mitjançant uns taulons de fusta. Finalment trobem els safareigs que n'hi ha tres, el que servia per rentar la roba, que avui en dia està tapat, després trobem el safareig font, per donar aigua al bestiar i per últim trobem un gran safareig on s'emmagatzemava l'aigua de la pluja i que servia per regar l'horta. Cal remarcar de la casa que la cuina es conserva com una cuina d'abans en la qual podem trobar la llar de foc, formada per un gran pedrís i una àmplia campana i també es conserva l'escó.

Dades històriques

Can Marieta era d'en Pere Xixa , el qual la va vendre a principis de segle a Joan Agell. La família Agell la va ampliar degut a les seves necessitats agrícoles, ramaderes i familiars. Posteriorment quan els fills de Joan Agell i Claudia Pujol es van fer grans es va tornar ampliar. La casa va quedar dividida en dues. En un principi Rafael Agell havia d'heretar la casa però degut a una picabaralla amb el seu pare aquest el va desheretar i va passar a mans de Lluís Agell. Així el patrimoni un cop mort Rafael Agell es va dividir pels diferents fills , tot quedant la casa i la part de terreny més gran per Lluís Agell i la seva dona.

Observacions

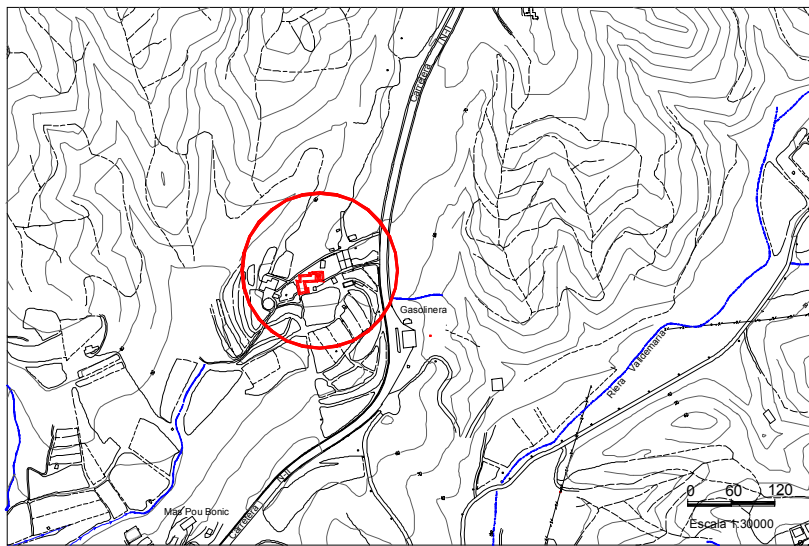
Aquesta casa no és Can Bocassa , però ha arribat als nostres dies amb aquest nom ja que la família que hi viu el seu origen és de Can Bocassa que es troba situada un xic més amunt i avui en dia es coneix com a Ca l'avi.

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
47

Denominació

CAN GELMÀ DE LA TORRE

Localització

Sant Pere,24

Època i estil

Masia del grup II, potser del segle XVII, torre d'època medieval.

Propietat

Concepció Roquet i Gelmà

Descripció de l'element

Aquesta masia presenta un estat molt dolent de conservació. Correspondria al grup II ja que té la teulada a dues vessants amb frontó. La part central seria la més antiga amb porta i finestres dovellades. Les finestres tenen un estil renaixentista. La que hi ha més a la dreta ha estat reformada ja que abans hi havia un balcó. A les dovelles de la finestra hi trobem com un pollastre i i unes rodones molt semblants a les que trobem a Mas Julià. Podríem trobar-hi a la finestra de l'esquerra uns xais en la mateixa dovella. Podem identificar dues ampliacions. La primer ampliació la trobem a la part dreta on s'intenta imitar una part de la casa amb estil indià. Hi ha un balcó gran. Aquestes reformes datarien de 1.873. A la part esquerra s'hi va fer una altra ampliació on hi hauria alguna cort on hi podem observar una finestra amb forjat molt antic. Davant la casa hi ha l'era de mides considerables, juntament amb un paller i una cort de les mateixes proporcions de l'any 1.779. La casa presenta un estat proper a la ruïna. La torre medieval, en estat deplorable, és de forma rectangular. Només es conserva la paret que mira a Can Gelmà i la que mira cap a Hostalric. Dins el recinte hi ha un pou de petites mides. Segons el Baró de Carlos té unes mides de 25 metres d'amplada, 22 del llargada i 10 d'alçada. Pot ser d'època medieval (segles XI-XII), és possible que servís per a comunicar els castells de Palafolls i el d'Hostalric.

Dades històriques

A uns 200 metres de la casa hi ha una torre datada de l'època medieval amb unes mides considerables. Actualment presenta un estat molt dolent de conservació.

Observacions

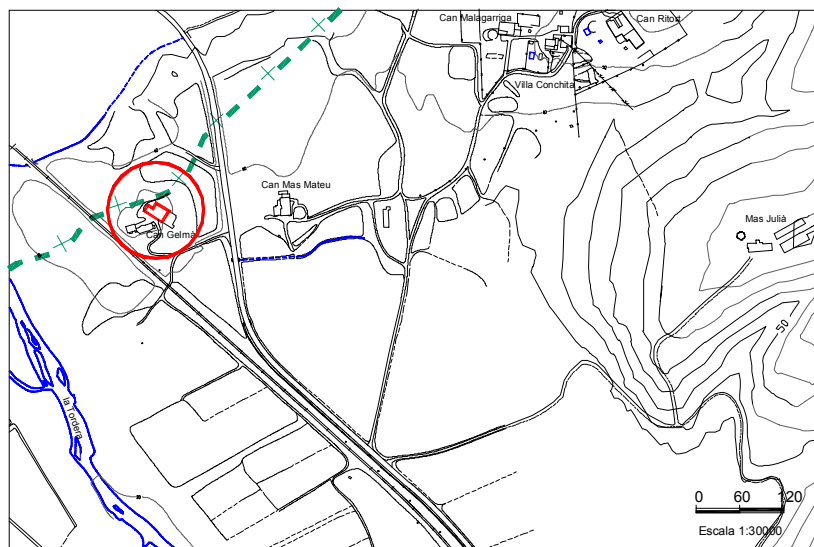
Hi ha unes teules marcades al 1773 i unes altres al 1.873, aquestes últimes corresponen a una ampliació. Les corts i el paller porten la data de 1.779.

Bibliografia

Tordera Artística i Monumental, Baró de Carlos.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
48

Denominació

MAS JULIÀ

Localització

Veïnat Sant Pere, 20

Època i estil

Construïda el 1686. Masia del grup II

Propietat

Jordi Vallvé

Descripció de l'element

És una masia típica del grup II amb finestres i porta dovellada. Junt a la porta hi ha enganxat un porxo que servia com a paller. A uns metres hi ha un gran estable on encara hi ha una important producció ramadera. Com a element destacat podem esmentar una dovella de la finestra on hi ha gravada la data de 1686, suposem que la data de la seva construcció. A la part posterior de la masia hi ha una finestra renaixentista amb forjat. Hi destaca la forma de dues rodones que són molt semblants a les que trobem a les dovelles de Can Gelmà.

Dades històriques

Per la seva proximitat amb la província de Girona, durant la Guerra Civil aquesta zona era important pel tràfic d'aliments (estraperlo).

Observacions

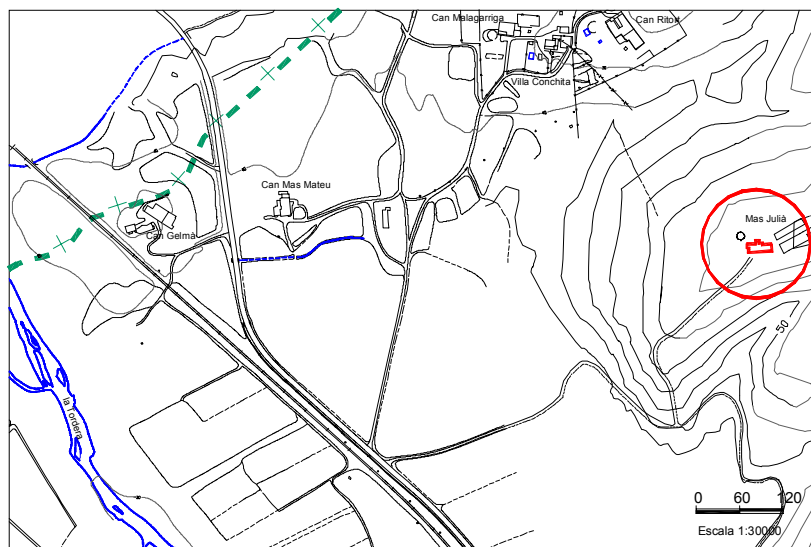
En aquests moments hi ha uns 7 xiprers a l'entrada, però sembla que antigament n'hi havia uns 9 que volia dir que a la masia podien dormir fins a 9 pelegrins.

Bibliografia

Fonts orals del masover (Pere Bigas)

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
49

Denominació

CAN RITORT

Localització

Veïnat de Sant Pere

Època i estil

Dels segles, XVII-XVIII, és una masia del grup II

Propietat

Descripció de l'element

Típica masia del grup II. La façana ha estat reformada però s'han conservat les dovelles. Les finestres i la porta principal estan dovellades. A pocs metres de la casa hi ha una era en molt bon estat de conservació. Sembla que és de la mateixa època que Mas Julià, una de les seves cases veïnes-

Dades històriques

Ha passat per mans de diversos propietaris i ha anat a subhasta un total de 7 ó 8 vegades. Durant la postguerra va ser un dels punts importants de l'estraperlo (contraban entre les províncies de Girona i Barcelona de Bestiar i blat). Era el pas entre la Júlia i Maçanet. Es troba situada molt a prop del límit amb la província de Girona.

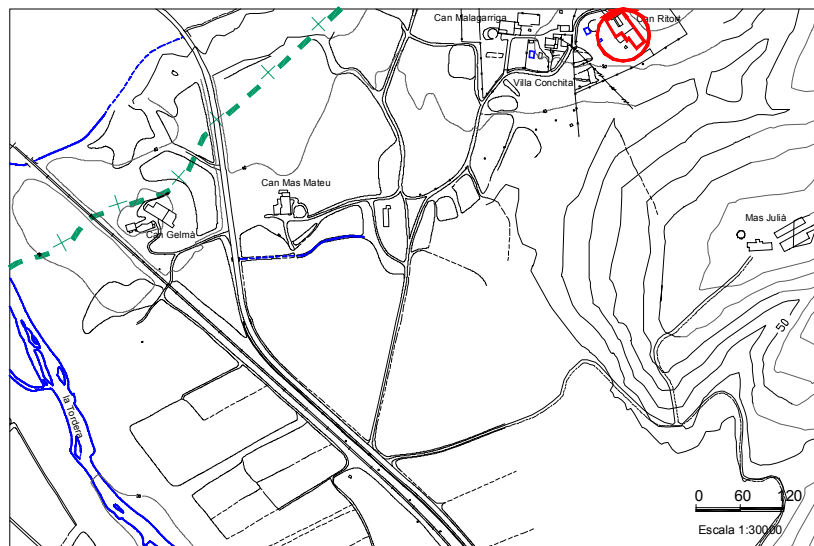
Observacions

Bibliografia

Fonts orals de Pere Bigas (Masover dels anys 70 i 80)

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
50

Denominació

LA JÚLIA

Localització

Sant Vicenç, 1

Època i estil

Construïda el segle XV i engrandida posteriorment. Masia dels grups II i III

Propietat

Família Vendrell

Descripció de l'element

Masia típica de teulada oberta, portal dovellat i finestrals. Està formada per dues cases, a l'esquerra de la segona hi ha un rellotge de sol. El portal principal és al mig de la casa i l'altre a la part dreta. Resten dues finestres amb rica ornamentació. (Dibuix pàgs. 86 i 12 d'Arrels d'un poble).

Dades històriques

És molt possible que antigament s'anomenés Ramon de Carrera (1201) i va quedar sota domini del monestir de Roca Rossa per donació del seus amos per falta de descendència. Hi ha documentació que el 1.451 s'anomena Joheria o Juaire, que vol dir camp de nogueres o estable de bous. Després va passar al capítol de Solsona, quan va entrar en declivi el monestir es va vendre en pública subhasta.

Observacions

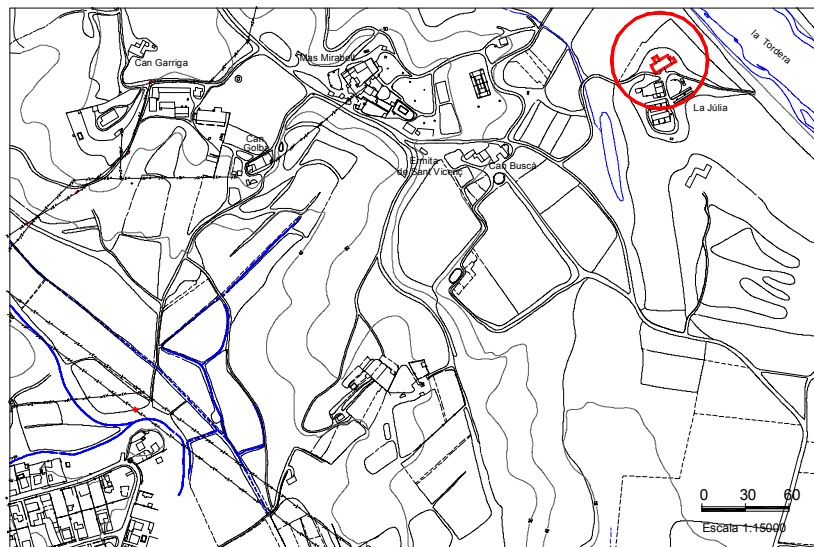
Es una de les poques cases de pagès que no porta el nom del pagès que la va fundar. Sobre l'origen del nom hi ha diverses teories. Una hipòtesi apunta a que el nom prové de que la masia era de propietat jueva, però no té massa consistència ja que aquests no acostumaven a viure al camp. Una altra hipòtesis és que en tenir una terra molt fèrtil i rica els propietaris portaven els seus productes al monestir de Roca Rossa i els frares deien que eren una "Joia" que per evolució fonètica va arribar a Júlia. És una de les cases de Tordera amb millors terres amb una situació privilegiada: costat del riu, plana, etc. La casa era molt important i tenia un gran prestigi dins el món de la pagesia torderenca, tanmateix disposava de molí propi. És una de les masies de Tordera amb més terres de regadiu.

Bibliografia

Fonts orals de la família
Salvador Vendrell, "Tordera Arrels d'un poble",
Pere Vendrell, "Històries i llegendes" (petit assaig no publicat).

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
51

Denominació

CAN BUSCÀ

Localització

Sant Vicenç, 9

Època i estil

Construïda abans del 1.700. Consta de dues cases, una del grup IV i una del grup I

Propietat

Joan Tusell

Descripció de l'element

La casa més antiga és la del grup I. La del grup IV és posterior. Amb tot les dues van ser construïdes all segle XIX. El portal dovellat original és el de la casa del grup I, el qual es considerava l'entrada principal respecte a les dues cases. El portal de la casa del grup IV ha sofert alguna modificació. La construcció conserva l'era i el rellotge de sol.

Dades històriques

A les escriptures de la casa consta que dins la finca hi ha una ermita. Tot i que no especifica de quina ermita es tracta, per qüestió de proximitat, se suposa que és la de Sant Vicenç. Segons Salvador Vendrell la masia original és anterior al 1.700, per la qual cosa actualment ja no es conserva res de la masia original. A finals del segle XIX l'avi de l'actual propietari comprà la finca al Sr. Buscà. La finca s'ha anat engrandint des que en són propietaris els Tusell

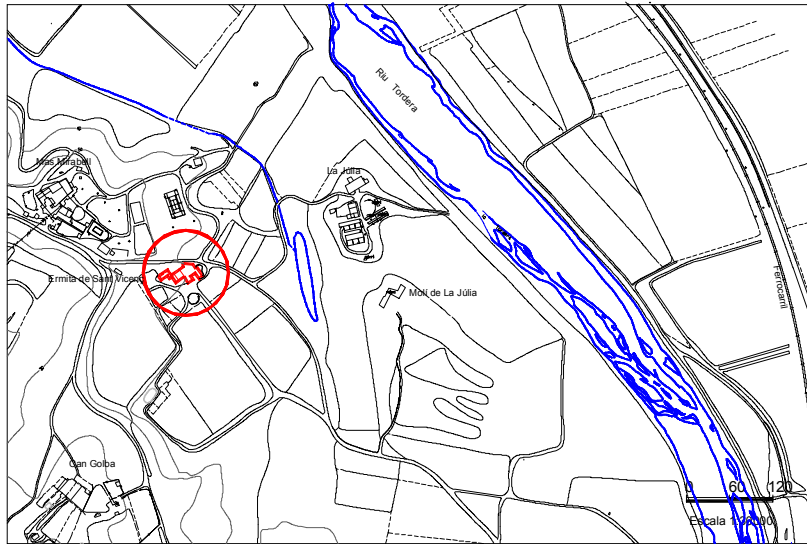
Observacions

Bibliografia

Tordera Arrels d'un poble, Salvador Vendrell, Tordera,

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
52

Denominació

CAN MIRALBELL

Localització

Sant Vicenç, 8

Època i estil

Segle XIV (any 1359). Masia del Grup II

Propietat

Mario Miralbell

Descripció de l'element

La masia presenta les característiques típiques del grup II, és dir teulada a dues vessants amb frontó a la façana principal. Tant el portal, de forma rodona, com les finestres conserven el dovellat original i cal destacar l'ornamentació gòtica d'aquestes darreres. La casa està perfectament preservada del pas del temps. També es pot observar les restes del rellotge de sol a la part dreta de la façana. A la cantonada esquerra hi havia les antigues quadres transformades actualment en garatges.

Dades històriques

La família Miralbell provenia d'Hostalric i que aquesta podia ser la seva casa de camp. La família conserva l'arbre genealògic de la seva nissaga i el primer membre consta haver nascut l'any 1359. Des de llavors la casa ha anat passant de pares a fills, és dir als hereus Miralbell.

Observacions

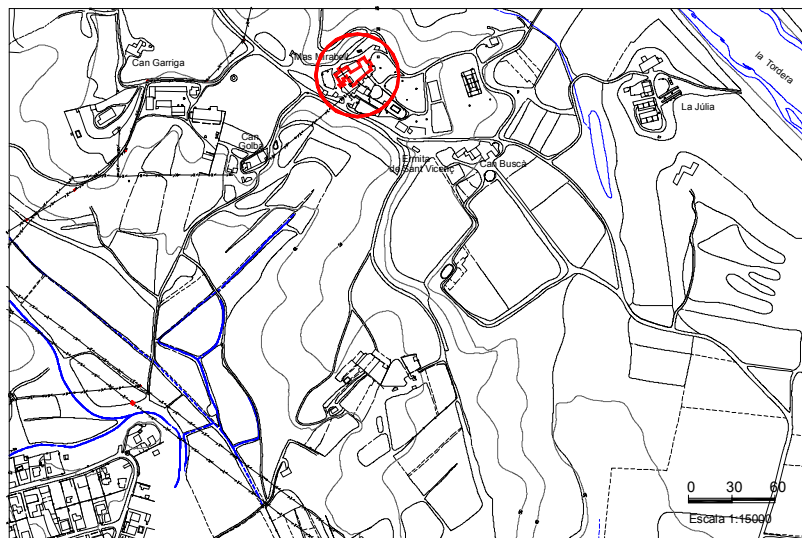
És una de les masies més ben restaurades de la nostra població. Habilitada per turisme rural i per estades.

Bibliografia

Tordera Artística i Monumental – Baron de Carlos-
Fonts Orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
53

Denominació

CAN GOLBA

Localització

Veinat Sant Vicenç

Època i estil

Grup II i Grup IV (Fotos 34-35)

Propietat

Josep Mª Espàrreg

Descripció de l'element

La teulada està dividida en quatre vessants però no presenta la forma típica de les masies del grup IV perquè en el seu origen era una casa del grup II. El portal i les finestres són dovellades menys les dues superiors, una de les quals, la del cantó esquerra, sembla haver estat oberta posteriorment a la construcció original. A la part esquerra de la façana principal es conserva el rellotge de sol.

A l'interior de la casa, s'hi conserva l'antic forn, la pastera, la premsa del vi, el cossi de la bugada...

Dades històriques

La casa original data del 1.636 (grup II).

La casa afegida a l'original té 150 anys. A la part de dalt de la casa, on hi ha el colomar i el graner, hi ha gravada la data de 1.842, que se suposa que és la data de la casa afegida; així la casa passaria a formar part del grup IV.

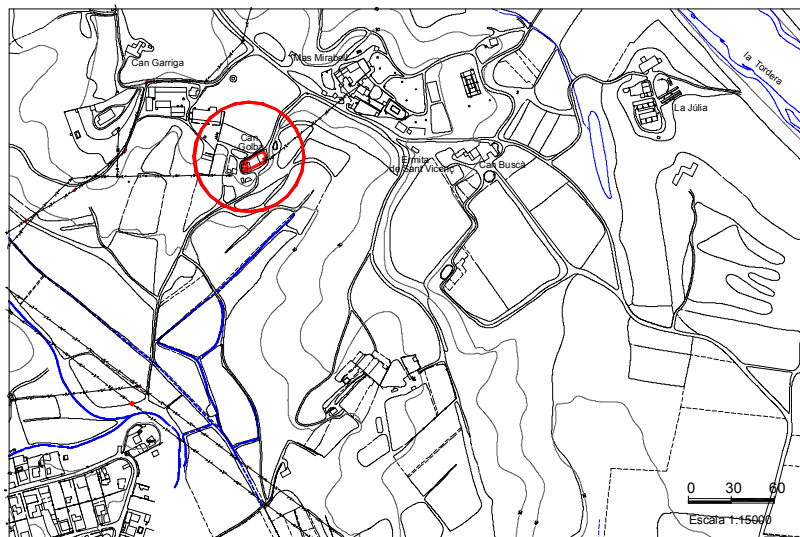
Observacions

Bibliografia

Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
54

Denominació CAN GARRIGA

Localització Sant Vicenç, 17

Època i estil

Grup II

Propietat

Situada darrera Can Miralbell

Descripció de l'element Masia del grup II formada per dos cossos i amb taulada a dues vessants. Es troba en mal estat de conservació. La masia conserva actualment algunes finestres dovellades (les del pis superior). A la part inferior esquerra s'hi troba la cort . Les parets són fetes de "tobot", la qual cosa ens demostra que no ha sofert reformes importants.

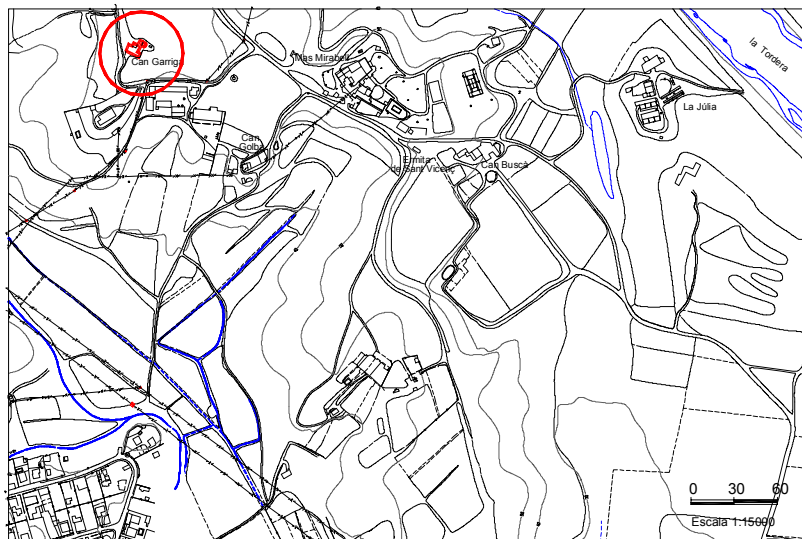
Dades històriques

Observacions

Bibliografia

Documents

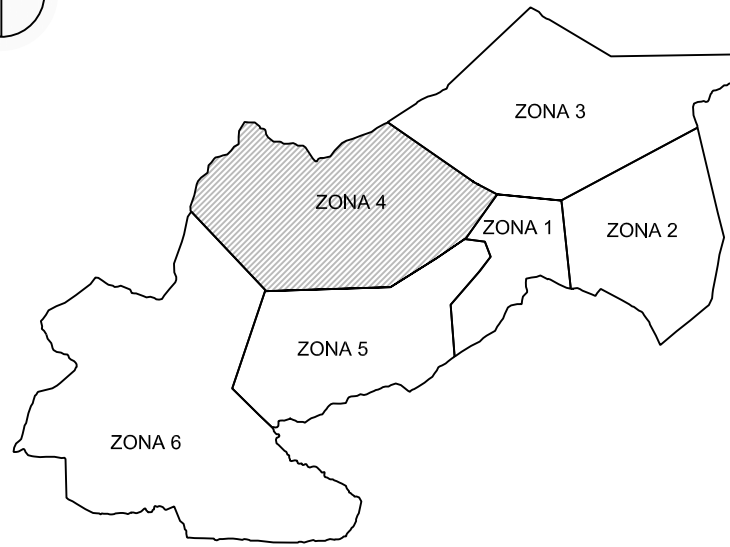
Plànol de situació

Planta distribució

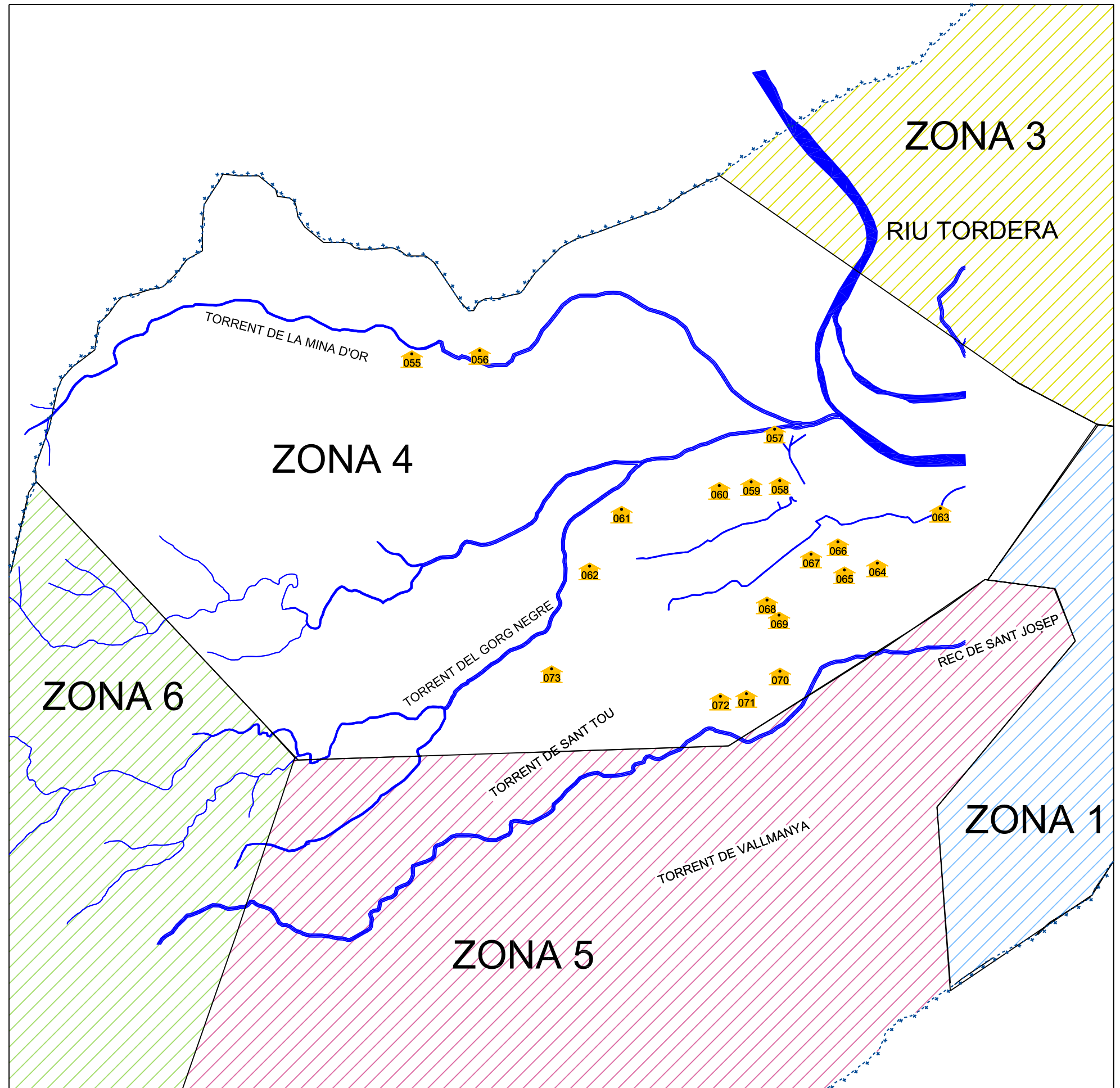
ZONA 4

- *Masies del veïnat Sant Ponç*
- *Masies del veïnat Sant Tou*

LLEGENDA

Element	Denominació
55	Can Prats
56	Can Ferrer
57	Can Puig del Mas
58	Mas Granell
59	Mas Roure
60	Can Perareda
61	Can Tió
62	La Riereta de Mas Matas
63	Can Puigermanal
64	Can Torrent
65	Can Jaumic
66	Can Riboy
67	Can Garça
68	El Xampany
69	Can Renobau
70	Can Dieta
71	Can Niscla
72	Cal Sebastià del Turó
73	Can Talleda

Element
55

Denominació
CAN PRATS

Localització
Sant Ponç, 13

Època i estil

Masia del grup II

Propietat

Pere Turon i Tio

Descripció de l'element

Segons les formes que presenta la masia, la classificariem dins el grup II és a dir amb la teulada a dues vessants i amb frontó a la façana principal. Les portes i finestres havien estat dovellades, la part superior del cantó dret de la casa era l'antic graner i la teulada a banda i banda havia estat molt baixa fins la darrera reforma de l'any 1996 que es va decidir aixecar-la. L'era estava situada just davant de la casa on avui en dia encara s'hi poden observar els darrers vestigis.

Dades històriques

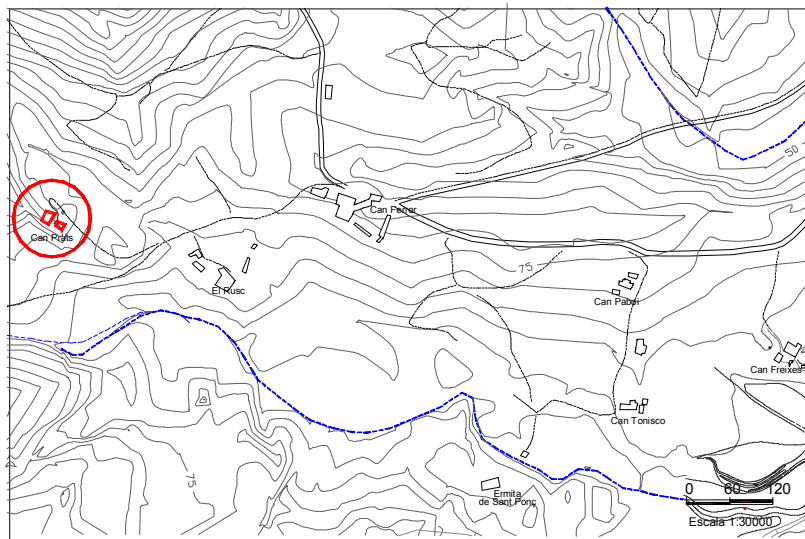
Es tracta d'una masia que ha anat passant de pares a fills. La denominació Can Prats prové de dues generacions enrere Pere Tió Prats el qual deixà la casa a la seva filla Florentina Tió Romaguera, mare de l'actual propietari. La data exacta de la seva construcció es desconeix però es conserven rebuts de la contribució del 1.889, és dir fa 109 anys

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
56

Denominació

CAN FERRER

Localització

Sant Ponç

Època i estil

Grup II

Propietat

Germans missioners dels malalts pobres

Descripció de l'element

Masia molt difícil de classificar . És de grans dimensions i posseeix molts annexos pertanyents als antics servents de la casa, ja que es tractava d'una família benestant. S'accedeix al pati davanter de la casa travessant una porta franquejada per dues imponents torres. Un cop dins la masia pròpiament dit hi trobem diversos recintes, porxos, corrals, i una ermita a la part dreta amb una porxada davantera. Per entrar a la masia trobem una altra porxada, però aquesta vegada tancada amb tres porticons. La façana està decorada amb formes geomètriques i un bonic rellotge de sol. A la part del darrera hi ha nombroses dependències , que com apuntàvem al començament eren destinades al servei . Per les formes de la teulada a dues vessants i el frontó a la façana principal la classificaríem dins el grup II

Dades històriques

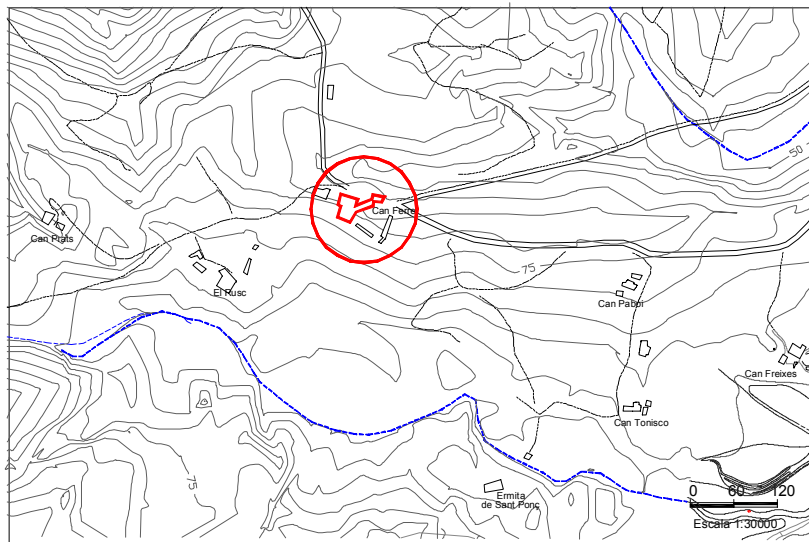
La masia era propietat de la família Ferrer. La darrera hereva fou Maria Ferrer Companyó filla de Joan Ferrer. Aquesta morí sense descendència i la deixà, en primer lloc, al seu marit Mariano Muñoz però amb la voluntat que a la mort d'aquest totes les propietats passessin a mans de l'església i així s'esdevingué el 1.972, l'ordre dels germans de Sant Camilo heretaven tots els bens de la família Ferrer.

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
57

Denominació

CAN PUIG DEL MAS

Localització

Veïnat de Sant Ponç, N°

Època i estil

Any 1.276. Masia del grup IV

Propietat

Una societat de gent de Sant Celoni anomenada Can Puig del Mas S.A., constituïda el 1.977

Descripció de l'element

Es tracta d'una masia del Grup IV amb un afegit a la part esquerra. Algunes de les finestres han estat transformades en balcons. El portal és de forma rodona i presenta dovelles igual que les finestres.

La Masia constava de dues vivendes: la de la part esquerra era pels amos, i, la de la dreta, pels masovers.

S'hi conserva un rellotge de sol a la part esquerra.

A la part dreta inferior de la casa s'hi troba una estança que devia fer la funció de capella ja que actualment s'hi conserva una fornícula i un sostre amb bòvedes. La finestra que la il·lumina presenta una inscripció: + Mas

La casa posseeix dues eres, una davant de la casa i l'altra a la part posterior del paller (pallissa). Aquest té el portal dovel·lat i s'hi llegeix una data inscrita: "1760".

A la part esquerra de la casa s'hi troba un pou cobert. Actualment també es conserva la comuna.

Dades històriques

La senyora Anna Xernach va deixar la propietat al seus dos fills: Joan i Fèlix Torres Xernach. Més tard aquests se la van repartir. En Fèlix va vendre la seva part al masover Francisco Pujol, més tard Enriqueta Rovira Marqueses vídua de l'altre germà, Joan Torres, constituï, amb la seva part, la societat Can Puig del Mas S.A. juntament amb dues persones de Sant Celoni (Ayats i Pedró) l'any 1.977. En el cartoral de Sta. Maria de Roca Rossa ja surt datada l'any 1.276. Aquesta masia era propietat de la família Puig del Mas. El segle passat, Anna Xernach, de Santa Coloma de Farners, l'adquirí mitjançant subhasta. Per tenir cura de la propietat, Anna Xernach tindrà en masoveria a la família Pujol-Marlet (1914). El 1.922 s'hi casa Francisco Pujol, el fill dels masovers i, el 1.957 el seu nét, Joan Pujol Serra el qual hi viurà fins el 1.995.

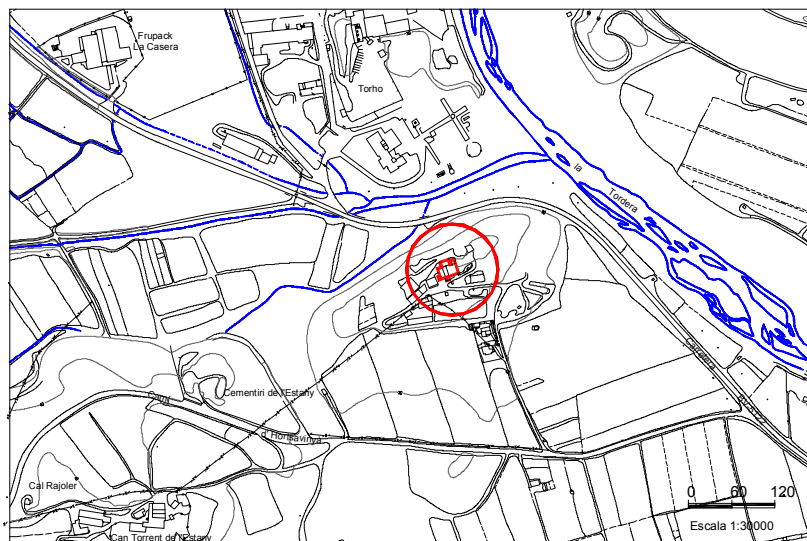
Observacions

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris.
Josep Maria Pons i Guri, El Cartoral de Santa Maria de Roca Rossa, BCN,1984, Fundació Noguera.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
58

Denominació

MAS GRANELL

Localització

Sant Ponç, 5

Època i estil

Masia del grup III

Propietat

Joan Ferrer

Descripció de l'element

Es conserven les dovelles a les finestres. També es conserva la cambra destinada a capella amb la fornícula original. A l'interior encara hi ha les bigues de fusta. Les parets són molt gruixudes, algunes d'elles fan cinc pams. L'escala que dona accés al pis de dalt és l'original. Les finestres conserven els festejadors de pedra originals.

Dades històriques

Pau Matas era propietari de Can Pascual, Can Granell, Ca l'Oller i Mas Matas. El seu fill Ramon Matas, s'arruïna i algunes de les seves propietats es posen a la venda. Això comporta que alguns masovers d'aquestes masies haguessin de marxar aquest és el cas de Joaquim Roca, fill dels masovers de Mas Matas que en casar-se el 1.914 amb la filla dels masovers de Ca l'Oller visqueren fins el 1.923 a Mas Granell. Però en quedar-se endeutat Ramon Matas amb el banc d'Espanya, l'entitat buscava compradors. Aleshores, Joaquim Roca decideix anar-se'n per ser masover de can Tió i can Granell passarà a ser propietat del Sr. Torres, el qual ho deixa en herència a la seva filla. Aquesta es casà amb el Sr. Trinxet i la casa passà a ser propietat de la família Trinxet-Torres. L'any 1977 passà a ser dels actuals propietaris, la família Ferrer.

Observacions

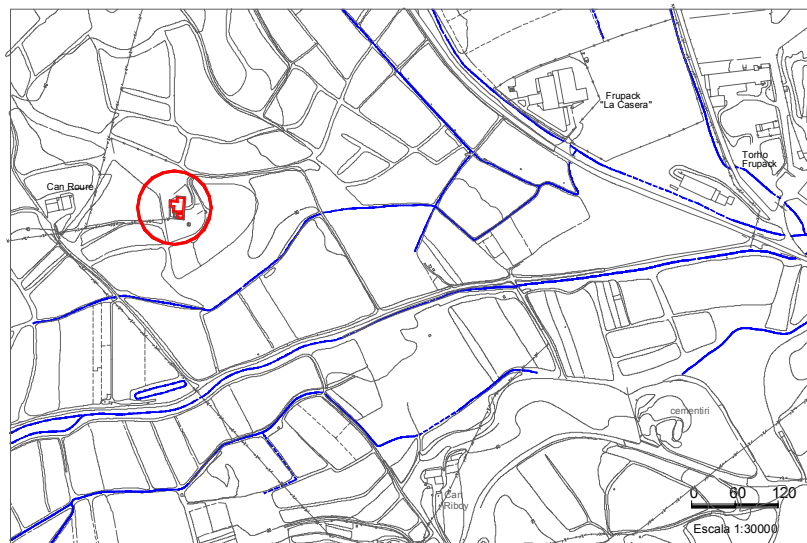
Els actuals propietaris procedeixen de Calella i van adquirir el mas ara fa uns 21 anys. Els antics masovers es deien Granell, d'aquí deu procedir el nom de la casa.

Bibliografia

Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
59

Denominació

MAS ROURE

Localització

Sant Tou

Època i estil

Grup IV

Propietat

Dolores Sabadell i Raventós

Descripció de l'element

Masia del Grup IV o de tipus basilical, és a dir, amb teulada a quatre vessants. Portal i finestres inferiors dovellades i finestra superior enmig del cos central on s'hi situaria l'antic graner o golfes. També resta pintat un rellotge de sol on s'hi observa la data de 1.965

Dades històriques

L'actual propietària va comprar MAS ROURE als propietaris de CAN BOFILL, fa aproximadament uns 44 anys.

Observacions

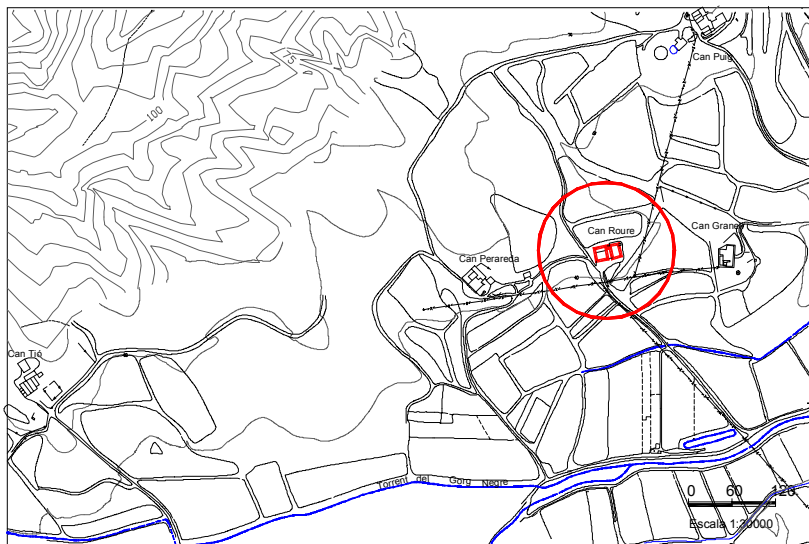
Els anteriors propietaris, els Bofill, conserven papers de 400 anys enrera

Bibliografia

Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
60

Denominació

CAN PERAREDA

Localització

Sant Hou

Època i estil

Masia del grup III amb teulada modificada a dues vessants, en comptes de quatre. (Masia entre grup II i grup IV).

Propietat

Josep Maria Ribot (de Girona)

Descripció de l'element

És una masia del grup III amb les característiques que la defineixen, per exemple, el graner a la part superior de la casa, el portal dovellat i el rellotge de sol, amb l'excepció de la teulada que és a dues vessants.

A la part lateral de la casa hi trobem una balconada sostinguda per tres columnes.

Encara s'hi conserva el paller de gran tradició en la pagesia catalana. Aquest és a dues vessants amb una gran porta amb un arc carpanell i una finestra al capdamunt del mateix estil.

Al segle passat una forta pedregada va deixar sense teulat la casa i van aixecar el tercer pis que s'observa actualment.

Dades històriques

A finals del segle XIX els propietaris eren la família Saleta junt amb altres propietats d' Arbúcies . Aquests van morir sense descendència i aleshores el Dr. Ribot de Girona va passar a ser-ne el propietari. No obstant això, el mas sempre ha estat habitat i cuidat pel masover. A l'època de la família Saleta, els masovers foren la família Serra, en concret l'avi dels actuals propietaris de Can Thos i Can Palomeres.

Observacions

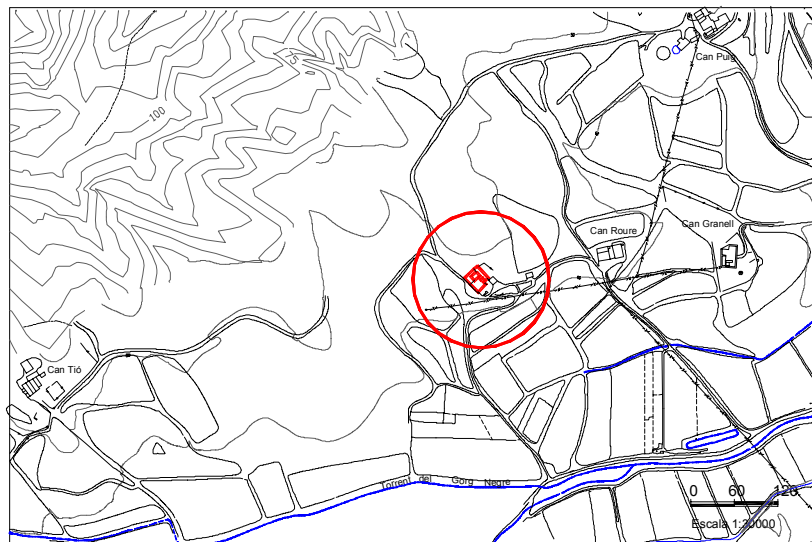
Actualment la casa està habitada per la família del masover Joan Pagès Petit. Antigament, i encara ara, també és coneguda amb el motiu de Can Saleta.

Bibliografia

Fonts orals.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
61

Denominació CAN TIÓ

Localització

Sant Ponç, 2

Època i estil

Té uns 200 anys i és del grup II

Propietat

José Boix Ochoa

Descripció de l'element

S'observa que una part de la casa és més antiga que les altres ja que és més baixa i té les finestres més petites. La seva forma és la típica de la masia catalana acabada en un frontó triangular amb una campana al cim. Seguint les característiques de la masia catalana, la porta és dovellada igual que les finestres de la planta baixa, en la qual no hi ha cap biga sinó que tot és volta de canó.

Dades històriques

Els propietaris originaris eren la família Tió que encara tenien propietats a Cuba dels seus avantpassats indians. El Sr. Dionís Tió i Salvador, farmacèutic solter de Calella, es ven aquestes hisendes cubanes per valor de 200.000 ptes l'any 1.923. En morir sense descendència deixa la propietat de Can Tió al seu nebot Josep Tió de Basart que la mantindrà fins el 1.975 que la ven al Dr. Boix Ochoa. Fins els 1.973 la casa va ser ocupada per uns masovers, la família Roca. Joaquim Roca, antic masover de Can Granell (1.914-1.923) parla amb Dionís Tió per ser masover d'aquesta masia ja que cap a 1.923 una passa de tifus va deixar sense masovers cases importants com Can Tió o Mas Matas.

L'actual masia és una construcció de 1.860. L'anterior edificació s'anomenava "la cabana d'en Tió" i només en resta la part esquerra d'aquesta. Segons l'actual propietari abans la capella de Sant Ponç formava part de la propietat.

Observacions

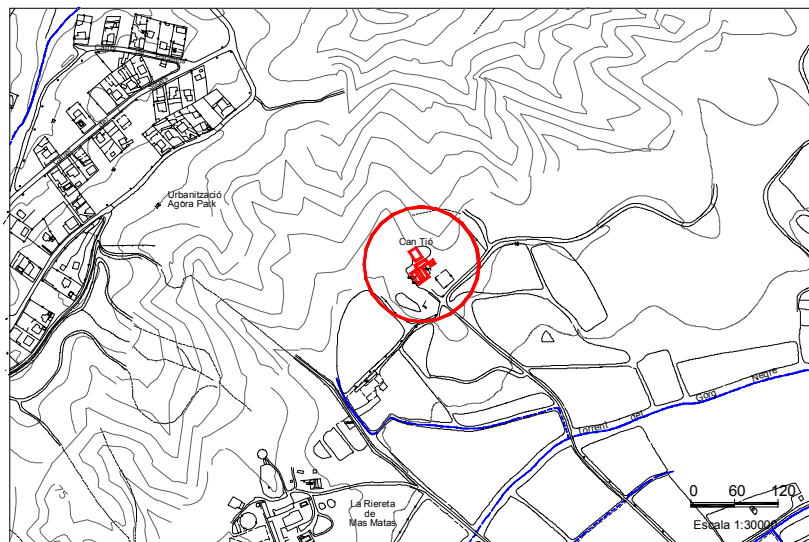
Els antics propietaris eren la família Tió. La vídua del farmacèutic Josep Tió la va vendre als actuals propietaris. Hi ha una mina d'aigua d'uns 6 o 7 metres per sota la casa. S'hi accedeix per una "trampilla" i s'arriba a una estança que fa les funcions de cambra refrigeradora. Aquesta mina fou construïda per un minaire de Massanes anomenat "El Rossinyol".

Bibliografia

Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
62

Denominació

LA RIERETA DE MAS MATAS

Localització

Sant Ponç,1

Època i estil

Masia del grup II. Es desconeix la data de la seva construcció.

Propietat

Auxiliar de piensos y derivados

Descripció de l'element

Masia tipus II formada per dos cossos i taulada a dues vessants. Conté tres finestres dovellades al pis superior. La porta d'entrada és dovellada, però la part superior té una llinda recta.

És una masia molt reformada, però ha conservat l'estil de masia catalana. De l'original només en queda el lateral dret, els contraforts de l'ermita i algun abeurador.

Els laterals estan sostinguts per contraforts, un d'aquests laterals els seus contraforts aguenten a la vegada un balcó.

També en un dels laterals hi ha una torre que no supera l'alçada de la casa reformada, però podria haver superat l'alçada de la masia original.

En el mateix pati de la casa, on abans hi havia les quadres, ara hi ha una ermita. Gairebé de segur, davant l'entrada de la casa, antigament, hi havia l'era..

Dades històriques

Observacions

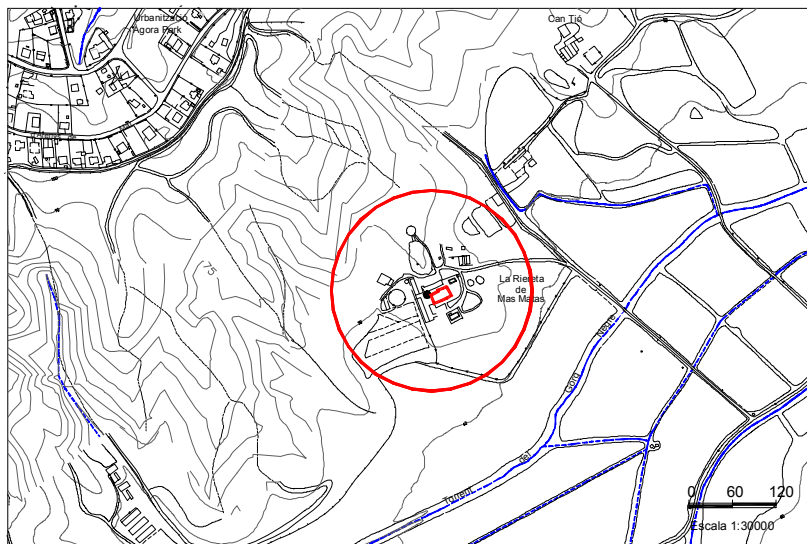
Els actuals propietaris la van comprar a un tal Sr. Pena de Badalona, que a la vegada ell l'havia comprat a la família Trinchet.

Bibliografia

Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
63

Denominació

CAN PUIGERMANAL

Localització

Sant Tou, 2

Època i estil

Any 1.216 o abans. Masia del grup IV

Propietat

Dolors Beltran Planas
Joan Mir i (segon cognom)

Descripció de l'element

A la finestra de Can Puigermanal situada sobre la porta principal s'hi pot observar un escut heràldic gravat a la part superior. A la part inferior de la mateixa finestra encara es pot observar l'espiador. En una altra finestra de la casa hi ha gravat X + S (Per Crist Senyor Nostre). També hi ha una placa en la que s'hi pot llegir: "La unió 1828". Hi ha una data de reformes :1.761
Tenint en compte la numeració de les portes s'hi poden observar dues vivendes.

Dades històriques

La casa pertany a la família propietària des de fa 160 anys. Un avantpassat que era coronel va comprar-la al bisbat de Girona. En el Cartoral de Santa Maria de Roca-Rossa, Can Puigermanal ja surt datada el 1.216.

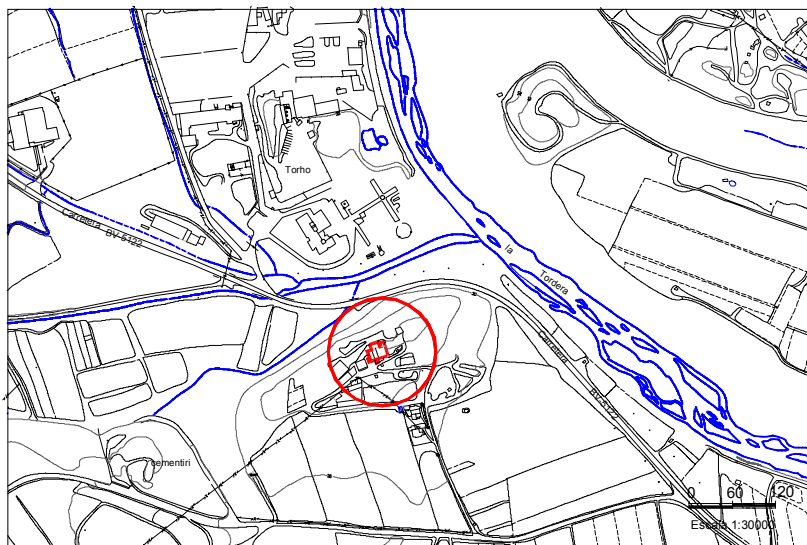
Observacions

Bibliografia

Fonts Orals. Sr. Josep Mir
Josep Maria Pons Gurí: Cartoral de Sta. Maria de Roca - Rossa, Barcelona,1989.(Editorial)

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
64

Denominació

CAN TORRENT

Localització

Sant Tou, 17

Època i estil

Abans del 1.700. Masia del Grup IV

Propietat

Esteve Torrent i Fors

Descripció de l'element

Inicialment la construcció era del Grup II, així ho podem comprovar si mirem la part posterior de la casa. S'aprecia l'antiga teulada a dos vessants i es conserva una finestra original de la part superior. La casa estava dividida en dues parts: davant hi vivien els propietaris. El primer propietari conegut fou Pere Torrent, a l'any 1776. Darrere de la casa hi vivien els masovers. Ens consta que Can Torrent sempre fou de la mateixa família. En les reformes que es fan al 1.861, encarregades per Josep Torrent, casat amb Margarida Pascual Portaxell (Can Timoteu), es transformà la casa, passant a ser del grup II al grup IV a càrrec. Can Torrent és una masia de teulades a quatre vessants, tipus basilical. Hi ha un aprofitament de la part superior del cos central de l'edifici per a ubicar les golfes i el graner. La teulada és acabada en punta de diamant. La masia està formada per cinc cossos. Al de més a l'esquerra, mirant la casa des de la façana, s'hi troba la cort originària. Al de més a la dreta, s'hi troba la capella de la casa. En la fornícula de la qual s'hi troba la Mare de Déu del Carme. Els balcons són de ferro forjat i les finestres amb dovelles. Té una galeria amb arcades a la part esquerra del primer pis. A la part superior de la porta principal dovellada, s'hi troba una inscripció: 18 9/4 61 (vol dir 9 d'abril de 1861, data de renovació de la casa). També hi ha un altar dedicat a Sant Josep. Compta amb bòbiles de rajols vermells i xemeneies amb forn on es feien rajols i teules, les quals es venien als paletes i constructors.

A la segona reforma del 1.861 el pou quedà inclòs dins de la casa. Sota la cuina hi havia una mina. L'entrada era pel pou.

Dades històriques

És de tradició en la família que els néts portin el nom de l'avi i, els pares, el del besavi. Així passen sempre, de generació a generació, amb la seqüència de, Josep – Esteve- Josep- Esteve, de fet es tracta d'una tradició catalana. En aquest sentit sabem que el 1.776 l'hereu era Pere Torrent. I el 1.861 Josep Torrent. Can Torrent sempre passa de pares a fills quedant-se l'hereu a la casa. Del 1936 al 1.939 va ser una casa de refugiats provinents de Torrelavega. Entre 1957 i 1.970 ha estat dedicada a la producció de rajoles i teules a més de la constant explotació agrícola i ramadera. Actualment s'hi fa treball de pagesia, i s'hi destaca la cria de boví per carn i llet. També consta que al segle XIX va servir de refugi dels carlins.

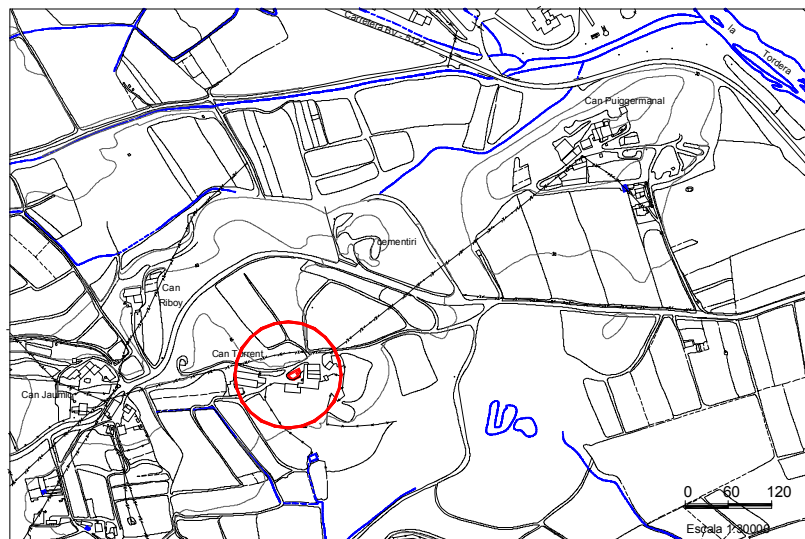
Observacions

Bibliografia

Manuscrit de la família començat el 12 de gener de 1.854. Salvador Vendrell, Tordera Arrels d'un poble.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
65

Denominació

CAN JAUMIC

Localització

Sant Tou, 21

Època i estil

Construïda al Segle XIX. És una masia del Grup II

Propietat

Pere Serra i Martí

Descripció de l'element

Es tracta d'una masia a dues vessants, sense dovellat a portes ni a finestres. A la part baixa esquerra de la casa hi havia la quadra i el magatzem, ambdós construïts l'any 1.924.

Dades històriques

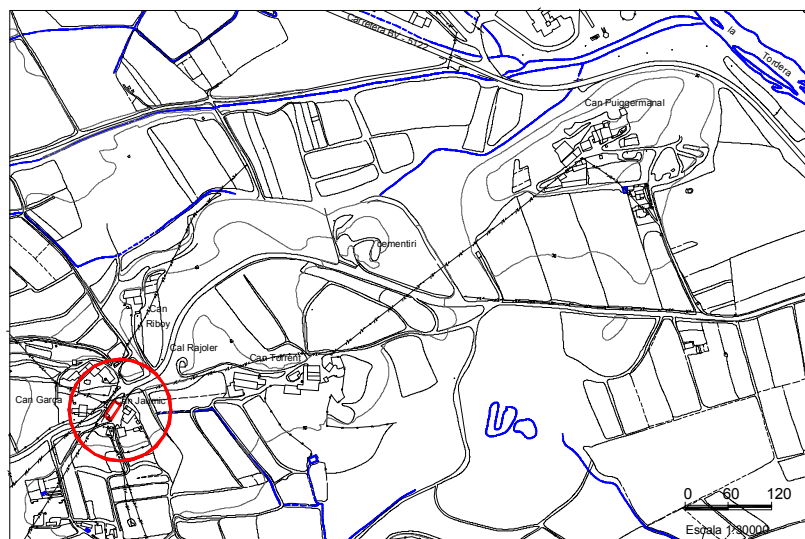
Fou comprada pel pare de l'actual propietari l'any 1.924 a unes germanes religioses d'Arenys.

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
66

Denominació CAN RIBOY

Localització Sant Tou, 19

Època i estil

Aprox. 1800 Casa Grup II

Propietat

Josep Martí Caimel

Descripció de l'element

Es tracta d'una masia amb teulada a dues vessants amb frontó a la façana principal. Antigament l'actual portal rectangular, era rodó i dovellat. A la part superior esquerra, damunt s'hi trobava la pallissa. Sota l'escala de la pallissa hi havia la comuna.

Dades històriques

La casa va anar passant de pares a fills de la família Riboy. Pau Martí Damià, avi de l'actual propietari, es va casar amb la pubilla Riboy. Això va suposar que el cognom Riboy no continués present en el nom dels posteriors hereus - propietaris. Amb tot la denominació de "Riboy" s'ha mantingut viva en el nom de la casa.

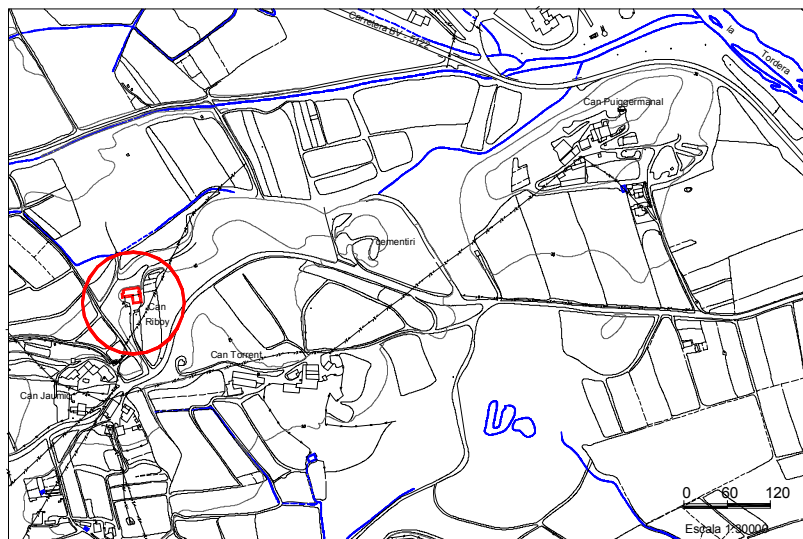
Observacions

Bibliografia

Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
67

Denominació

CAN GARÇA

Localització

Sant Tou, 20

Època i estil

Grup II

Propietat

Josep Xapellí i Grimal

Descripció de l'element

La masia, en el seu origen, pertanyia al grup II. De la masia del grup II s'ha conservat el pou. Actualment, a causa de les reformes de fa deu anys s'han construït més finestres per obtenir més llum.

Dades històriques

L'avi de l'actual propietari va néixer a Can Jaumic i va comprar la casa fa uns 92 anys. Fa 10 anys es van fer reformes.

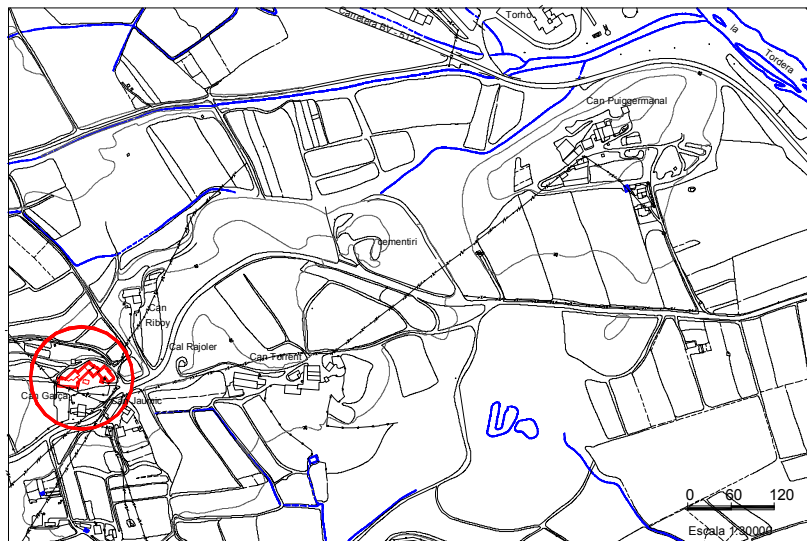
Observacions

Bibliografia

Josep Xapellí i Grimal

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
68

Denominació

EL XAMPANY

Localització

Veïnat de Sant Hou

Època i estil

Edificació construïda per Esteve Adroher i Dorca l'any 1.905 per la fabricació de cava.

Propietat

Finques Castro

Descripció de l'element

L'edifici es va construir amb dues parts ben diferenciades. A la planta baixa i havia un pou d'aigua i una llarga cava que era la fàbrica i a sobre el pis on residia la família. És una edificació rectangular
La cava a la que s'accedeix per darrera la casa té una llargada de 65 metres.

Dades històriques

L'empresa va néixer amb el nom de Caves Adroher Ametller. Corresponien als cognoms del matrimoni d'Esteve Adroher amb Assumpció Ametller e El primer xampany a la cava es va produir a l'any 1.906 i s'anomenava "Tordera", però no va tenir gaire acceptació . Per tal d'augmentar les vendes adquireix els drets de la marca francesa "Douc de Boutry" a la vegada que contracte com a director tècnic de la fàbrica a Arthur Lebocq (un reconegut mestre del cava del sud de França). Al principi varen tenir molts problemes per "copiar" el xampany francès però l'empresa tira endavant i realitza un forta inversió, sigui amb la compra de raïm, vinyes, treballadors, i publicitat. L'any 1.908 editen un opuscle publicitari amb fotografies incloses on detallen tot el procés de producció del xampany, mostra el detall de la cava, les màquines i explica les excel·lències del cava de Tordera. Quan sembla que el negoci ja està del tot arrencat Esteve Adroher emmalalteix el mes de maig de 1.909 i fins el 1.912 ha de ser ingressat diverses vegades en centres psiquiàtrics. Les desgràcies no arriben soles i un any més tard mor el seu sogre, que tan els havia ajudat en tots els aspectes. Adroher entra en una profunda depressió que ja no podrà superar i el 29 de maig de 1.912 posa fi a la seva vida tirant-se sota el tren. La seva dona agafa les regnes del negoci i es torna a casar amb Santiago Rodríguez a la tardor de 1.916 i l'empresa es passa a dir "Fàbrica de Campagne Rodríguez y Ametller" però les dificultats continuen de manera que l'any 1.923 busquen capital amb nous inversors cosa que aconsegueixen inicialment. L'any 1.924 els nous socis es retiren i l'empresa entra en una davallada creixent que culmina primer amb el divorci d'Assumpció Ametller i Santiago Rodríguez (1.928) i l'embargament de totes les instal·lacions (1.932). Assumpció Ametller va viure a la caseta del costat fins el dia de la seva mort a l'any 1.962.

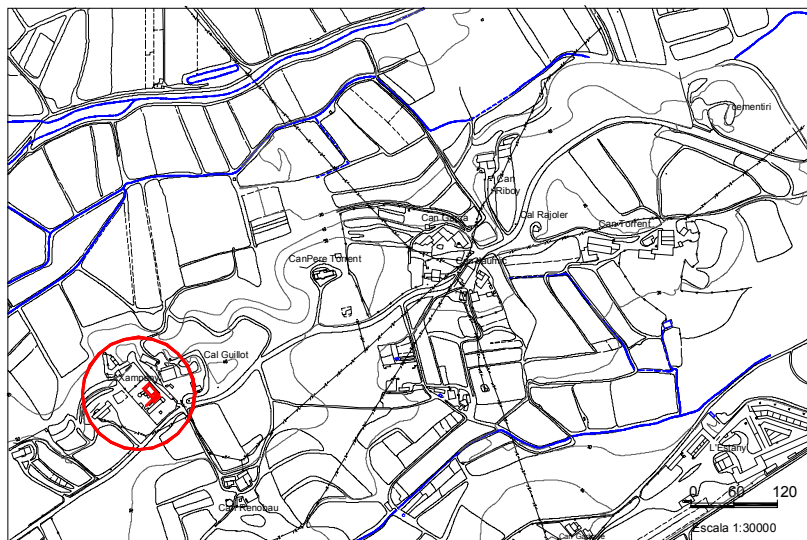
Observacions

Bibliografia

Història Gràfica de Tordera
Joan Bou i Elena Serra; Bombolles de producció Local: Pedaços d'història, Ajuntament de Tordera, 1996
Fonts orals dels propietaris.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
69

Denominació

CAN RENOBAU

Localització

Sant Tou, 24

Època i estil

Aprox. 1700. Grup II

Propietat

Francisca Serra

Descripció de l'element

Es tracta d'una masia del Grup II amb teulada a dues vessants i frontó a la façana principal. Les seves finestres són dovellades amb ornamentació gòtica. El portal principal i el secundari presenten dovelles.

Dades històriques

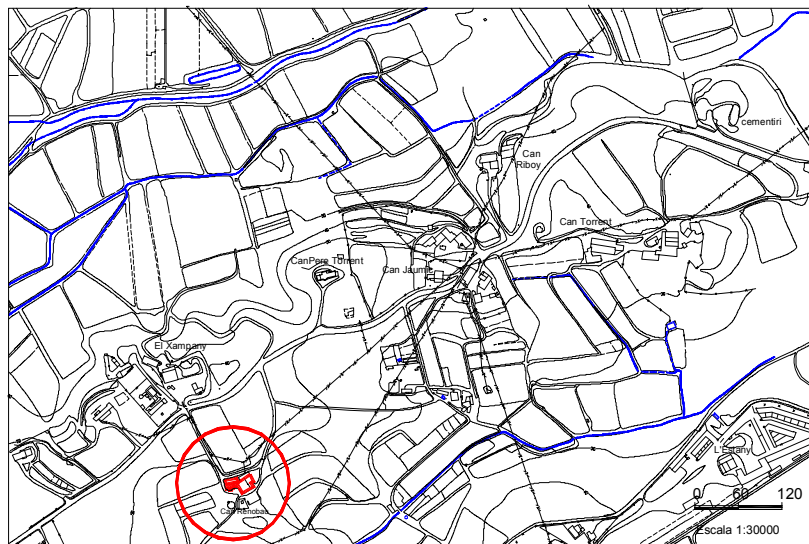
Dins la propietat s'hi inclouen altres masies com "Can Dieta" i can "Guillot". La casa pertanyia a la família ALENYÀ i va anar passant de pares a fills fins arribar a JOSEP ALENYÀ que al no tenir descendència la deixà el 1.956 a la seva neboda FRANCISCA SERRA

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
70

Denominació

CAN DIETA

Localització

Sant Tou, 12

Època i estil

Segle XVIII , masia del grup II

Propietat

Joan Bou

Descripció de l'element

Es tracta d'una masia del grup II. Actualment presenta la façana arrebossada . El portal, que antigament era rodó i dovellat, ara és rectangular i sense dovelles. A la part esquerra de la casa s'hi troba la cort.

Dades històriques

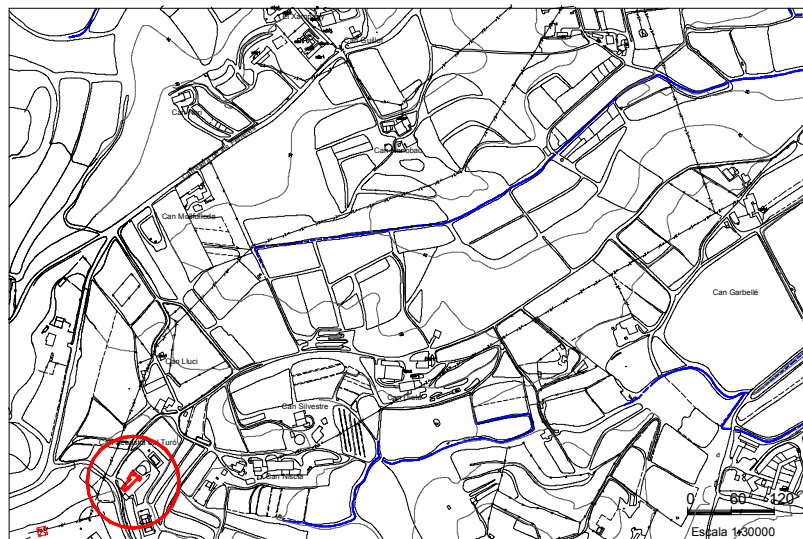
Es tracta d'una masia situada antigament dins la propietat de Can Renobau . Ha anat passant de pares a fills, encara que actualment hi viuen uns masovers.

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
71

Denominació

CAN NISCLA

Localització

Sant Tou,

Època i estil

Els actuals propietaris en desconeixen l'època de la seva construcció. Masia del Tipus II

Propietat

Silvestre Montfuleda

Descripció de l'element

Aquesta casa Presenta les característiques de les masies incloses dins l'anomenat grup II, és a dir, té una teulada a dues vessants i el seu portal principal és ubicat en el frontó de la casa. Precisament aquest fet - que es pugui classificar estructuralment dins les masies del grup II - juntament amb el fet que les parets de la casa, tinguin un gruix superior als cinquanta centímetres, ens permet deduir que can Niscla deu ser una masia força antiga. A la part del davant hi havia hagut un rellotge de sol del qual, avui en dia, no en resta cap evidència. Actualment l'antic i original portal rodó dovellat presenta la forma rectangular de temps posteriors.

Dades històriques

Els actuals propietaris compraren la masia als de Can Bufa de Calella durant la Guerra Civil. Un cop adquirida, reformaren la part esquerra de la casa, aixecant la teulada. Els darrers canvis per a condicionar la vivenda foren realitzats ara fa, aproximadament, uns disset anys.

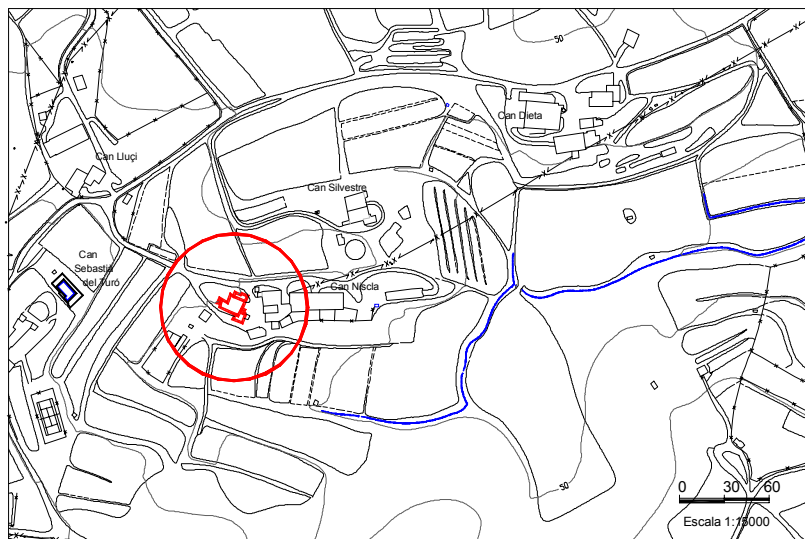
Observacions

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
72

Denominació

CAL SEBASTIÀ DEL TURÓ

Localització

Sant Tou, 16

Època i estil

Masia del Grup I. No tenim dades sobre l'època de la seva construcció

Propietat

John Coperstake

Descripció de l'element

Es tracta d'una masia del Grup I amb el frontó de la teulada a la façana lateral.

La construcció inicial constava de tres vivendes : la primera, Cal Sebastià, era situada a la part esquerra i s'estenia fins l'actual portal dovellat . Can Moles era la següent , amb el portal dovellat rodó. La darrera vivenda era situada a la part posterior de Can Moles.

Al cantó esquerra hi havia la comuna i les corts.

Els dovellats dels portals han estat fets recentment. És possible distingir la construcció antiga de les reformes actuals ja que, per fer aquestes darreres, s'han utilitzat materials diferents premeditadament.

Cal Sebastià del Turó conserva l'antiga era.

Dades històriques

L'actual propietari la comprà el 1.967 al senyor Josep Taberner Martí, hereu de Joan Taberner Alaquart . Aquesta Casa ha anat passant de pares a fills. En origen eren tres vivendes : Can Moles, Cal Sebastià i una altra de la qual en desconeixem el nom. L'avi del darrer Taberner provenia de Can Moles i també era propietari de la tercera casa. Posteriorment va adquirir Cal Sebastià.

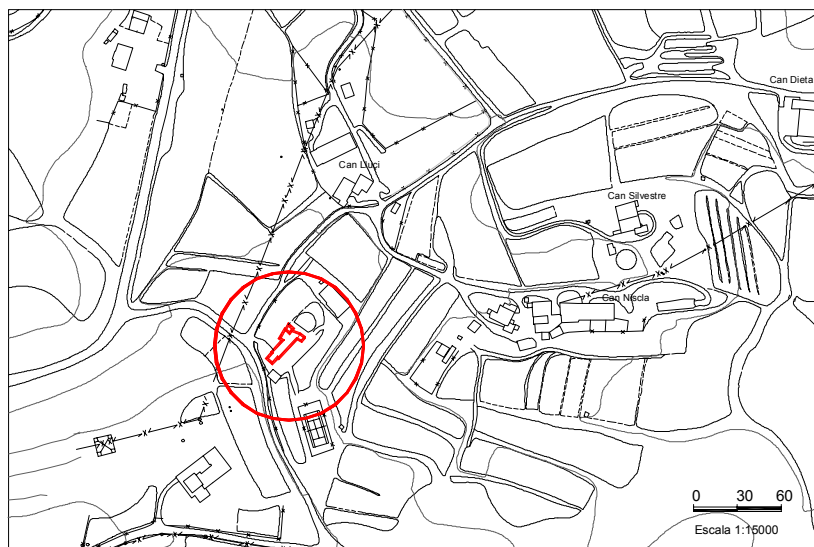
Observacions

Bibliografia

Fonts orals : Carme Taberner Martí.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
73

Denominació

CAN TALLEDA

Localització

Sant Tou

Època i estil

Consta de dues cases, la primera del Grup I i la segona d'estil particular.

Propietat

Àlex Portavella Andreu

Descripció de l'element

De la primera casa, és dir de la del 1.185 no en tenim cap element identificable. En canvi de la següent se sap que formava part de les masies del grup I i que fou construïda a partir de la mateixa pedra de la muntanya. Però la casa es va modificar; un Talleda va ampliar-la construint la segona casa d'estil tan particular. Aquesta casa consta de planta baixa, dos pisos i golfes, amb una torreta i balcons i una gran portalada. Aquest fet ens demostra que la família Talleda estava ben dotada econòmicament i això els va permetre construir una masia de grans proporcions i amb elements que no tothom podia tenir com són els balcons i la torreta. Actualment la casa està formada per la dels masovers i la casa pròpiament dita. El seu estat és formidable perquè s'ha restaurat mantenint els elements i la distribució original.

Dades històriques

Per a trobar l'origen de can Talleda ens hem de remuntar a l'any 1.185 ja que tenim notícies que un tal Arnal de Talleda va establir una casa pairal que li posà el seu cognom (Talleda). Aquesta primera casa va desaparèixer quan es va construir la casa que es coneix com Can Talleda del Bosc. Aquesta casa es trobava dins l'antic veïnat de Terrabona (que ocupava el terreny situat entre la riera de Sant Ponç i el Pla de Sant Esteve junt a la vila). Can Talleda del Bosc fou una de les cases més antigues d'aquest veïnat i es trobava situada a l'antic paratge del Pla de Ripoll. Aquesta casa va ser modificada el 1.423 per Pere Talleda. Les properes notícies que en tenim és un contracte on el Sr. Pere Joan de Talleda encarrega un retaule a Damià Matas per l'ermita de Sant Tou el dia 12 de gener de 1.602. Posteriorment la casa es va veure modificada, però tot i així els propietaris encara eren Talleda. Això ens indica que la casa formava part del patrimoni familiar i s'anava heretant. Ens ho confirma una làpida que hi ha a l'ermita que data de l'any 1.873. Aquesta data entre altres coses també ens confirma que l'ermita de Sant Tou fou edificada i conservada per la família Talleda al llarg dels segles. Sant Tou el dia 12 de gener de 1.602. Posteriorment la casa es va veure modificada, però tot i així els propietaris encara eren Talleda. Això ens indica que la casa formava part del patrimoni familiar i s'anava heretant. Ens ho confirma una làpida que hi ha a l'ermita de data de l'any 1.873. Aquesta data entre altres coses també ens confirma que l'ermita de Sant Tou fou edificada i conservada per la família Talleda al llarg dels segles.

Observacions

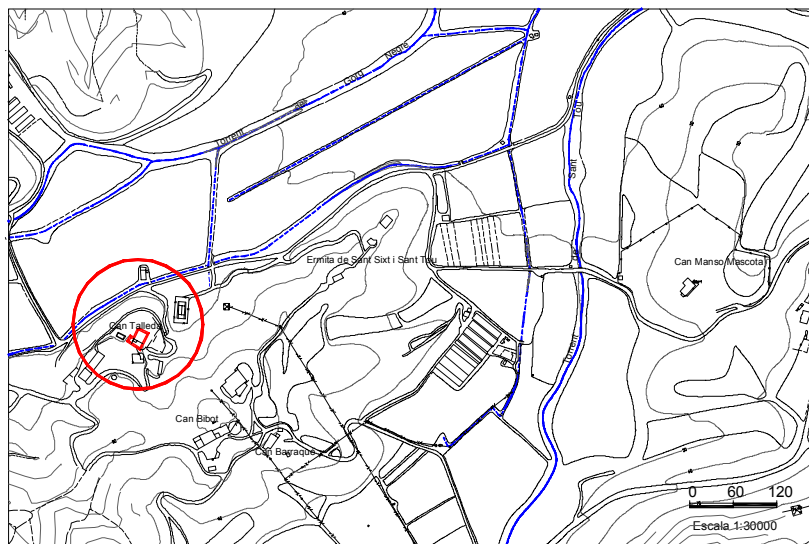
Els actuals propietaris la tenen des de fa 11 anys i la compraren a Lluís Bellver que en fou el propietari entre 1945 i finals dels 80.

Bibliografia

Salvador Vendrell Fàbregas: Tordera, arrels d'un poble.

Documents

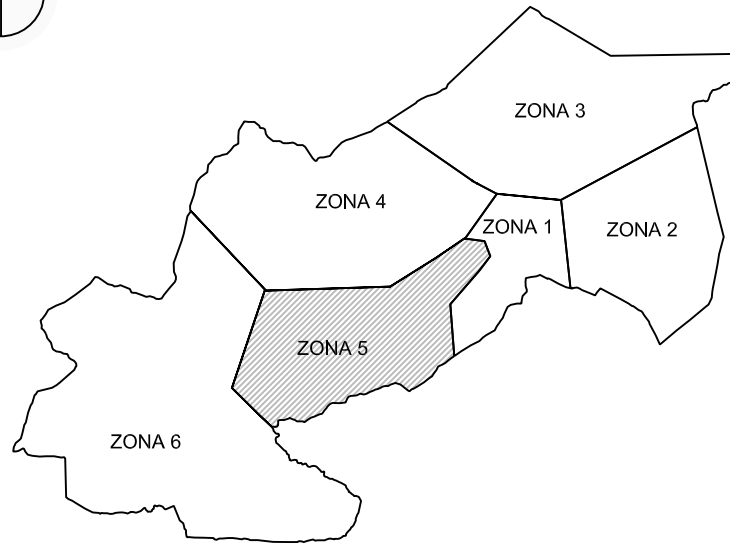
Plànol de situació

Planta distribució

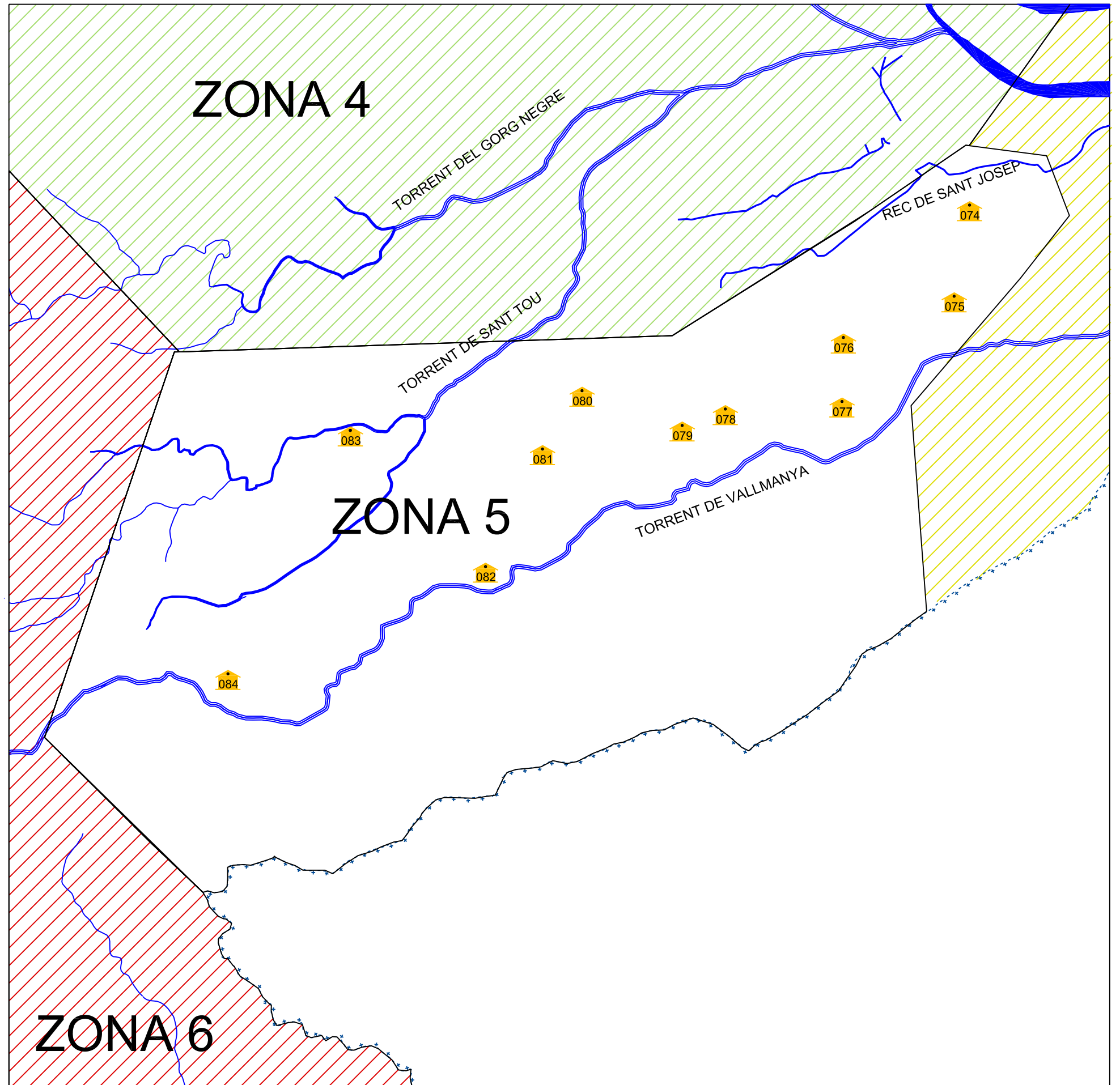
ZONA 5

- *Masies del veïnat Sant Andreu*
- *Masies de Vallmanya*

LLEGENDA

Element	Denominació
74	Mas Basart
75	Can Serra dels Massans
76	Can Palomeres
77	Mas Bofill
78	Can Thos
79	Can Ricastell
80	Can Sentenach
81	Can Sonet
82	Can Jofré (Ca L'Aulet)
83	Masia Les Farreres
84	Can Burgada
85	Hostal del Gall
86	Can Caseta

Element
74

Denominació

MAS BASART

Localització

Sant Andreu, 20

Època i estil

Masia del grup II construïda entre el 1740 i el 1760

Propietat

Joaquim Caimel Sureda

Descripció de l'element

Actualment la casa consta de vivenda al davant i corts a la part baixa posterior. A la façana principal podem observar que a la part baixa no hi ha finestres, només trobem les dues portes sense dovellar. Es conserva el pou, en funcionament, rellotge de sol, forn de pa, sostres, terres i escales de fusta i bigues de fusta en portes i finestres, així com la pedra sobresortint de la part inferior de les finestres. Hi ha l'era, la comuna, i màquina d'engrunar blat de moro manual.

Dades històriques

El Sr. Ramon de Basart i Ferrerfàbrega estava casat amb Petra Estolt i Janer i del seu matrimoni en van néixer quatre fills: Júlia (casada amb Carlos Giner), Mercè (casada amb Josep Tió Salvador), Adela (Casada amb Jaume Pla Castells) i Luciano (solter). Eren una família benestant de Barcelona que tenien el mas Basart com a segona residència, el qual el cuidaven els masovers Bigas de Tordera. En morir Ramon de Basart qui hereta és el seu fill Luciano. La mare Petra Estolt i el fill es traslladen a Calella. Luciano demana un préstec de 12.500 ptes a Francisco Castelló per a comprar més terres a Tordera. En Luciano mor cap a 1.905 a Calella passant l'herència a Petra Estolt i otorga poders a l'herència de les seves tres filles i els seus respectius marits. Cap a 1.906 les filles renuncien als poders i la mare disposa a convenir i torna a casa de les filles a Barcelona ciutat (Carrer València, 264) allà coneix a Joaquim Caimel Fusté de 25 anys i que vivia al mateix carrers. Joaquim Caimel es dedicava a treballar les hortes de Barcelona, per aquesta raó rebia el mot de "l'hortelà". Petra li fa saber que vol vendre el Mas Basart de Tordera i aquest veu que és una bona ocasió de fer patrimoni. El dia 19 d'abril de 1.915, segons consta a les escriptures, la casa passa a ser propietat de Joaquim Caimel. A més de la casa també adquireix els camps del davant, que són de cultiu i vinyes, 9 quarteres, dos camps de conreu situats a Sant Pere al costat del riu, i 23 àrees de terrenys situats al pla de Sant Esteve, per tot plegat en va pagar la quantitat de 6.000 ptes. Aquest preu ja incorporava la compensació pels perjudicis del préstec, que encara no estava cancel·lat de Petra Estolt amb Francisco Castelló i Solà. Joaquim Caimel arriba a Tordera i va a viure a Mas Martí un cop casat amb Concepció Planas i Pons. Treballa les terres de Manso Basart i n'adquireix moltes més tot dedicant-se a l'horta, al cultiu de cereals i farratges. Va tenir tres fills essent l'hereu el segon, Benet Caimel i Planas, tot i que va deixar a cadascun, en herència, una casa i terres en propietat. El 1.982 el seu fill Joaquim Caimel Sureda hereta la casa i n'és l'actual propietari.

Observacions

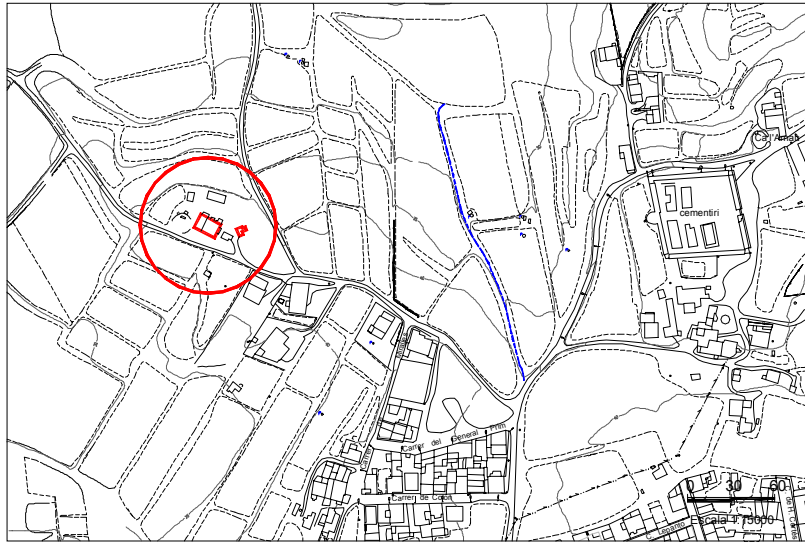
Actualment és una casa, però abans eren dues (la del Sr. Basart i la dels masovers Bigas). La casa s'ha anat modificant en funció de les necessitats familiars. Cap als anys 30 en Benet Caimel va fer reformes tot convertint la casa en una sola i incloent les corts dins la casa.

Bibliografia

Fonts orals : Josep Caimel Sureda i Montserrat Caimel Sureda
Esriptures de la casa.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
75

Denominació

CAN SERRA DELS MASSANS

Localització

Sant Andreu, 53

Època i estil

Masia del grup II

Propietat

Sr. Jaume Serra i Pou

Descripció de l'element

Masia del grup II de forma asimètrica, amb frontó a la façana principal i teulada a dues vessants. A la part esquerra hi ha una ampliació que feia la funció de cort. Presenta portes i finestres amb dovellat auster. El portal principal està coronat per la llinda que conté la inscripció i les finestres conserven encara l' àmpit.

Dades històriques

És anterior al 1400 i pertanyia al Bisbat de Girona. L'any 1597 Jaume Serra compra la casa al Bisbat de Girona (2 de juny). Baldiri Galí, canonge de Girona, la ven a Jaume Serra per 500 lliures catalanes davant del notari Geroni Gifra i en són testimonis Joan Alba i Esteve Tió. El 1725 s'hi fa una renovació. A la dovella de la porta hi figura una inscripció que diu: Joan Serra per la seva masiva.

Observacions

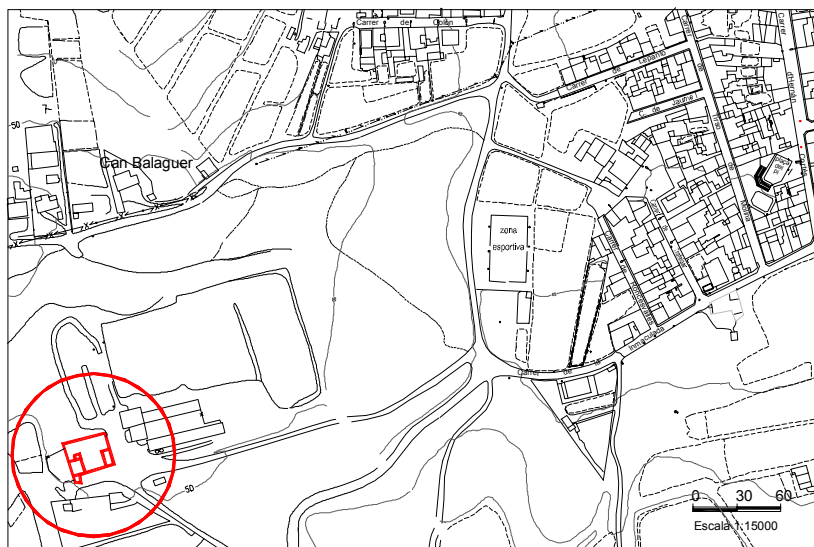
A la casa hi ha 126 pergamins en llatí, dels quals 50 són transcrits i datats. El més antic és de l'any 1099. Els altres 76 no s'han revisat. També tenen cartes i escriptures en català del segle XVIII.
Va ser hospital de Tordera durant la guerra dels carlins.
Els masovers que cuidaven la masia eren dos germans anomenats Sans, d'aquí en ve el motiu de "Mas Sans" que amb el temps ha esdevingut "Massans" tot junt. Antigament era anomenat Mas Sans de Caselles.

Bibliografia

Fonts Orals : Mª Mercè Torrellas

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
76

Denominació

CAN PALOMERES

Localització

Sant Andreu, 35

Època i estil

Any 1.700 o abans. Masia del grup II

Propietat

Lluís Serra i Serra.

Descripció de l'element

Can Palomeres, antigament Manso Palomeres, conserva les finestres amb dovellat. D'entre totes en destaca la d'estil gòtic ubicada sobre la porta principal. Precisament, el portal on es troba aquesta porta, que probablement deu ser l'original, també conserva el dovellat, en aquest cas, rodó de ferradura.

Les parets de la vivenda són fetes de fang.

Anys enrera, segons ens contà el propietari, dins la casa es conservaven tres antics forns de pa.

L'ala esquerra de la masia ha estat reformada i, per tal d'engrandir-la, se n'ha aixecat el sostre.

Dades històriques

Esriptures de la casa i fonts orals dels propietaris

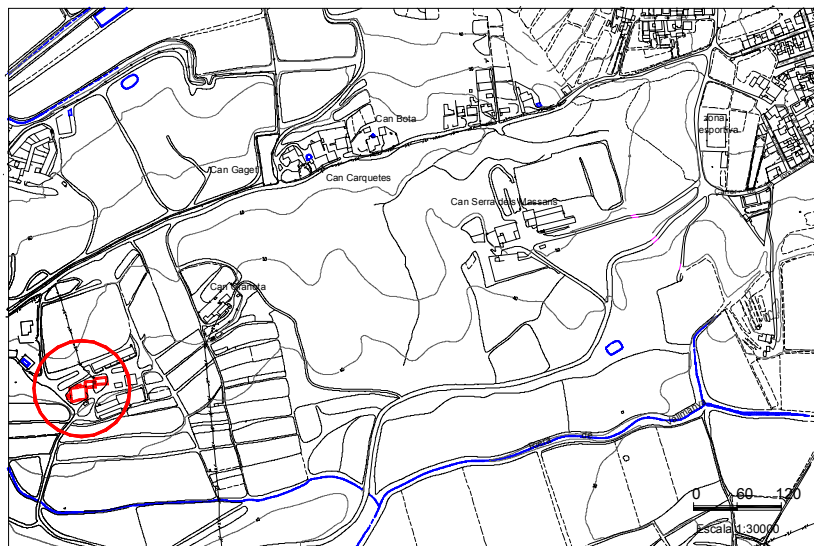
Observacions

Bibliografia

Esriptures de la casa i fonts orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
77

Denominació

MAS BOFILL

Localització

Sant Andreu, 55

Època i estil

S. XI-XII .Masia del Grup IV. Masia típica catalana.

Propietat

Claudio Bofill Media , Nascut a Cuba.

Descripció de l'element

Dins aquesta finca es troba la capella de Sant Andreu

Les finestres són amb festejadors. L'entrada de la masia és amb volta catalana, al seu sostre hi ha una petita obertura quadrada que s'utilitzava per espiar des del pis superior. El sostre està ple de ganxos, els quals s'usaven per penjar menjar o llibres per evitar que fossin rossegats per les rates. A la façana hi ha un espiell utilitzat per defensar-se sobretot dels atacs dels pirates. Segons l'actual propietari un dels mètodes per lluitar-hi era tirar-los aigua calenta. A la part posterior de la casa, hi havia un mur aixecat, i sense acabar. Un cop finalitzat hauria fet la funció de celler. A la part inferior de les parets, just en el angles, s'hi observen uns contraforts en forma de peu de columna que donen suport als murs.

Dades històriques

L'any 970 el Sr. Sendret va anar en representació del Comte de Barcelona, a la Cort de Còrdova per negocis. El viatge el va realitzar amb bous, i el seu fill el van nomenar Bofill (fill de bou) El cognom prové del fet que durant un d'aquests viatges amb bous, va néixer el seu fill. D'aquí "fill de bou" girat "bou de fill": Bofill). Fou nomenat vicari, que era el que representava el comte per cobrar impostos, i se li van concedir unes terres a la Vila de Tordera el 998. Data coincideix amb la de construcció de l'ermita de St. Andreu la qual és dins la propietat de Mas Bofill.

S'observen alguns vestigis que semblen restes de muralles i una torre de vigilància que es comunicava visualment amb el castell de Palafolls. La casa està situada en un dels antics camins que conduïen a Barcelona i això feia que els propietaris cobressin peatge.

Joaquim i Francisco Bofill van marxar a Cuba després de l'epidèmia de la fil·loxera, on van construir un enginy de canya de sucre i ell i els seus es van convertir en un dels primers productors de sucre.

Els propietaris de la masia van viure a Cuba fins a la revolució castrista, i durant tot aquest temps la masia va estar a càrrec dels masovers Misset. Actualment és la segona residència del propietari. La construcció de la casa és dels segles XI-XII. La penúltima reforma és del 1880 segons la data del rellotge de sol de Mas Bofill - Ara encara perfectament conservat -, i l'última es va realitzar el 1.992.

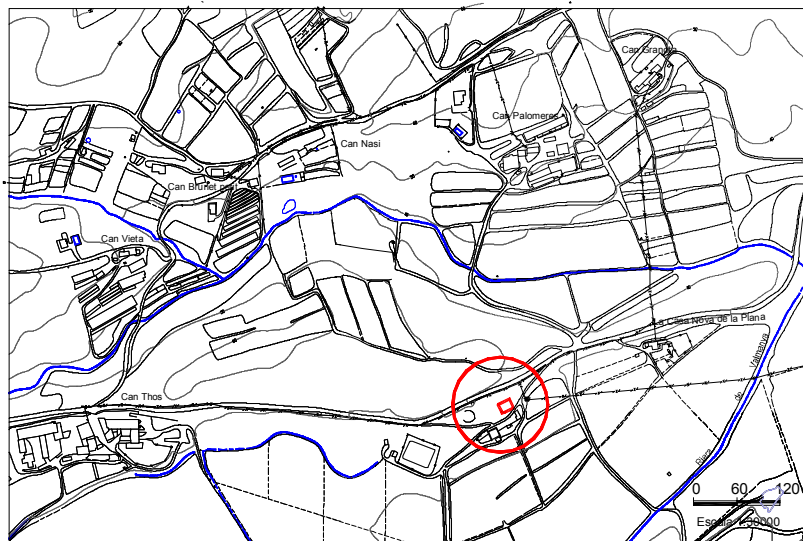
Observacions

Bibliografia

Fonts orals del propietari

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
78

Denominació CAN THOS

Localització Sant Andreu,56

Època i estil

Any 1.356 o abans. Grup IV

Propietat

Ramon Serra i Serra

Descripció de l'element El pati davanter de la casa és protegit per un cos de pedra que l'emmuralla.

Dades històriques

Aquesta masia ha estat objecte de moltes reformes al llarg dels anys i, antigament, com moltes altres propietats del veïnat de Sant Andreu, es trobava dins l'antic veïnat de Casellas.

Els avis de l'actual propietari vivien a Can Perareda, i van comprar Can Tos cap a l'any 1930.

L'inici de la construcció de can Tos data aproximadament de l'any 1300 aprox. Segons indiquen algunes fonts sembla que va ser l'any 1.346 en vida de Jaume Thos.

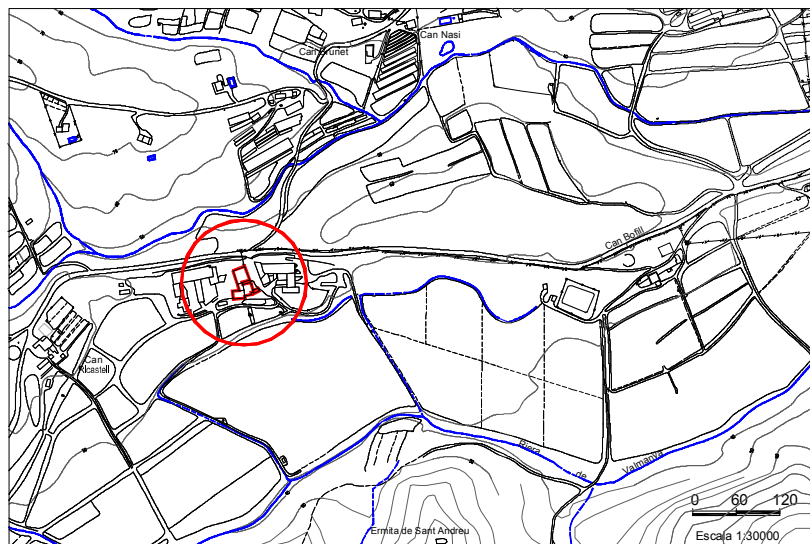
Observacions

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris
Salvador Vendrell : Tordera Arrels d'un poble, Tordera, 1988
Benet i Garí, Lluís: Les masies del Maresme, ...

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element 79 **Denominació** CAN RICASTELL **Localització** Veïnat Sant Andreu, nº

Època i estil

Any 1.700, d'estil no definit

Propietat

Descripció de l'element

La casa es formada per un compendi de diferents cossos, que configuren una edificació d'aspecte diferent del de les masies habituals. Compta amb dues plantes: baixos i pis. Hi ha tres cossos agrupats formant angles escalonats. El cos del mig té, a les façanes lateral i frontal, dues porxadades amb cinc arcades que en conjunt formen una galeria amb molta lluminositat. La casa, en aquest cos del mig, no presenta ni frontó ni porta principal dovellada, això juntament amb el fet que les teulades no formin amb les vessants un estil clarament definit, provoca que no pugui ser classificada del cert en cap dels sis tipus de masies descrits per la bibliografia especialitzada. A la part posterior de la casa trobem una altra galeria amb arcades, però aquesta no és tancada per parets. A la part esquerra de l'actual porta principal s'hi troba la porta dovellada de la casa originària que conté una inscripció referida a la data de construcció de l'antiga casa. Actualment aquesta porta és tapiada. Per problemes d'espai la casa es va engrandir, passant a ser dues vivendes. La part del costat esquerra de la construcció i la del darrera era la dels masovers. En canvi les galeries i el cos central i el dret corresponia a la casa dels senyors. D'això en resulta que, en engrandir la casa per part de davant de la façana, la porta original hagi quedat amagada dins, al engrandir per la part de façana cap endavant. Una paret, amb reixa de ferro al damunt, protegeix la casa i en tanca el pati.

Dades històriques

Es tracta d'una masia d'aspecte agrícola. A partir de l'any 1285 els veïnats de Tordera eren: Cantallops(1285), Vilanova (1442), Verdolet (1536), o Vverdolí (1559), Terrabona (1538), Gravalosa(1573), Gasolves(1585),Cabanyes (1601) i Caselles, també anomenat Ricastell que era el més gran. Can Ricastell es troba dins l'antic veïnat de Caselles, anomenat també, com hem dit, Ricastell. La casa apareix documentada fins el 1.700, aquest fet condueix a pensar que és d'una antiguitat notable

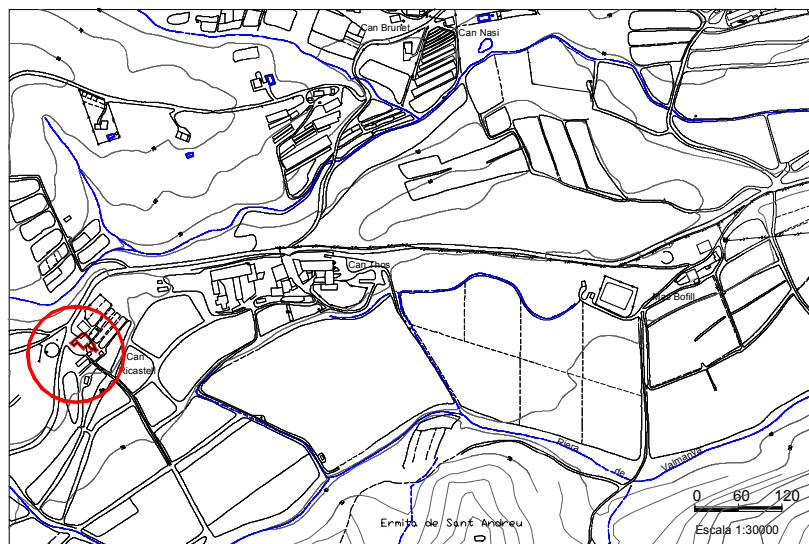
Observacions

Bibliografia

Fonts orals.
Benet i Garí, Lluís "Les masies del Maresme" Barcelona Ed. Mont blanc-Martin CEC 1.983
Vendrell i Fàbregas, Salvador: "Tordera Arrels d'un poble".

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
80

Denominació

CAN SENTENACH

Localització

Sant Andreu,49

Època i estil

Del 1800 o abans . Actualment, i després de les diverses reformes, pertany al grup II

Propietat

Francesc Manresa i Valentí

Descripció de l'element

Actualment la teulada de la casa és a dues vessants amb frontó a la façana principal. En aquest sentit , seria classificable dins del grup II de les Masies. No obstant, abans de la reforma del 1958, la casa presentava una teulada a quatre vessants i pertanyia a les masies del grup IV amb un afegit, però, a la part superior esquerra.

Dades històriques

Can Sentenach fou construïda cap al 1.800, en vida de Jaume Sentenach.
L'avi de l'actual propietari comprà la casa el 1937 a Toni Matas, més conegut com en Toniscu.
Entre els anys 1939 i 1947, can Sentenach va ser reformada de forma gairebé total.
L'aspecte actual es fruit d'una reforma del 1958. Durant el seu transcurs l'antiga porta principal dovellada, en ésser precedida d'un rebedor, esdevingué una porta secundària situada a l'interior de la vivenda.

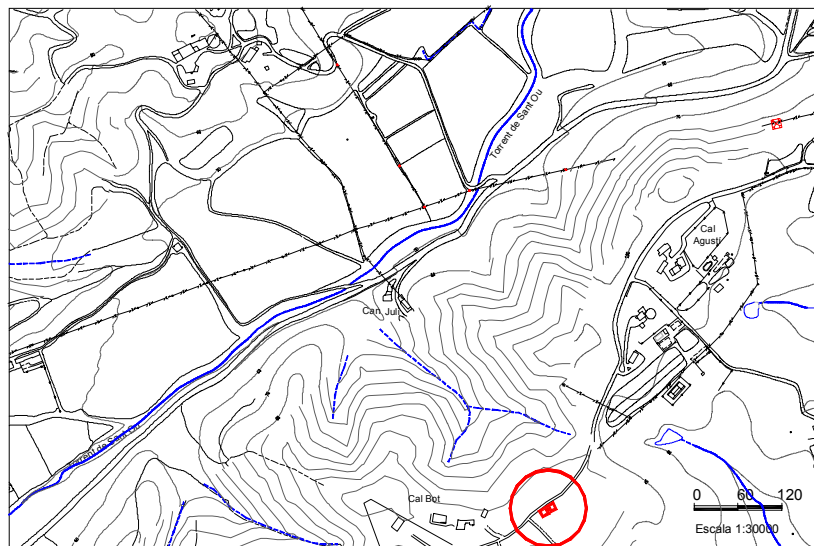
Observacions

Bibliografia

Fonts Orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
81

Denominació

CAN SONET

Localització

Sant Andreu,51

Època i estil

Segle XIX, masia del grup II amb afegits.

Propietat

Claus Schron

Descripció de l'element

L'estructura exterior original s'ha conservat . Antigament , al costat dret de la façana principal hi havia les quadres. A la part superior de les finestres i a la porta principal s'hi conserven les dovelles. A l'interior s'hi han conservat les bigues de fusta. Es tracta d'una masia del grup II amb la façana al frontó de la teulada amb dues vessants. S'han conservat els diferents tipus de pedra de la façana.

(descripció típica de les masies del grup II. Ens podríem estalviar la descripció)

Dades històriques

Observacions

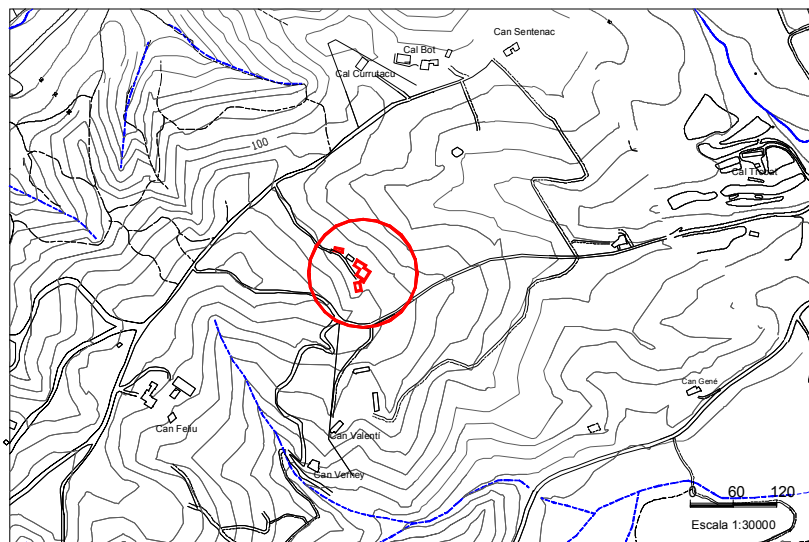
Els actuals propietaris la van comprar fa 24 anys al senyor Joaquim Montfuleda

Bibliografia

Fonts orals

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
82

Denominació CAN JOFRÉ (Ca L'Aulet)

Localització Sant Andreu, 61

Època i estil

Masia del grup I . Els actuals propietaris en desconeixen l'època de la seva construcció.

Propietat

Carles Aulet i Salvador

Descripció de l'element Can Jofré té una porta amb dovellat i mirador de ferro forjat.

Dades històriques

Masia construïda en dues o tres vegades. Es va començar per la part esquerra de la façana. A sota hi havia la cort. Segons les escriptures de la casa la construcció original està datada entre el 1200 a 1300. Per aquelles dates, una pubilla Jofré es va casar amb un Aulet de Vidreres i va donar origen a la família propietària.
El porxo de pedra, que s'hi conserva en l'actualitat, té més de 100 anys

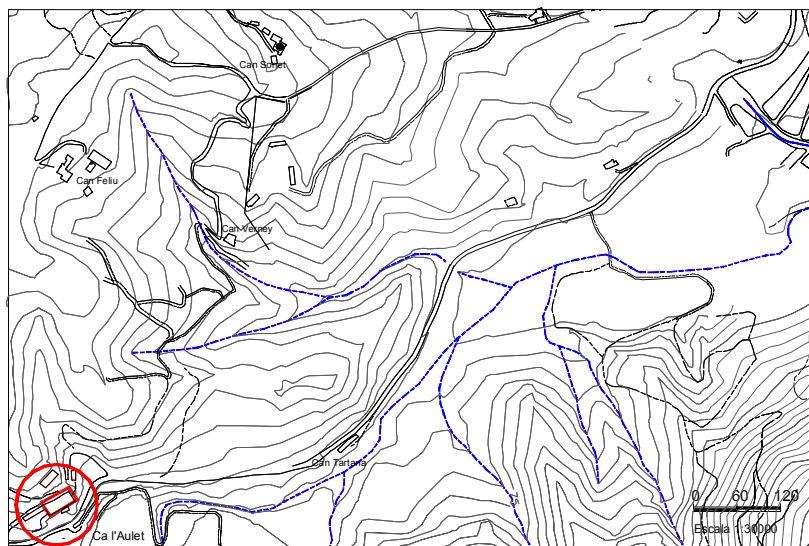
Observacions

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
83

Denominació

MASIA LES FARRERES

Localització

Vallmanya, 12

Època i estil

Masia Tipus II

Propietat

Facundo Sureda i Xaubet

Descripció de l'element

L'antiga masia està molt reformada i només es conserva l'estructura. S'han reformat els laterals, que actualment són menjadors i en la façana principal hi ha noves finestres que donen esveltesa a la masia.
La casa està formada per dos cossos i la taulada és a dues vessants.

Dades històriques

A finals del segle XIX i principis del XX el propietari era el Sr. Colomer (anomenat al diari en data 26 de juliol de 1897) i els masovers eren la família Sureda que hi van entrar a viure l'any 1896.
Després del Sr. Colomer va heretar el Sr. Salgado (segon marit de l'Anna Vázquez) en la línia successòria que descrivim a continuació:
? L'Anna Vázquez era filla d'en Ramiro Vázquez qui era fiol del Sr.Colomer.
? L'Anna Vázquez es va casar amb el germà petit Salgado i en morí aquest es va casar en segones núpcies amb el germà gran (Joan Salgado), possiblement per no perdre les propietats.
L'Anna Vázquez, propietària de les Ferreres, ven la masia i les seves terres als urbanitzadors.
El Sr. Facundo Sureda, masover de la masia, fa tractes amb els urbanitzadors i pacta a canvi de 8.000 m2 de terreny i la vella masia:
? Deixar el bestiar i el conreu
? Fer un restaurant

L'any 1973/74 es fan reformes i es fa el restaurant
El febrer de 1977 s'escriptura a nom de Facundo Sureda

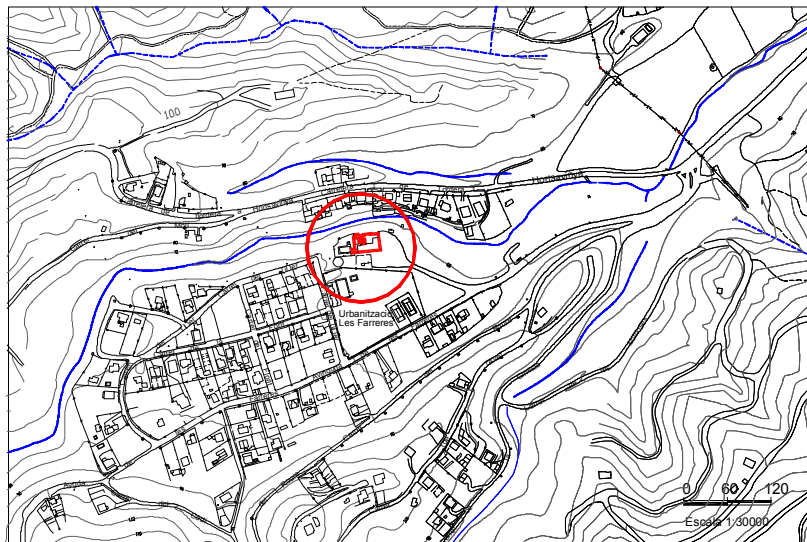
Observacions

Bibliografia

Fonts orals de Facundo Sureda.
Diari (des del 1886 al 1893 aproximadament) de Facundo Sureda i Gutarra (avi de'n Facundo Sureda i Xaubet).

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
84

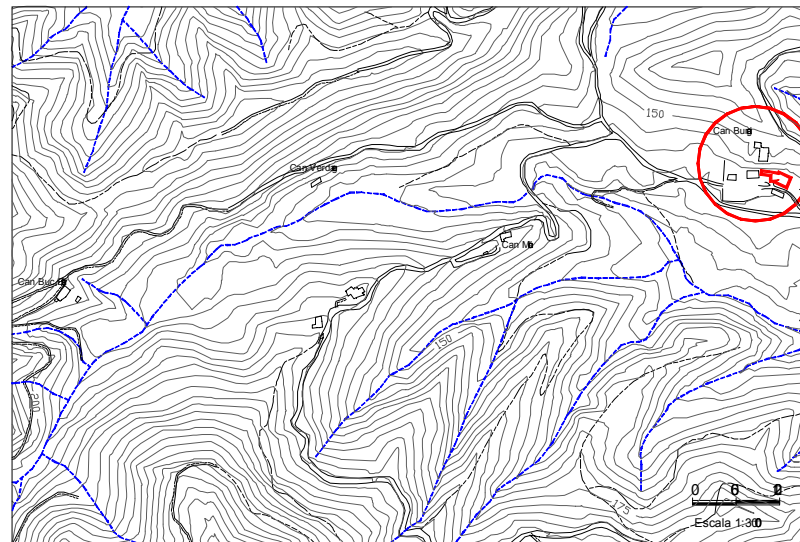
Denominació

CAN BURGADA

Localització

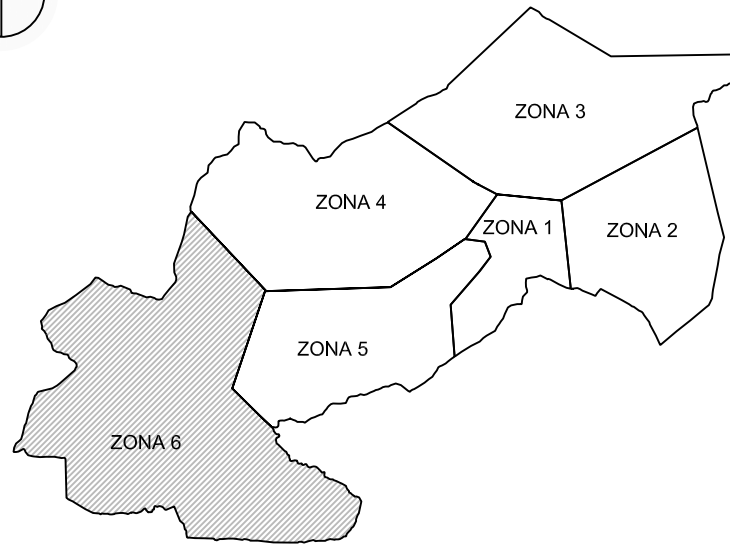

Plànol de situació

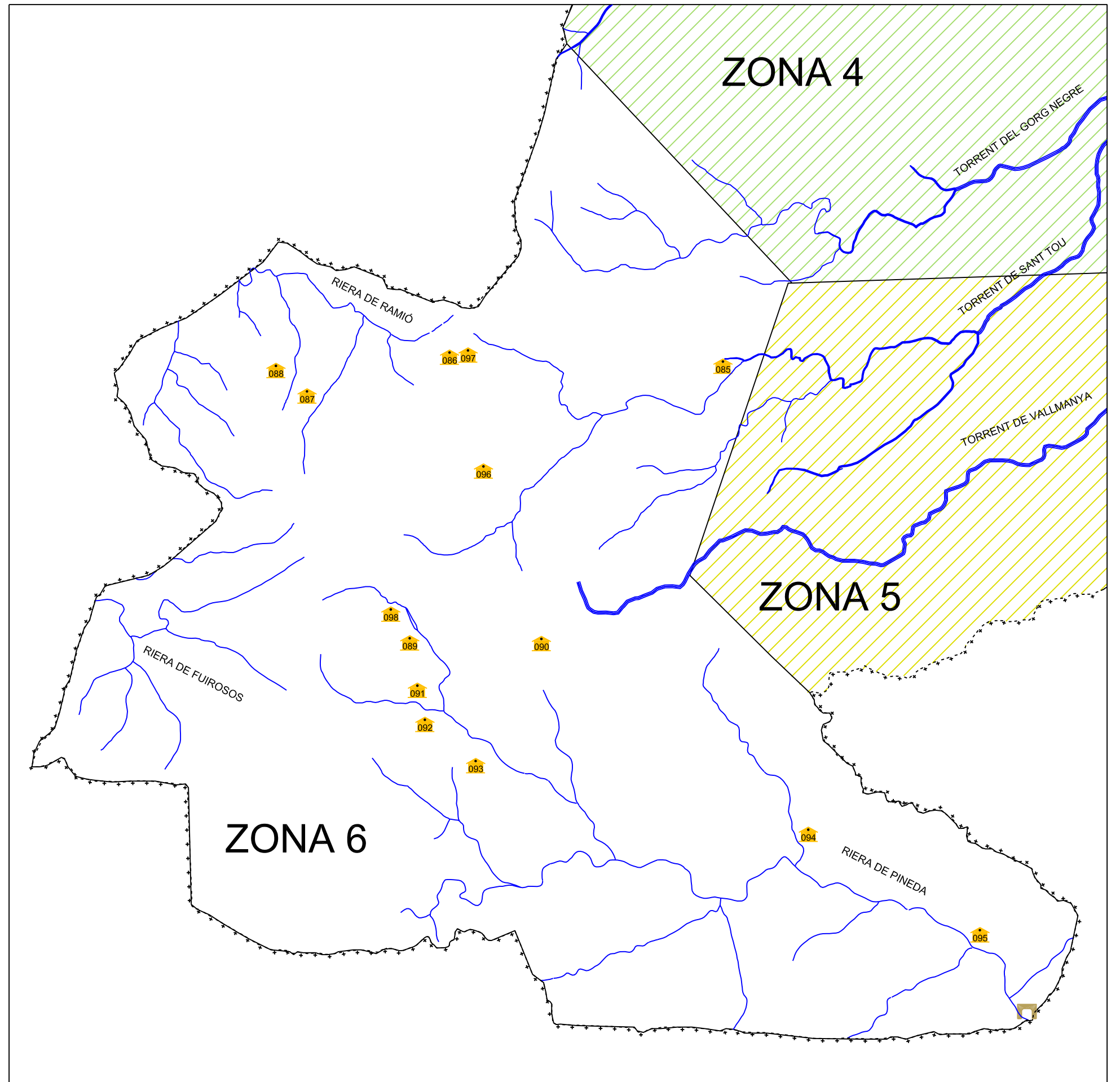
ZONA 6

- *Masies d'Hortsavinyà*
- *Masies de Sant Pere de Riu*

LLEGENDA

Element	Denominació
85	Hostal del Gall
86	Can Caseta
87	Can Caselles
88	Can Montsant
89	Can Portell
90	Can Claric
91	Can Cuca/Cuqueta
92	Can Buc Bèstia
93	Can Breviari
94	Casa Julian
95	Can Vert
96	La Busiga
97	Can Camps
98	Can Pica

Element
85

Denominació

HOSTAL DEL GALL

Localització

Hortsavinyà

Època i estil

Propietat

Joan Trayter

Descripció de l'element

El molinot es connecta amb el molí petit. Els antics propietaris eren la família Rubinat que la tenien com hostal. La part més antiga és la masoveria que és del 1.850 i la casa gran construïda com hostal amb 16 habitacions l'any 1.965. Amb aquesta activitat només va durar dos anys i després la va adquirir l'actual propietari. Durant un any hi va haver un internat o casa de colònies. A la masoveria hi vivia un tal Cecilio.

L'actual propietari tot i que no hi viu habitualment hi guarda una gran quantitat de peces antigues (mobles, quadres, etc.) de gran valor.

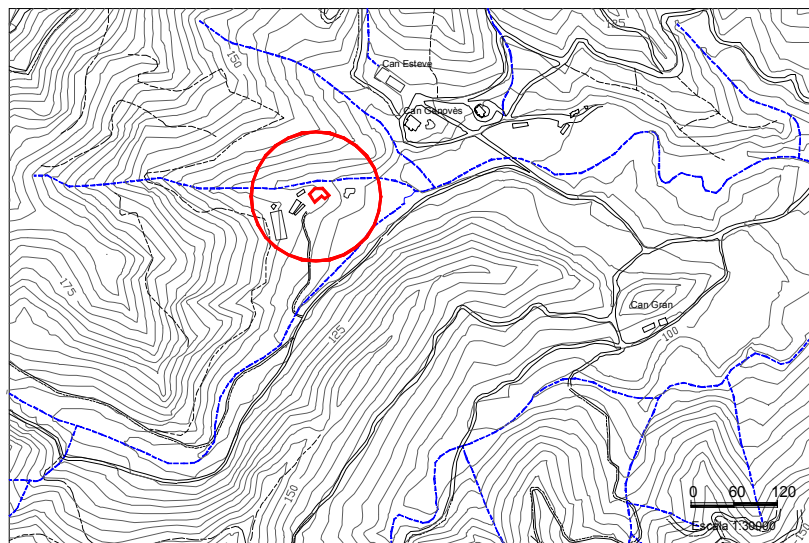
Dades històriques

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
86

Denominació CAN CASETA

Localització

Hortsavinyà

Època i estil

Grup I, 1781

Propietat

Sr. Jaume Caselles

Descripció de l'element

Situada dalt d'un dels turons d'Hortsavinyà, just al darrere de Can Camps, presenta les característiques típiques d'un grup I, és a dir, el frontó de la teulada es troba als laterals de la casa. El portal és rectangular i a l'igual que les finestres no presenta dovellat.

Dades històriques

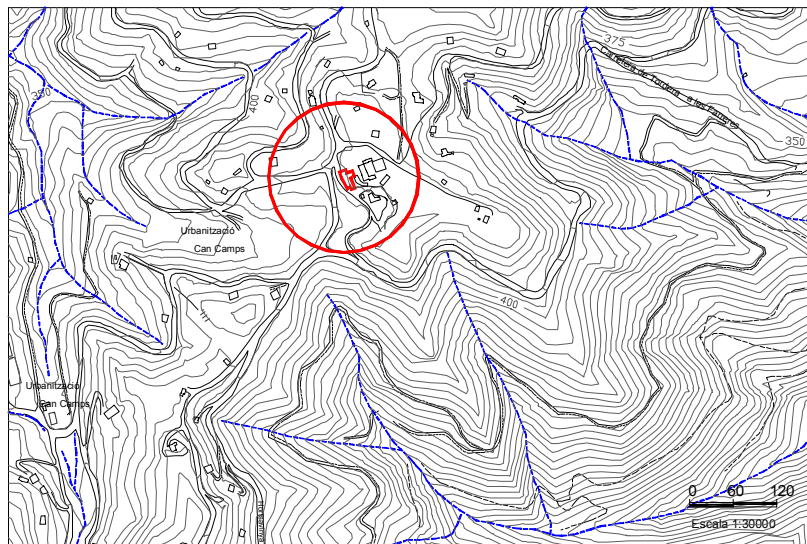
Ha anat passant de pares a fills. La data més antiga que es coneix és la de 1781, que es troba inscrita en una pedra situada al costat de la porta d'entrada. El nom prové de les seves reduïdes dimensions en relació a les cases veïnes, com per exemple Can Camps.

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
87

Denominació

CAN CASELLES

Localització

Hortsavinya

Època i estil

Grup II

Propietat

Sr. Joan Pignatelli Camps

Descripció de l'element

Masia del grup II asimètrica, de teulada a dues vessants amb frontó a la façana principal. Totes les finestres estan dovellades i la porta principal també. La façana posterior és de "manposteria" i d'ella sobresurt un forn.

Dins la mateixa propietat hi ha un cobert amb un rellotge de sol, amb la data 1821 inscrita.

Dades històriques

Segons el propietari la casa data del segle XIII.

L'actual propietari va néixer en aquesta casa, que va ser adquirida en una subasta pel seu avi, que era el masover de Can Montsant.

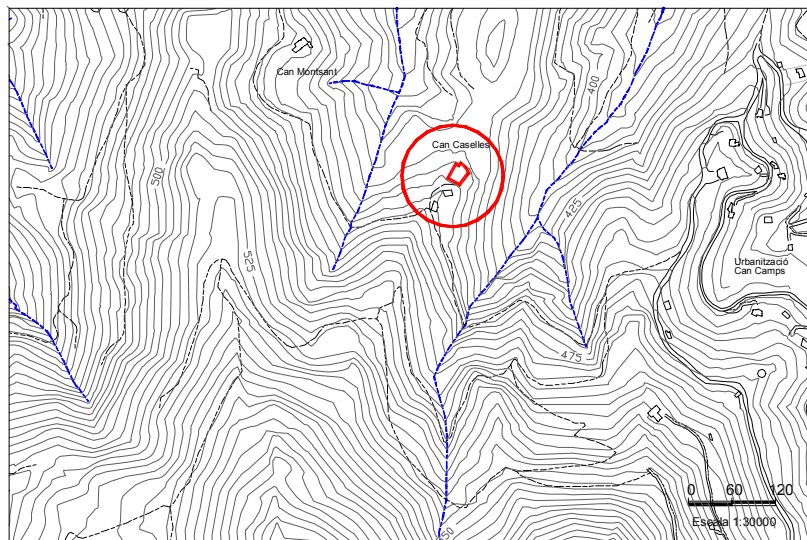
Observacions

Bibliografia

Fonts orals del propietari

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
88

Denominació

CAN MONTSANT

Localització

Hortsavinyà

Època i estil

Grup II

Propietat

Sr. Joan Pignatelli Camps

Descripció de l'element

Masia del grup II de teulada a dues vessants i frontó a la façana principal. El portal és rodó de mig punt amb grans dovelles. La finestra de sobre el portal, de decoració senzilla però ben treballada, té espitllera. La resta de les finestres de la façana principal també són dovellades però molt més austeres. Cal destacar-ne, però, una situada a la façana posterior, la qual presenta un arc conopial i també una altra espitllera. Finalment podem observar la part del forn que sobresurt d'una façana.

Dades històriques

L'avi de l'actual propietari era masover de Can Montsant.

Observacions

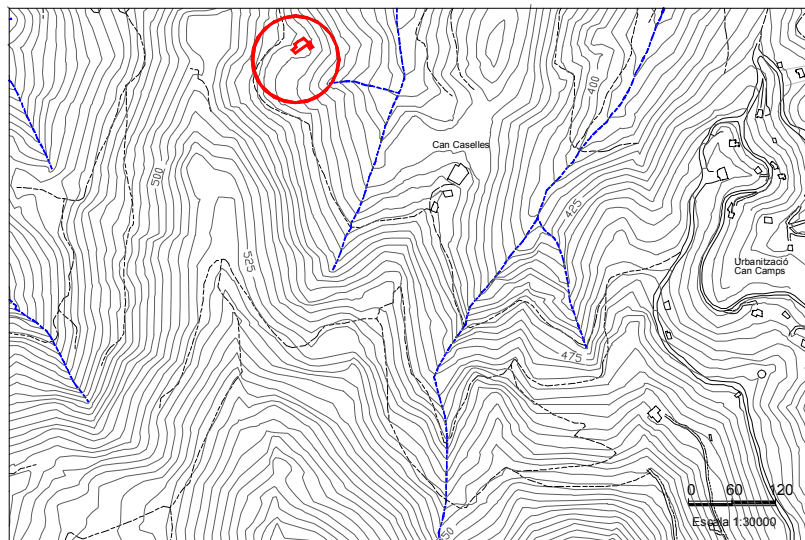
Segons l'actual propietari és una de les masies més antigues d'Hortsavinyà.

Bibliografia

Fonts orals del propietari

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
89

Denominació

CAN PORTELL

Localització

Hortsavinyà

Època i estil

Grup I.

Propietat

Josep Mª Oller

Descripció de l'element

Consta de cossos adossats que pertanyen al grup I, és a dir, teulada a dues vessants i frontó al lateral. El tercer cos (el de més a l' esquerre) és afegit molts anys més tard (segle XX). El cos central té la porta dovellada amb una gran llinda superior i les finestres tenen encara l' àmbit de motllures. Aquest cos conté a dins la porta on hi ha la inscripció. El cos de la part dreta té la porta i les finestres amb dovelles més austeres.

Dades històriques

Més antiga 1.800

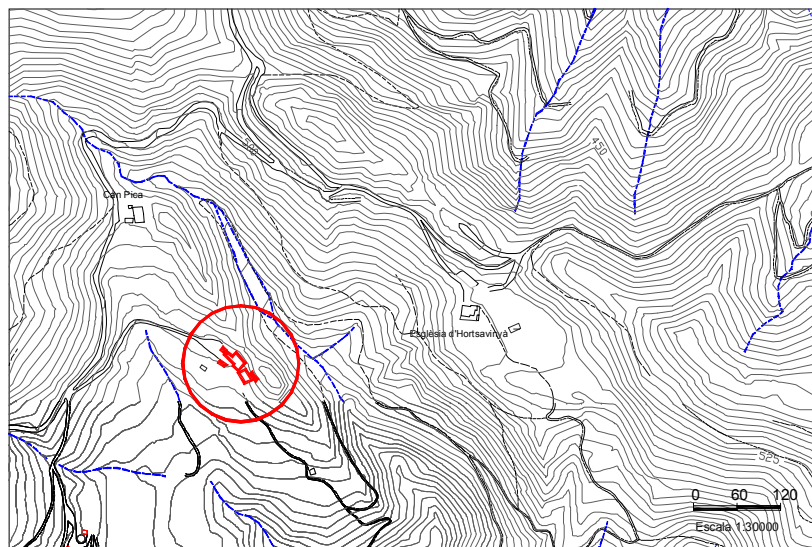
Observacions

Masia anomenada també Manso Terradas del Portell.
En una porta interior dovellada hi trobem la inscripció AVE MA PU flanquejada per un dibuix de dos xiprers. Això volia dir que podien allotjar peregrins. Cada xiprer dibuixat o plantat equivalia a una persona que podien acollir.

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
90

Denominació

CAN CLARIC

Localització

Hortsavinyà

Època i estil

Per la inscripció que hi trobem se suposa que va ser construïda entre 1792 i 1799

Propietat

Josep Maria Oller (Sant Celoni)

Descripció de l'element

La masia ha estat construïda sobre una terrassa natural la qual cosa fa que la forma de la masia sigui més ampla que profunda. La teulada és a dues vessants típica del grup I. La casa consta de dos plantes i unes petites golfes que són d'un afegit posterior. La casa es conserva en l'estat original i ha estat poc modificada. Davant hi ha una ombreira natural feta de troncs d'arbres i enfiladores.

Dades històriques

Tot fa pensar que es tracta d'una masia de carboners, molt típiques a la zona, a causa de la poca terra de conreu que disposa, les reduïdes dimensions de la masia i el seu entorn.
L'actual propietari la va heretar del seu avi

Observacions

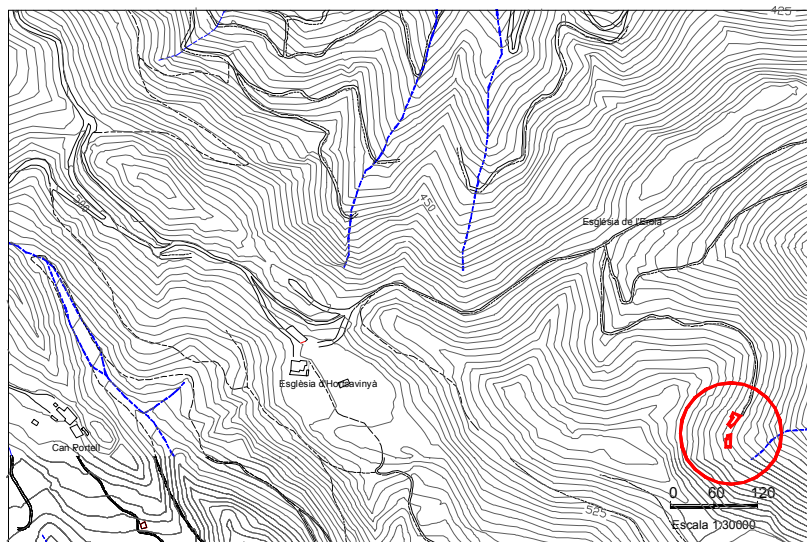
Masia construïda sobre la vessant de la muntanya, la qual cosa fa, que malgrat la dificultat dels accessos disposi d'una de les millors vistes de tota la comarca. En un dia clar es pot veure la costa (Malgrat, Blanes) i diverses poblacions més al nord (Tordera, Maçanet de la Selva, Vidreres, Sils, etc); fins i tot la catedral de Girona.
Can Claric segons el prestigiós filòleg Joan Coromines, prové d'una dona que habitava la casa i es deia Clara i els fills se'ls anomenà Clarics.
Actualment a la casa no hi arriba la línia de corrent elèctrica i disposa d'un alternador i unes plaques solars per profuir aquesta energia

Bibliografia

Fonts orals dels actuals llogaters

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
91

Denominació CAN CUCA / CUQUETA

Localització Hortsavinyà

Època i estil

Grup II.

Propietat

Jordi i Roser Puigdefàbregas Serra

Descripció de l'element Masia del grup II per la disposició de la teulada a dues vessants i amb frontó a la façana principal. Està formada únicament per dos cossos i la façana presenta una distribució asimètrica respecte a les finestres i la porta.

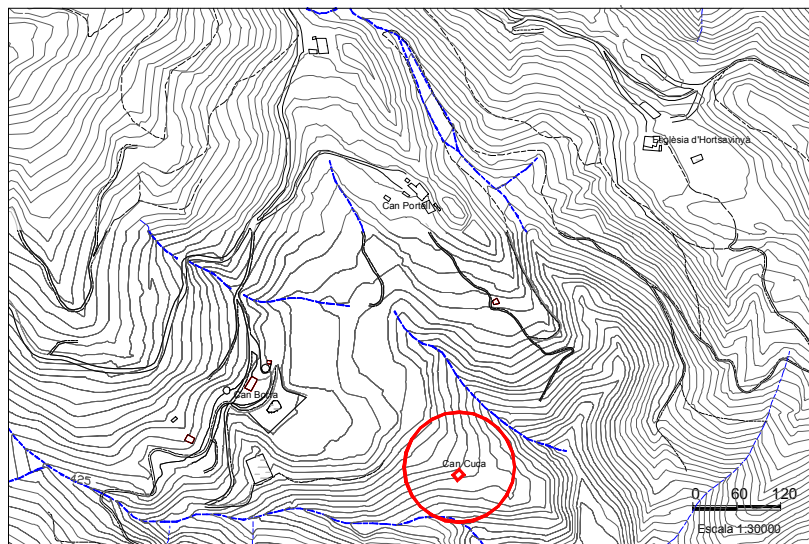
Dades històriques Pertany a la mateixa família de Can Buc Bèstia. Les dues cases es troben dins d'una mateixa finca. Segons el propietari, per mitjà d'enllaç entre pubilla i hereu van passar a ser patrimoni d'una mateixa família.

Observacions

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
92

Denominació

CAN BUC BÈSTIA

Localització

Hortsavinyà

Època i estil

Derruïda i en actual reconstrucció.

Propietat

Roser i Jordi Puigdefàbregas Serra

Descripció de l'element

L'estructura de la casa constava de quatre cossos disposats segons s'observa en el croquis i en la diapositiva. Actualment només resten cinc murs paral·lels, un cos restaurat i part del portal principal dovellat. Totes les portes i finestres tenien dovelles segons va explicar l'actual propietari, el qual té coneixença de com era la casa abans de ser cremada.

Dades històriques

Ha estat sempre de la mateixa família. L'any 1930 fou cremada i desaparegueren les escriptures. L'antiga estructura és inapreciable i actualment està en procés de reconstrucció pels propietaris.

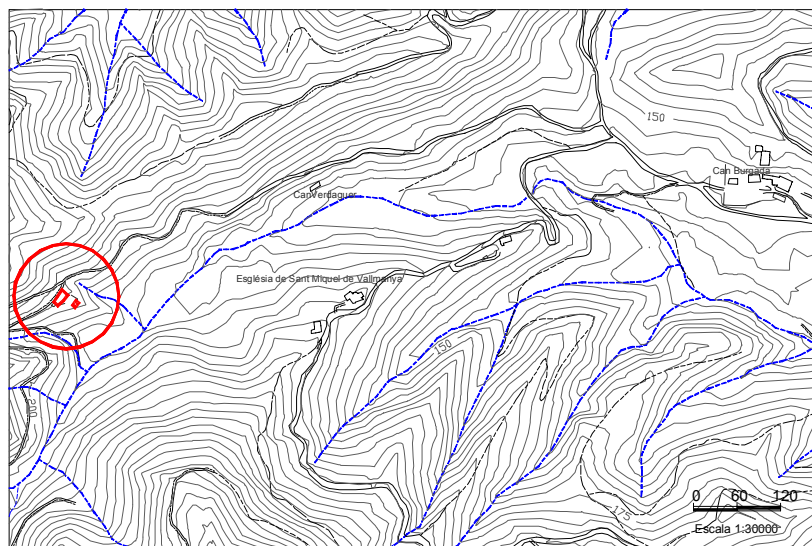
Observacions

Durant la reconstrucció Jordi Puigdefàbregas va trobar enganxades en una paret 3 monedes de coure de l'època de Felip IV (s.XVII)

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
93

Denominació

CAN BREVIARI

Localització

Hortsavinyà

Època i estil

Masia del grup II.

Propietat

Joan Vila Salvà

Descripció de l'element

Masia del grup II amb teulada a dues vessants i amb frontó a la façana principal. No presenta dovellat, ni al portal ni a les finestres. Tampoc consta que n' hi hagués abans. Destaca la manca de la finestra dreta de la part baixa segons la classificació que li correspon.

La masia es troba situada en una zona de forns de totxo , teula , calç i carbonera, molt típic de les masies d'Hortsavinyà, ja que en una gran majoria hi vivien carboners.

Dades històriques

Actualment no consten escriptures ja que es van perdre. Els actuals propietaris van adquirir la casa l'any 1993 al Sr. Lluís Turón Vila, el qual l'havia comprada a un metge de Barcelona. Aquest darrer la va comprar a la família que l'havia construït. Els actuals propietaris suposen que la casa podria datar de finals del Segle XVIII.

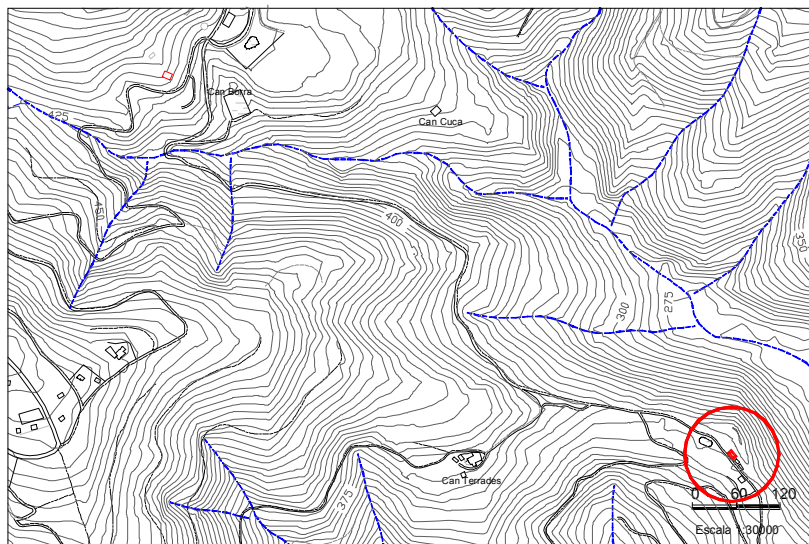
Observacions

L'origen del motiu de la casa prové del nom d'un ocell rapinyaire anomenat "Breviari" el qual espantava les preses quan sortia de cacera als voltants d'aquesta casa. L'antic amo, un senyor solter, deien que tenia un comportament semblant amb les pubilles del voltant i per això se li va atribuir aquest nom. Donat que "Breviari" també significa dona com que perseguia les "breviàries" va quedar el nom de Can Breviari.

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
94

Denominació

CASA JULIAN

Localització

Sant Pere de Riu

Època i estil

Sobre els anys 1740-1790

Propietat

Laura Garriga Tresserres

Descripció de l'element

Sembla ser una masia del grup II amb teulada a dues vessants i amb frontó a la façana principal. Ara bé en algun moment de la seva història s'hi construí un afegit a la part esquerra de la façana obstruint part de les seves obertures d'aquesta. Tot i així resta el portal i una finestra dovellada.

Dades històriques

L'anterior propietària, Esperança Puig, va adquirir la casa als anys 60 a la família de Can Buc de les Moreres

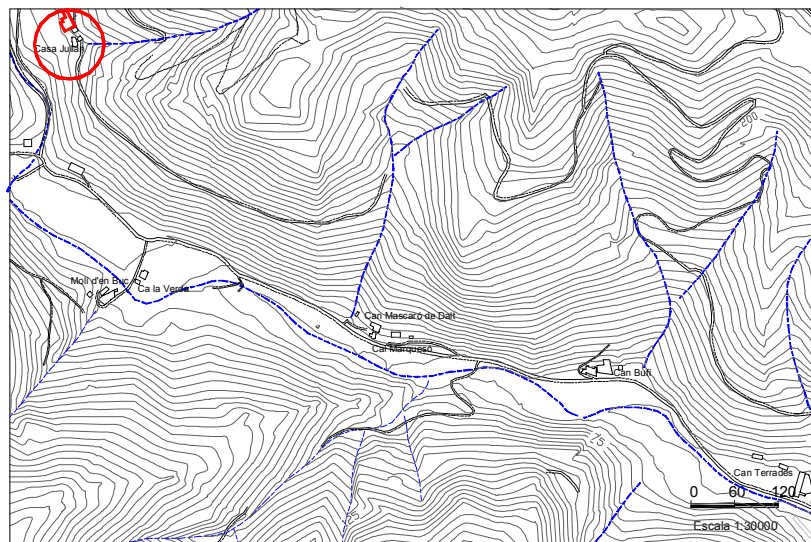
Observacions

Bibliografia

Fonts orals dels propietaris

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
95

Denominació
CAN VERT

Localització
Sant Pere de Riu, 5

Època i estil

Masia del grup II , va ser reformada l'any 1.583.

Propietat

Maria Llaureda Heras

Descripció de l'element La casa és una típica masia del grup II i manté algunes finestres i el portal dovellat. En el centre de la façana hi ha un rellotge de sol repintat de no fa massa.

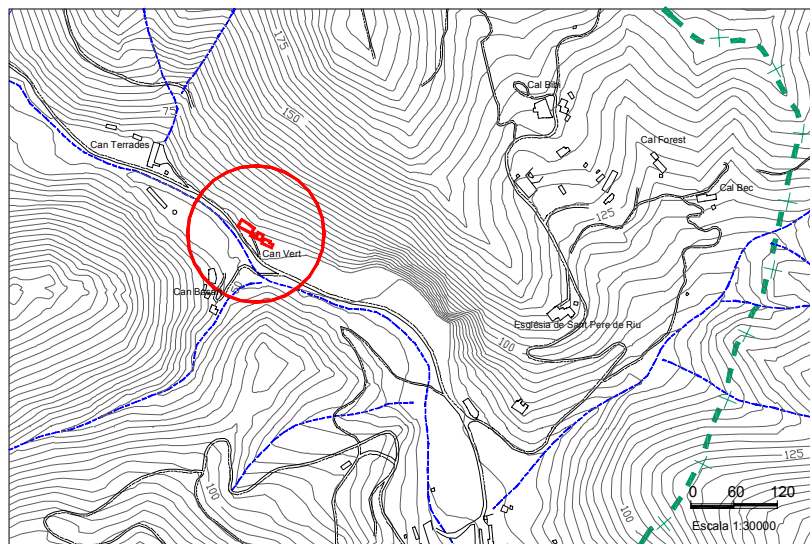
Dades històriques La masia va anar passant de pares a fills fins arribar a Pere Vert, el qual no va tenir descendència i la casa va passar a mans d'un altre membre de la mateixa família. Malgrat tot el cognom fa més de 150 anys que es va perdre.

Observacions Davant la casa hi ha una noguera, on segons explica el propietari, l'any 1.937, durant la Guerra Civil, hi van matar un home.

Bibliografia

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
96

Denominació

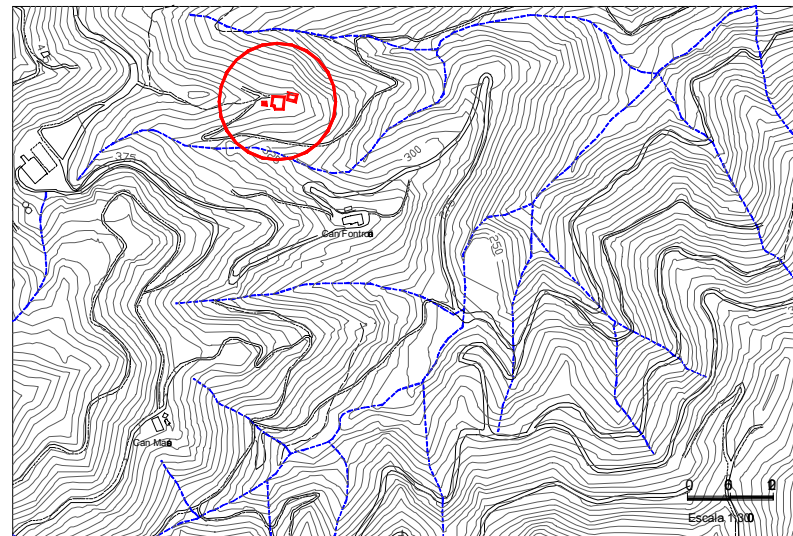
LA BUSIGA

Localització

Hortsavinyà

Plànol de situació

Element
97

Denominació

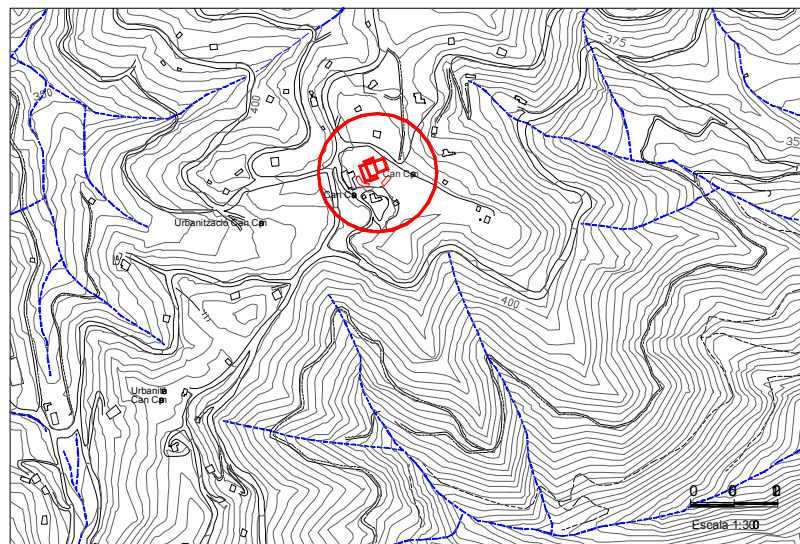
CAN CAMPS

Localització

Hortsavinyà

Plànol de situació

Element
98

Denominació

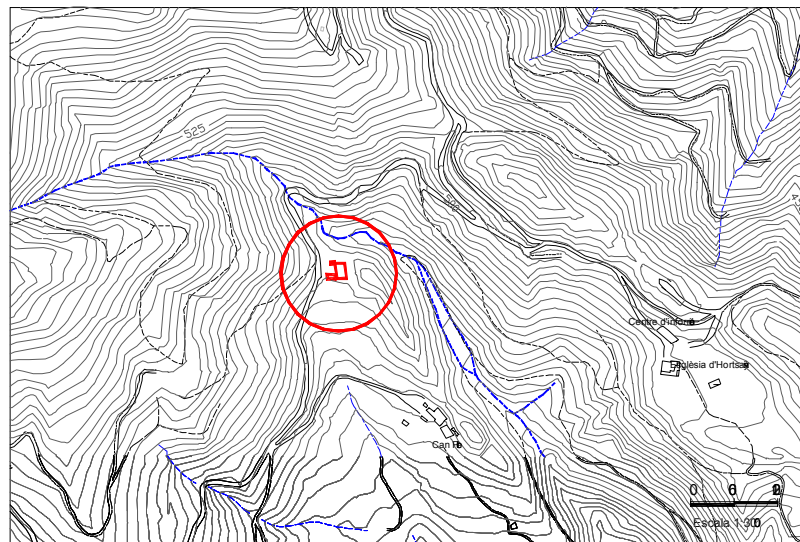
CAN PICA

Localització

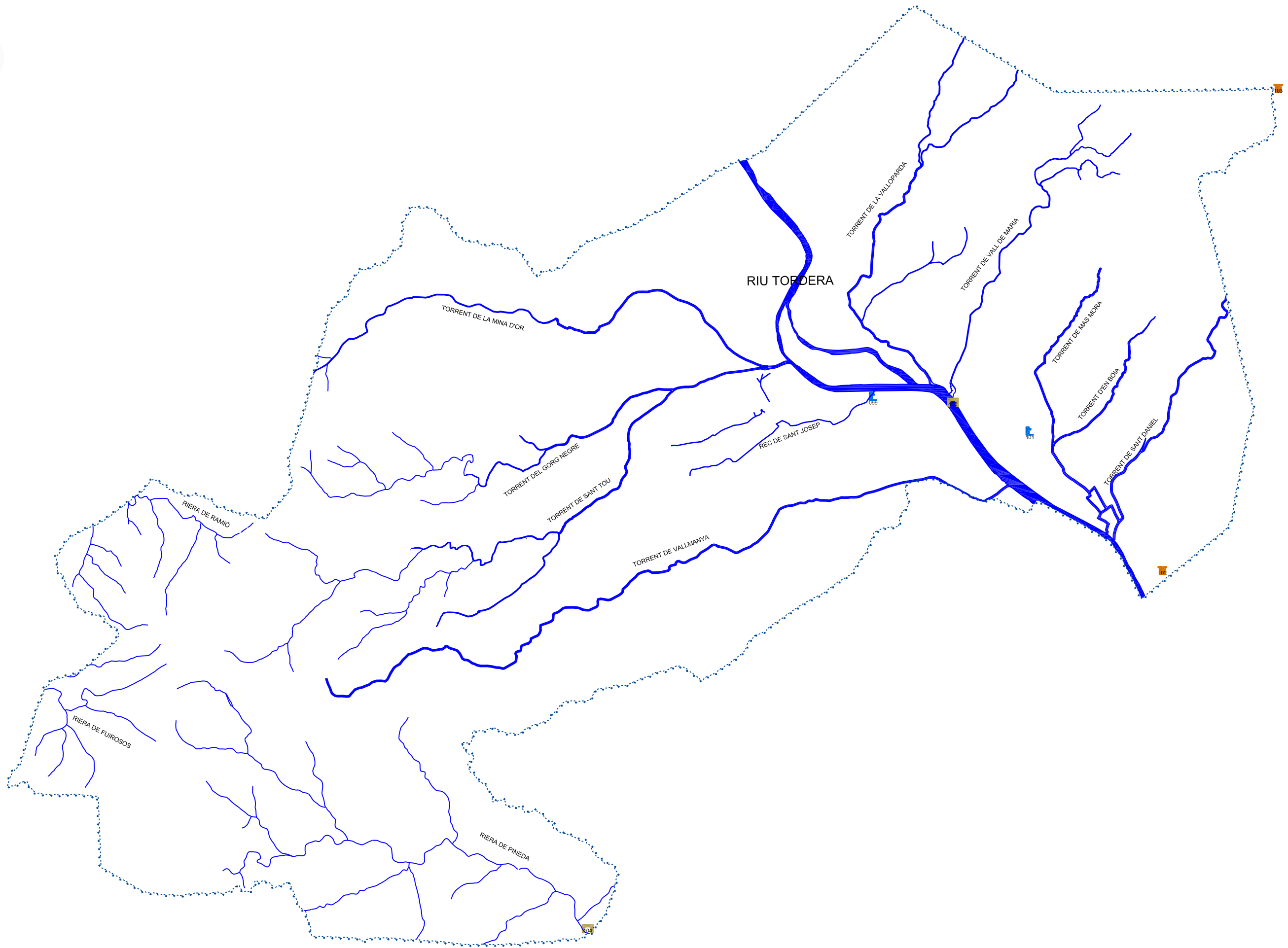
Hortsavinyà

Plànol de situació

Altres elements d'interès

Element
99

Denominació

FONT PLAÇA DE LA VILA

Localització

Plaça de l' Església

Època i estil

Any 1931 (Ignasi Pruneras)

Propietat

- Municipal

Descripció de l'element

És una font construïda amb blocs rectangulars de pedra de Girona grisa (granit). A la part anterior hi ha endossat un banc de pedra. L'aixeta surt del bloc mig de la part frontal. Al bloc superior per sobre de l'aixeta, hi ha gravat l'escut de Tordera i la data de construcció.

Dades històriques

Fou dissenyada per Ignacio Pruneras.
Inicialment, el seu emplaçament era al costat esquerra de l' escalinata de l' Església de Sant Esteve. En les darreres reformes de la plaça fou desplaçada a la part dreta de les voltes de Cal Terrassà

Observacions

Bibliografia

- Llibre d'actes Ajuntament de Tordera (Maig – Juliol 1931)

Documents

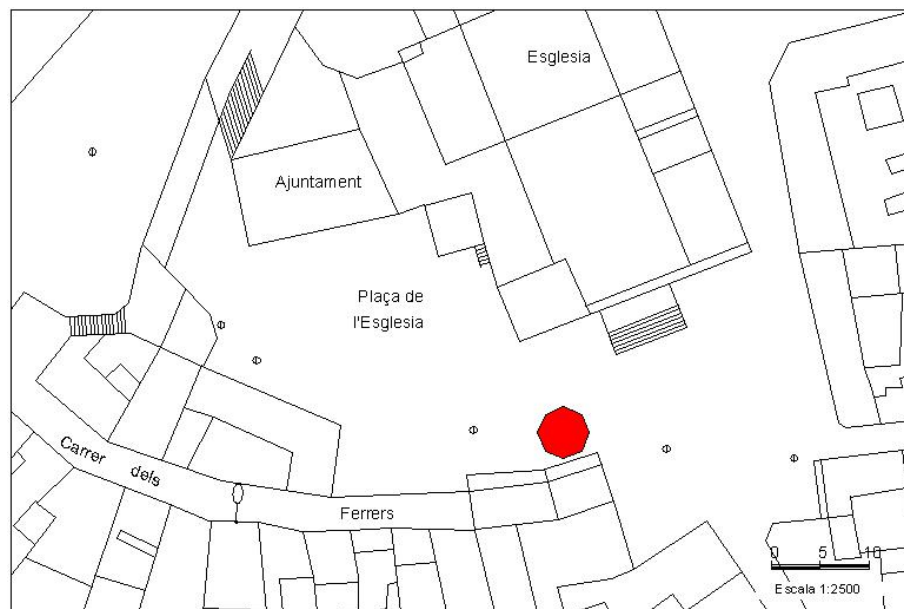
Documents annexos.

1-"le mandé construir dicha fuente de piedra natural de Gerona, por el precio de 1.500 ptas. Más los gastos de valoración, emplazándola entre las calles San Antonio y Ciudadanos y encargar los trabajos de construcción al Sr. Ignacio Pruneras. (Llibre d'actes de plens, Juliol 1931)

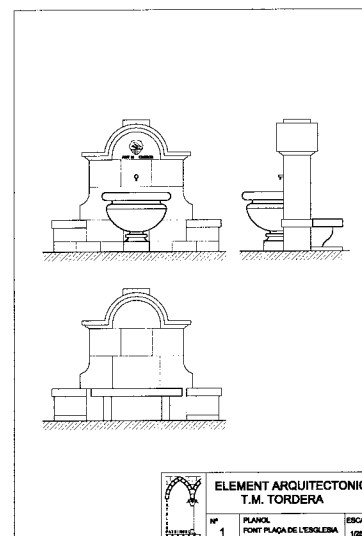
2-"Acto seguido el Sr, Alcalde explicó que la propietaria de las casas, frente de las cuales, se tiene proyectado instalar la nueva fuente, ha hecho muchas objeciones alegando perjuicios que se le y que para evitar todo esto el Sr.Arquitecto propone otro emplazamiento que es entre la Iglesia y la calle Herreros. Se acordó aprobarlo. (Llibre d'actes de plens, Juliol 1931)

3-"Visto que tiene un mal emplazamiento la fuente de la plaza situada al lado de la Iglesia y que tuvo que cerrarse el agua, se acordó trasladarla a otro punto de la plaza dejando a criterio del sr.Arquitecto el centrado."

Plànol de situació

Planta distribució

Element
100

Denominació PONT NOU

Localització

Carretera N-II sobre el riu Tordera

Època i estil

1940-44. (Eduardo Torroja)

Propietat

Pública

Descripció de l'element

El Pont Nou és un pont de tres trams amb dos pilars centrals. La base pertany al pont anterior. Amb la nova construcció s'afegeixen dos pilars a cada base amb la qual cosa es guanya alçada. Alhora es substitueix l'anterior estructura metàl·lica de gelosia, d'alçada contínua en tot el seu tram, per una altra de cantell variable que representa el diagrama de moments al que és sotmès la biga.

Dades històriques

Dissenyat per l'enginyer Eduardo Torroja.
Construït sobre les bases dels pilars centrals de l'antic pont destruït per un bombardeig dels republicans en retirada (31/1/1939).
Va ser inaugurat l'any 1944 pel Ministre d'Obres Públiques.
Les obres es van retardar per les fortes inundacions de 1942 i 1943.

Observacions

Té la particularitat que la seva estructura presenta diagrames de moments coneguts com voltes inverses (És un dels pocs que hi ha a Europa)

Bibliografia

Vendrell, Salvador "Tordera Arrels d'un poble P.20
Història Gràfica de Tordera (fotos de la construcció)

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
101

Denominació

PISTA I MINA JALPÍ

Localització

Veinat de Sant Daniel

Època i estil

Finals del segle XIX.

Propietat

AA.VV de Sant Daniel

Descripció de l'element

La mina es troba situada enmig d'una explanada amb arbres tancada per un mur. La part visible de l'antiga mina es troba adossada a un petit edifici d'una sola planta i de grans finestrals.

Dades històriques

Va ser centre de moltes celebracions fins als nostres dies.

La mina va ser construïda a finals del s. XIX per portar aigua a la casa gran de Jalpí Solanell. Tenia uns 750 mts i agafava aigua de la Tordera. Existeix també un rec o canal de Jalpí en el qual hi havia 4 molins: Can Pou, Roig, De la Roca i el d'avall. El conal anava desde l'alçada de Vall de Maria fins a Blanes. Actualment, del canal encara se'n conserva una boca.

Observacions

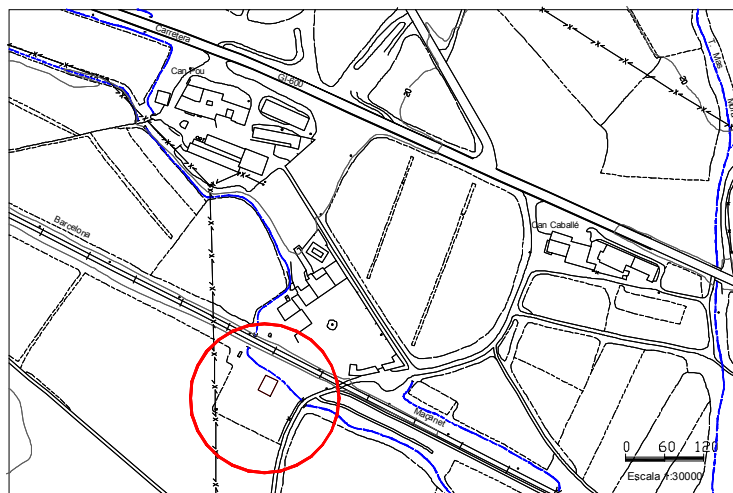
Actualment no existeixen restes de la planta embotelladora i la pista ha estat molt reformada. La mina es troba en mal estat.

Bibliografia

Història gràfica de Tordera.
El Cavaller de Jalpí. (Joan Bou i Elena Serra)

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
102

Denominació

TORRE DEFENSA DE CAN TONI JOAN

Localització

Sant Daniel (al límit amb Blanes)

Època i estil

El 18 octubre de 1557 s'autoritza la seva construcció.

Propietat

Privada (família Camps)

Descripció de l'element

Es tracta d'una torre de forma cilíndrica amb més amplitud a la base que a la resta de la seva superfície. Els seus murs, com els de totes les torres de defensa, són lògicament molt gruixuts i apareixen rematats amb uns merlets de pedra tallada en forma de mig arc, fet que dona una configuració de doble cornisa a la part superior de la torre. S'accedeix a l'interior de la edificació travessant una porta situada a uns dos metres d'alçada de la superfície del terra. El visitant hi pot pujar gràcies a l'ajut d'uns ganxos de ferro clavats a la paret que, a mode d'escala, serveixen per a tal fi. L'interior és organitzat en tres pisos. Tots ells estan construïts amb pedra col·locada formant una arcada.

- Al primer s'hi accedeix per una porta situada a uns 3 metres d'alçada. Un cop dins, a la superfície del terra, s'hi observa una plataforma amb un gran orifici. Probablement es tracta d'un accés a un possible soterrani que, en el seu temps, hauria servit de magatzem.
- Al segon pis s'hi accedeix pujant una escala de cargol col·locada o afegida posteriorment a l'època de construcció. Des d'aquest pis hom pot accedir dalt de tot de la torre. Això és el tercer pis.

Dades històriques

La seva finalitat era la defensa i guaita pels atacs dels pirates barbarescos i turcs. Actualment tot i que es manté sencera, està en molt males condicions. La pedra té moltes esquerdes i això fa perillar la seva visita a l'interior.

18-X-1557: Llicència a favor de Miquel Jalpí per a la construcció de la torre de defensa.

L'any 1.936 la masia de Cant Toni Joan, que era situada a tocar gairebé de la torre, va ser destruïda per un obús. La seva construcció de guaita i defensa, però no va ser malmesa i ha pogut arribar fins als nostres dies conservant la seva construcció original.

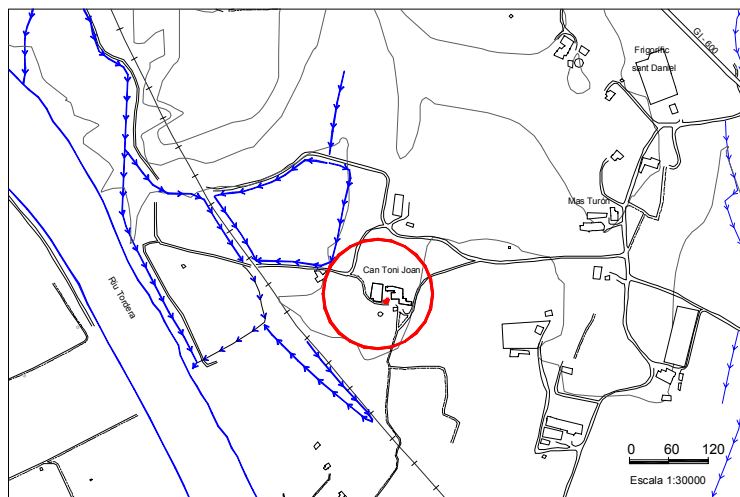
Observacions

Bibliografia

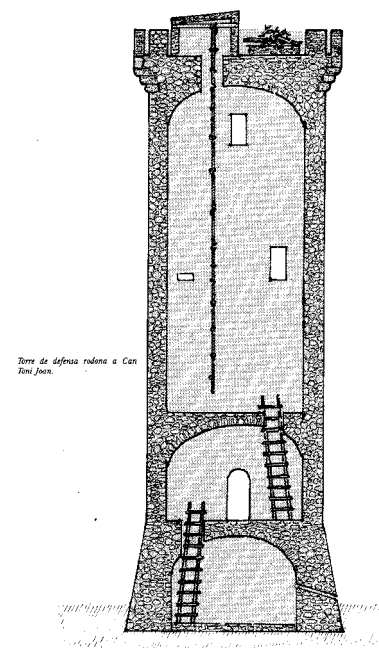
Vendrell Fàbregas, S. : "Tordera, arrels d'un poble". Tordera, 1988, PP.27-28
Baron de Carlos : "Tordera artística i monumental" Llibre primer, Tordera, 1988, p.9

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element	Denominació	POBLAT IBÈRIC DE MONT BARBAT	Localització	Cim del Turó de Mont Barbat.
103				

Època i estil

S. III a. C.

Propietat

El Poblat Ibèric pertany als municipis de Tordera, Lloret de Mar i Maçanet de la Selva.

Descripció de l'element

La seva situació es estratègica ja que controla la zona costanera, el delta de la Tordera, la depressió de la Selva i les muntanyes que la limiten. Es tracta d'un oppida dels més grans d'ela regió, fortificat en un perímetre d'uns 360 metres que envolta una superfície de 5.673 m2. Les campanyes d'excavació dutes a terme han descobert una petita part del poblat, a la zona sud-oest on s'hi localitza una torre defensiva, un fragment de muralla i una sèrie d'àmbits amb l'arquitectura típica ibèrica. Al principi l'estructura urbana dels poblats ibèrics era molt primitiva i presentava un carrer central amb diferents carrerons transversals. Més tard la influència dels pobles mediterranis va afavorir un tipus d'organització més complexa en forma de quadrícula, com és el cas de Mont Barbat. De les estructures, d'aparent caràcter privat, n'hi ha d'un sol àmbit com la casa I ubicada al costat de la torre i d'àmbits múltiples com la casa V amb tres llars de foc. De moment, encara no s'han descobert edificis públics, civils o religiosos. No es coneixen tampoc les entrades al poblat ni les infraestructures destinades a les aigües, llevat d'una cisterna i una bassa. La necròpolis, la qual aportaria molta informació sobre els estrats socials, també es desconeix. Els carrers descoberts no presenten enllosats (típic del món ibèric) i tan sols s'ha trobat una sitja. Les restes evidencien unes construccions, sovint adossades i de planta rectangular, fetes amb pedra seguint l'anomenada tècnica de tàpia ibèrica (col·locació d'una pedra sobre l'altra sense argamassa). La distribució urbanística del poblat és irregular donades les característiques del terreny, ja que com podem veure es troba situat al cim d'un turó. En definitiva, queda palès que la part excavada és molt petita i per un coneixement més complet del poblat calen encara moltes excavacions.

Dades històriques

. El poblat té la curiositat de trobar-se en un indret on conflueixen els termes municipals de tres pobles diferents (Maçanet de la Selva–Tordera – Lloret de Mar)Actualment s'està excavant la part que correspon al terme municipal de Lloret de Mar. La civilització ibèrica és el resultat de la interrelació de diferents cultures que varen influenciar el substrat indígena de les terres catalanes. Així hi hagueren diferents tribus o pobles que rebien un nom o un altre, segons el lloc que habitaven. Segons l'equip d'arqueòlegs que han realitzat les excavacions, relacionen els habitants de Mont Barbat amb el poble dels Indikets, els quals habitaven la zona de l'Empordà fins el delta de la Tordera. Per a tant eren fronterers amb els Laietans, malgrat que les seves relacions comercials les encaraven vers al nord. La ocupació del poblat, a la zona estudiada, dura uns cent anys, des del segon quart del segle IV fins a primers del segle III AC. Hi ha un únic moment d'ocupació, encara que es troben ceràmiques de cronologia anterior fruit de possibles intercanvis comercials. A Mont Barbat les troballes de luxe i utensilis de metall han estat molt escasses i això fa pensar en un nivell econòmic modest. Cal tenir en compte que la zona excavada es molt reduïda comparat amb tota l'àrea que forma l'oppida. L'abandonament, segurament, fou progressiu ja que no es constata cap nivell de destrucció.

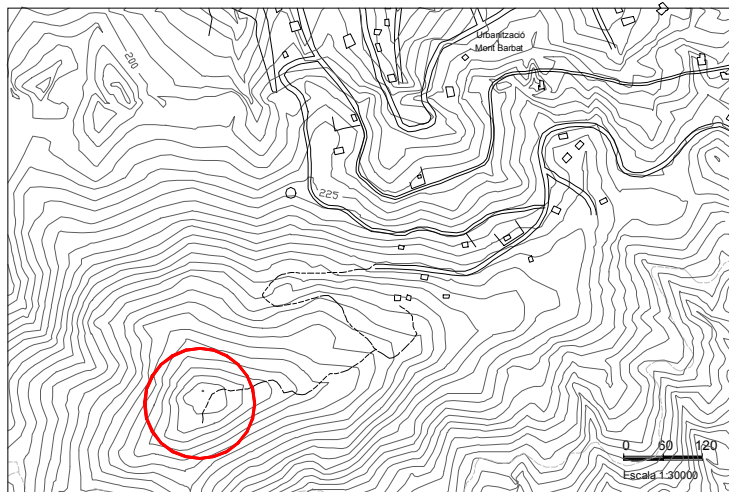
Observacions

Bibliografia

Galofré, Jordi: "Història de Catalunya", De. 1ª Plana. BCN 1992 pp XXVI-XXXI
 El Nostre poble de pagès, Maçanet de la Selva. Edita Taller d'Història, Maçanet 1988. Pàg. 173
 Diccionari d'Història de Catalunya. De. 62. BCN 1.993 pp. 555-556

Documents

Plànol de situació

Planta distribució

Element
104

Denominació

AQÜEDUCTE DE CAN CUA

Localització

Sant Pere de Riu

Època i estil

S. III. Època romana.

Propietat

Pública. Només una petita part pertany al terme de Tordera.

Descripció de l'element

Sembla ser que tenia una llargada de 3 Km. I un desnivell de 40 m. En el seu recorregut travessa quatre torrenteres amb arcades de mig punt sostingudes per gruixuts pilars. El mur és de pedres lligades amb morter. Les pedres són del mateix lloc per on passa l'aqüeducte (calcàries, compactes, folioses i silícies; totes elles de color negrós). La forma de la pedra s'inspira en el carreu, trencada a cop de martell i presentant la part exterior una superfície plana. La forma és rectangular. La pedra es disposa en filades d'alçada diferent. Els arcs es sostenen sobre uns pilars de secció rectangular. Els pilars de les arcades tenen una amplada de 1,80 metres i una alçada de 2.20 metres. L'obra que travessa el Torrent de la Font del Ferro, constituïda per una sola arcada, esdevindria l'únic tram pertanyent al municipi de Tordera. Es tracta d'una sola arcada de 3,13 m de diàmetre i 1,56 m d'alçada des del seu centre. Per tant, és de mig punt. És un mur de 5 m per banda del torrent. L'edificació en si està constituïda per filades força regulars de pedres de color negrós lligades amb morter. L'arcada és feta amb dovelles petites i horitzontals fins a una alçada de 40 cm, aleshores s'observen lloses pissarroses col·locades de forma radiada. Segons el Sr. Prat i Puig es tracta d'una construcció força diferent de les restants arcades descrites anteriorment.

Dades històriques

Se sap que es tracta d'una obra civil romana destinada a la conducció d'aigua perquè va ser construïda amb els materials i les tècniques romanes i perquè s'han trobat restes de dos pics d'àmfora, terra sigil·lata i altres restes de ceràmica romana de color taronja, dominant en les darreries del segle II i dels inicis del III. La datació d'aquest element també s'intueix pel que té d'avançada la tècnica de construcció amb predomini de la morterada sobre el carreu força utilitzada en les grans obres del segle III

Observacions

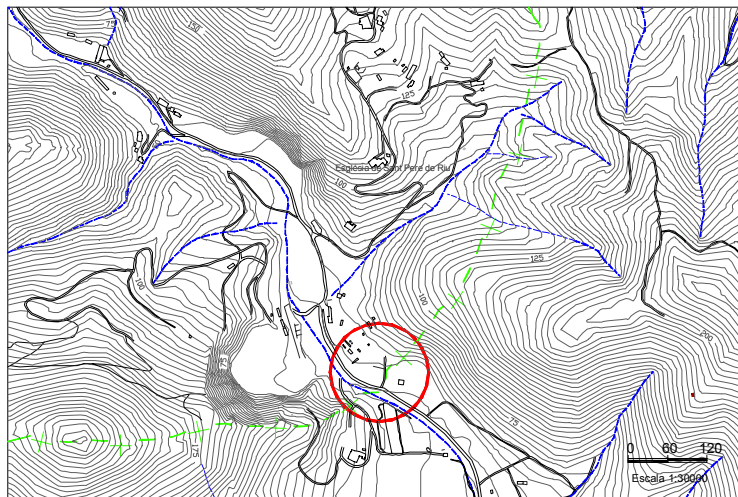
Una de les principals finalitats de l'aqüeducte era la de regar. Això va donar vida a les terres del terme per on passava aquest aqüeducte.

Bibliografia

- Prat i Puig, Francesc: L'Aqüeducte romà de Pineda. Institut Estudis Catalans, BNCN, 1936.

Documents

Plànol de situació

Planta distribució